O. YÜKSEL SERDENGEÇTİ

BU MİLLET NEDEN AĞLAR

8. BASKI

Osman Yüksel Serdengeçti

BU MİLLET NEDEN AĞLAR

[İLÂVELİ 7. BASKI]

ALİ AYAZ

MİLLÎ ÜLKÜ YAYINEVİ

ALÂADDİN CAD. DOLAPOĞLU
PASAJI NO. 27 — KONYA

MİLLİ ÜLKÜ YAYINLARI : S

FİKRÎ ESERLER : 3

7. BASKI

Kapak : **Cemaleddin Ertürk**

Baskı:
Kuzucular Ofset 18405
Cilt :
Göksu Matbaası
1986 - KONYA

Ö N S Ö Z

_/VO*>'/y

Ben şair değilim. Fakat şiirin ne demek olduğunu bilenlerdenim... Çocukluğumdanberi şiire karşı içimde sonsuz bir alâka var!...

İlk ve orta mektep sıralarında okurken, kıraat ve Türkçc kitaplarındaki manzumelerin, şiirlerin hemen hepsini farkında olmadan ezberlemişim! Hafızamın zayıflığına, çok daldın olmama rağmen, mazisi 40 45 yıla uzanan bu şiir ve manzumeleri bugün dahi yanılmadan tekrar edebilirim !.

Ben, Birinci Cihan Harbinin sonunda dünyaya gelmişim. Çocukluğum millî mücadelenin heyecanı içinde geçti.

Halkımızın «seferberlik» dediği o kara günler!... Cepheye gidenler, cepheden donenler!.. Şehid olup, kendilerinin yerine nüfus teskeresi gelenler!.. Şehidler, gaziler, dullar, yetimler!..

O zamanlar memleket baştanbaşa bir dullar ve yetimler memleketi oluvermişti.

Karanlık, perişan odalarda isli bir lâmbanın titrek **ışığı** altında şehid haremlerinin yavrularına sölyediği ninniler!..

«Uyu yavrum yine şimşek çakıyor
Şehid baban gelmiş bize bakıyor,
Yarasından kızıl kanlar akıyor,
O yarayı dur bağlayım ninni.
Sen ağlama ben ağlayım ninni...»

Bu günün milliyetçileri. «Bu topraklar için toprağa düşenlerin çocukları» milliyetçiliklerini bu havaya borçludurlar.

Büyüdük, mektebe yazıldık. İlk mektepte okuduğumuz kıraat kitapları, zorla gasbcdilmiş, alçakça çiğnenmiş bir vatanın, yakılmış, yıkılmış bir yurdun, hatıralarıyla doluydu... Zafer neşidelerinin yanında, sönmüş ocaklar, yıkık mabetler, malûl gaziler görüyorduk...

Okuduklarımız gördüklerimize uyuyordu. Millî mücadele heyecanı, Kuvayi Milliye ruhu, körpe dimağlarımızda silinmez akisler, derin izler bıraktı.

Sonradan bu ruh yavaş yavaş gevşedi. Yerini sert, kaba bir materyalizme, kör bir putperestliğe bıraktı.

Millî mücadele heyecanı söndürüldü. Kuvayi Milliye ruhu öldürüldü.

< •

Biz, orta mektepte Süleyman Şevketin «Güzel yazılar» mı okuduk. Bu kitaplar güzel tertiplenmişti. Milliyetçi hislere, millî mevzulara yer veriyordu. Çok geçmeden bu kitaplar da kaldırıldı.

İmansızların, ruhsuzların tahripkâr eli buraya da uzandı... Eğer karşımıza, öldüremedikleri, saklıyamadıkları bir Namık Kemal, bir M. **Akif,** bir Yunus Emre çıkmasaydı, biz de sapanların, sapıtanların güruhuna katılacaktık. Biz N. Kemal'den Vatan ve Hürriyet sevgisini, öğrendik. Fakat bu «vatan» mücerretti; 'nazarî idi. **Akif** bu mücerret vatanı müşahhaslaşürdı. Bu sihirli, hoş fakat boş kalıba ruh verdi, ses verdi. Onu realitenin haşiri yüzüyle, başsız ümmetlerin, mazlum milletlerin feryatlarıyla doldurdu. Halkın dertlerini, **arka** sokakların sefaletini, aylakçı, bezirgan zümrenin sefahatini, camilerin, secdelerin heyecanını, cephelerin kan ve kıyametini dile getirdi. Namık Kemal'in vatanı **Akif**'te memleket, millet haline geldi. Namık Kemal'in hürriyeti, **Akif**'te istiklâl oldu; Bayraklaştı.

Beni günlük, gelici geçici şeylerden, ferdiyetin dar çerçevesinden kurtaran, bana mücadele heyecanı, Cemiyet ve cemaat şuuru veren M. Âkif olmuştur.

Lisede Fikret'çilere karşı ben Âkif'ci idim. Lise bitti, üniversiteye geçtim. Felsefe şubesine yazılmıştım. Felsefe, beni cemiyet meselelerinin üstünde bir çok meselelerle temasa getirdi. Kâinat, varlık, hakikat... ve bunlar karşısın da insan!.

Kendi varlığını bile inkâr eden «idc»ci feylesoflardan tutun da, en kaba materyalistlere kaçlar, bunların kurdukları fikir sistemleri içinde bir hayli dolaştım. Kantları Kontları gördüm. Hiç biri içimdeki boşluğu dolduramadı. Beni nurlu bir yola çıkaramadı. Nicenin ihtisar şarkıları, Russonuıı vicdan ve hürriyeti, Sponizanın Panteizmi, Berksonun canlı, hayat akan felsefesi, zaman zaman bütün varlığımı kaplamak istedi; fakat bu olmadı. Daima bir yanım açıkta kaldı. Aradığımı yine kendimde, kendimizde, şarkta buldum. Mevlânâ ve Yunus imdadıma yetişti. Bu iki büyük ustanı.ı sesi, felsefesi bana kalbimin atışı kadar canlı, benden bana yakın göründü. Beni ayrılık gayrdık tanımıyan vahdetci bir dünya görüşüne götürdü. «lzim»lerin elinden kurtardı. Kalp yollarından geçen her fikir nur oldu : Tanrıyı, mutlak hakikati buldu. Sanat ve fikir, kalp ve akıl-garbjn hiçbir feylesofunda, bu iki büyük insanda olduğu kadar biı leşemedi. NifaKsız, tezatsız bir görüş! En büyük insanlık, cn büyük ahlâk... Hakikat!..

Berkson, «Sanatkâr, bir şeye aşkla bakan insandır. Sanat eseri bu bakı>tan, bu aşktan doğar» diyor. Mevlânâ ve Yunus her zaman, her şeye aşıktır. Her şeye aşkla baktılar. Onun içnidir ki eserleri ölmedi. Sesleri, nefesleri bugün dahi 700 yılın ardından nesillere ruh veriyor, hayat veriyor. Aşk, yaratılanı yaratanla temasa getiren, en emin, belki de yegâne vasıtadır. Aşk, aşık Tann'mn izniyle âdeta

yaratır. Sanat eseri de bundan başka bir şey değildir. Sanat, sanatkâr, şair hakkında fazla konuşamıyacağım. Buralı yeri değil... Dönelim.

Evet cemiyet karşısında ben Akif gibi düşündüm. Beni bu mücadeleye, bu sevdaya atan Akif olmuştur. Kâinat, varlık, hak karşısında Mevlânâ'ların, Yunus'ların yolundayım.

içimde varlığındım yaratılışımdan gelen başka bir sevda daha var! Türklük sevdası... Türk olan bir insanın, mütemadiyen ben Türk'üm demesi, yeknazarda mânâsız gibi geliyor. E£;er bu söz XVI. asırda söylonseydi sadece gülünç olurdu. XVI. asırda bütün dünyayı dolaşan bir seyyah «Bütün dünyayı gezdim, her yerde Türkçe konuşmak zorunda kaldım» demiştir. Biz de aynı asırda dünyaya gelmiş olsaydık, böyle bir iddiada bulunmazdık. Esasen buna lüzum da kalmazdı. Fakat, öyle zamanlar oldu ki biz, Türküz, Türkçüyüz, dediğimiz için zindanlara atıldık; zincirlere vurulduk. (1944 Hâdiseleri).

Bütün bunlar Irkçılık ve Turancılık isnadı altında yapıldı.

Irkçılık nedir? Tek cümle ile Türkiye'de Türklerin hâkimiyetini istemektir. Türk'ü ancak Türk idare eder. Türk olmıyanlardan, kanı bozuklardan, südü bozuklardan, devşirmelerden, dönmelerden bu millet çok çekmiştir.

Turancılık nedir? Esir Türk ellerinin kurtulmasını, bu ülkelerde yaşıyan milyonlarca Türkün istiklâline kavuşmasını istemektir.

Bunu hangi Türk istemez!.

Muhteris, emperyalist bir milletin, bolşevik sürülerinin çizmeleri altında ezilen binlerce, onbinlerce, milyonlarca insana, bizden olan; Türk olan. müslüman olan bu insanlara acımak, onların kurtuluşunu istemek, bir zamanlar, tek parti devrinde, en büyük günah, en büyük cinayet sayıldı. Bunu istediğimiz için :

Mekteplerden mi koğulmadık?!...
Şehirlerden şehirlere mi sürülmedik?!...
Divan'ı harblere mi verilmedik?!...
Çarmıhlara mı gerilmedik?!...
O günleri unutmadık, unutmayız! Unutamayız! Hâlâ *>u haksız cinayetleri işleyenlerin hesapları görülmedi; cezaları verilmedi!... Defterleri dürülmedü...

Bizim derdimizi, ekalliyetler, dönmeler, vatansız, bolşevikler anlamaz!... Bizim derdimizi ancak bizden olanlar anlar! Yalnız burada canımızı sıkan bir mesele var!... Milliyetçiliğinden asla şüphe etmediğimiz bazı münevverlerimiz büyük vatan mefkuresini kalplerinde yaşatanları, bu memleketin çektiği ızdırabı duymamakla, bu milletin dertlerinden kaçmak, Anadoluya bir nevi ihanet etmekle itham etmektedirler.

Bu mânâsız, haksız bir ithamdır. Şu satırları yazan bir Anadolu çocuğudur. Anadolunun derdini kendine dert edinmiş birisidir. Bizim esir Türk illerini, oradaki kardeşlerimizi düşünmemiz, Anadoluyu, Anadolu Türklüğünü unutmamızı gerektirmez... Bilâkis bu bizim Türklük, Müslümanlık, insanlık sevgimizin sınırsızlığını gösterir. Böylelerine yüce Peygamberlerin şu hadisini hatırlatırız: «Müslümanların derdini dert edinmiyen bizden değildir » Türkiyenin bugünkü siyasî sınırları hiçbir zaman bizi tehdit ve tahdit edemez! Bu sınırlar bugün için bir zaruret olabilir... Hakikat asla!...

Tam 3G devlet kurmuş, asırlarca 3 kıt'ada dimdik durmuş, koskoca bir milleti, politika icabı, muayyen bir kadro içine 'sokmıya, dar, mahdut sınırlar içine hapsetmeye kimsenin hakkı yoktur. Devlet başka, millet başkadır. Bu günki sınırlarımız Türk Milletinin değil, Türk devletinin sınırlarıdır.

Biz emperyalist maksatlar peşinde koşan hayalperest, hülyacı «ütopistler» de değiliz. Bilâkis muhteris emperyalist bir devlete karşı cephe almış bulunuyoruz. Dünyanın en büyük, en korkunç, ölüm çarkını işleten kanlı bir rejime karşı, kara bağrımızı siper ettik. Yarın bolşevikliklerle çıkacak bir harbte, cephleerde aşkla, imanla çarpışacak olanlar yine bizden olacaktır.

Biz bu yolun kara sevdalıları, üncü öncüleriyiz. Yaşamak için büyük, kuvvetli olmak gerek. Türklük bugünkü Türkiye sınırları içinde kalanlardan ibaret değildir. Varlığımızın tarih ve coğrafya içindeki yeri hiçbir milletle mukayese edilemiyecek kadar büyüktür. Muhtelif devirlerde muhtelif şekilde dağılışlar, çöküşler, çözülüşler olmuştur. Fakat bütün bunlara rağmen Türklük ismiyle, cismiyle, dili, dini ve kültürüyle muayyen bir coğrafi saha üzerindeki yayılışıyla bugün dahi bir birlik arzetmektedir.

Bu birliği parçalayan, kirli tırnaklarını kalbimize kadar uzatan hoyrat bir el var!.. Bu el Krcmlin'dcki kızıl tiranların, beyne-lmilel cellâtların elidir. Boğazımızı sıkmak istiyen, bu el muhakkak ve muhakkak kırılacaktır.

Ne yazık ki bizimle aynı cephede bulunan bazı seçkin zevat, bu ayrılığı ve parçalanışı zarurî, tabiî bulmakta, hattâ Anadoluculuk ideolojisi adı altında onun ilmini yapmaya kalkışmaktadır.

Bunlara göre Anadolu halkı ile Orta Asya Türklüğü arasında hiçbir münasebet yoktur. Her iki grubun coğrafyası, tarihî, içtimai organizasyonu başka başkadır. Anadolu'da yaşıyan bu halk, ne Türktür ne Rumdur, ne şudur, ne budur. Sadece Anadolu halkıdır. Bu halka Türk milleti adını vermek bile doğru değildir. En doğrusu «Anadolu milleti* demelidir. Yepyeni bir tâbir karşısındayız: Anadolu milleti... İnsanı ve milleti nebatlar gibi toprağa çiviliyen, yalnız muhitle izaha yeltenen bu görüş, yarım, sakat bir görüştür. Sonra bugün Anadolu'da yaşıyan müslüman Türk halkının Orta Asya, Kırım, Balkan Türklüğü ile

hiçbir alâkası olmadığı iddiaları da gülünçtür. Dilimizin, dinimizin, kültürümüzün, tarihimizin bir kelime ile bütün varlığımızın kökü, esası orasıdır. Bugün Orta Asya Türklüğü mahvedilmiş olabilir. Fakat bu hâdise tarihî hakikat lan değiştiremez!.. Asırlarca Garp Türklerine, hattâ bütün islâm dünyasına ilim, irfan, kültür kaynaklığı yapan Orta Asya'dır. Tarihçilerin Mâveraunnehir, Horasan dedikleri eski Türk ülkeleridir. Bugün medarı iftiharımız olan Farabileri. Ibnisinaları, Buharileri yetiştiren o mübarek topraklardır.

Anadoluyu Türkleştiren, islâmlaştıran da yine Horasan erleridir. Bugün Anadolu Türklüğünün gönlünde nefesleri serin serin esen. Yunus Emre dahi aynı toprağın çocuğudur.

Orta Asya ile Küçük Asya, coğrafya, tarih, ırk, din, kültür bakımından bir tezat teşkil etmez! Bilâkis birbirini tamamlar, bütünler.

Ana ve yavru gibi, yavru anasını kaybetti. Onu büyük bir ayı parçaladı. Şimdi, yavru anasını arıyor, ağlıyor, söylüyor...

Yavru Bozkurt, Orta Asya tekrar öz yurt oluncaya kadar bu ağlayışlar, bu söyleyişler devam edecek!..

Elbet bir gün edenler bulacak!..
Perdeler yırtılacak!..
Esir Türk illeri kurtulacaktır...
Son sözü büyük mürşit Gökalp **söylesin :**
«Düşman yurtları viran olacak.
Türkiye büyüyüp Turan olacak!.*

Osman Yüksel — Kasım 1949
A N K A R A

YENİ BASKIYA GEÇERKEN..

Bu kitabın, altıncı baskısı bitcli bir hayli nldu. Fakat ben uzun zamandanheri neşriyatla meşgul olamadım. Denizciler Caddesindeki kütüphaneme ayda bir veya iki defa ağrıyabiliyorum. IIic hoşlanmadığım, beceremediğim siyaset... Seçimler, meydanlar, nutuklar.. Meclis hayatı., parti, patırtı... Beni yıprattı... İnsanlardım ve hayattan biraz daha uzaklaştım... Anavatana, eski yuvama döner gibi, tekrar neşriyat hayatıma diiniiyorum. Mevcudu kalmıyan, şu kitabın yeni baskısını yaptırmakla işe başlıyorum.. Bu itibarla kitabımı tekrar gözden geçirdim. Ben bir zamanlar neymişim, neler yazmışını?. O feryatlar, figanlar... Ey ey!., ler, hey, hey 1er... Gözyaşı, öfke, hiddet, şiddet.. Gençlik bu, coşmuşuz, koşmuşuz, ağlamışız, söylemişiz... Ama şimdi, o «Ey Ey!..»lcrden, «Hey hey!...»lerden uzağız.

Bu dâvadan, bu fikirlerden vazmı geçtik Hayır.. Yalnız eski şevkimiz, eski zevkimiz, hüznümüz, heyecanımız yok. Hızımız kesilmiş... Savaş yine eski savaş.. Fakat bu sefer biraz daha, biraz duha yavaş..

Gençlerimiz hızlı, daha hıl/ı yollarına devam etsinler.. Biz onları hayran, hayran seyredeceğiz.. Elimizden gelen her türlü yardımı yapacağız.

Genç kardeşlerim :

Ben ile bir zamanlar sizler gibiydim. Bu yazılan yazarken ağlıyordum. İkinci Dünya Harbinin sonlarıydı. Balkanlar karışmıştı. Ecdat yadigarı, bu topraklarda yaşıyan Türkler katliâm ediliyordu. Binlerce, nnbinlcrce Müslüman - Türk!. Yugoslavya da, Yunanistan da.. Bulgaristan'daki

Türkler... Gazetelerde okuyordum. Bu vaziyet karşısında, Mısır Kralı Faruk, Yugoslavya hükümetini protesto ediyor, bizimkiler ses çıkarmıyordu.

İsmet Paşa : «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» deyip yan gelip yatıyordu..

«Siz Almanlar'la bir ve beraber oldunuz» bahanesiyle Rıısya'daki müslümanlar, Türkler de imha ediliyordu. Kırım halkı tamamen yok edilmişti. Kafkasyalılar tnpyckûa Sibirya'ya sürülmüştü.

Bu hadiseler, benim imanlı, genç ruhumda büyük derin akisler bıraktı.

İşte o zaman «Türklüğün Perişan Hali» isimli bir kitap neşrettim. Bu kitap, Scrdengoçti yayınlarının bir numaralı kitabıdır. Maalesef bu kitap, o zamanın hükümeti tarafından toplattırıldı. Az çok değişiklikler yaparak, aynı kitabı «Bu Millet Neden Ağlar?» ismiyle tekrar çıkardım. Artık Halk Partisi eski tahakküm ve zulmünü yürütemiyordu. Siyasi partiler kuruluyor, çeşitli yayın organları tek parti iktidarını sarsıyordu. Bunlar arasında bizim «Serdengeçti» Mecmuamız da vardı.. En önde, yürüyenlerden.. Serdengeçti Milliyetçi Hareketin ateş hattı idi... Onun içindir ki Serdengeçti'nin her sayısı bir hadise olmuş, sahibi bulunun şu kalender kardeşiniz, kollarında kelepçeler, şehirlerden, şehirlere sürülmüş zindanlara atılmıştı.

Hapishaneden çıktıkça mecmuayı tekrar çıkarıyor, sonra tekrar giriyorduk.. Bu arada kitap neşriyatını da ihmal etmedik.

O zaman bu günkü gibi öyle Milliyetçi - mukaddesatçı yayınevleri yoktu. Bir tane dahi yoktu, sadece eski Sebilürreşatçı Eşref Edip bey vardı. Ara-sıra bir şeyler çıkarırdı. Bu gün haındolsun kırka yakın yayınevimiz var. Biz birinci iken, belki de bugün kırkbirinci oluyoruz. Önde ve sonda olmak mühim değil. Mühim olan kafileden ayrılmamak. Yalnız bunların çoğu ticaret maksadıyla kurulmuş mües-

seselerdir.. Sermayeleri de «Din» dir. Din Ticareti yapıyorlar.

Benim aziz milletim ve mübarek vatanım... Bu gün her zamankinden ziyade tehlikelerle karşı karşıyadır. Komünizm korkunç siyah kızıl karanlıklar halinde semalarımızı kaplamakta. Eski Çarlık devrinin, panislavist cereyanı, enternasyonal komünizmle birleşerek Avrupanın ve Asyanın yarısını kaplamış.. Arap-İsrail harbini bahane eden Ruslar sıcak denizlere inmiş. Kuzeyden, Doğu ve Batıdan bizi kuşatan Rusya Güneyden de kuşatmış. Memleket dahilindeki Rusya'nın yerli uşakları, gittikçe örgütlenmekte.. Bunlar siyasi partiler dahi kurmakta. Gazetelere, fikir, sanat dünyamıza hâkim olmaktadırlar. Milli Eğitim kadrolarında, ordu da, her yerde herşeye hâkim olmak sevdasında ve dâvasındadırlar.

Bir gün, bir sabah, radyodan şöyle bir ses işitebilirsiniz :

— Dikkat dikkat! Türkiye bu günden itibaren Sosyalist olmuştur. Arkasından Rusya, komşuluk, rejim ve kader birliği sloganlarıyla memleketimize yerleşebilir ve bu aziz vatanımız, sevgili Türkiyemiz, bu kitapta hazin hikâyelerini anlattığımız, ağıtlar söylediğimiz Orta Asya Türklüğüne dönebilir.

Sosyalizm ve iyi komşuluk perdesi arkasında Rusların gelişi öyle bir geliş olur ki, bir daha gitmiyesiye, çıkmıyasıya.. Evet, Ruslar girdikleri yerlerin hiç birnden çıkmamışlardır.

Halkımıza, gençliğimize bu hakikatları anlatmak, her milliyetçinin, en mühim vazifesidir. Bugün Turancılık bir nefs müdafaasıdır... Kendi milletin varlığını, birliğini, istiklâl ve istikbalini koruma davasıdır. Kırım, Kazan, Kafkas, Orta Asya Türklüğünün başına gelenleri, okuyup anlamak, etrafına anlatmak ve bu günkü şartlar altında Türkiyeyi, Türk milletini düşünmek, gereken tedbirleri almak. Biz bu

kitapçıkla bu yolda bir ikaz vazifesini (bir uyarma ödevini) yapmış bulunuyoruz.

Turancılık halka ve gençliğe kötü bir şeymiş gibi anlatılmış, böylece Türk milleti aldatılmıştır. Turancılık, büyük Türk milletinin, değişmez bir ülküsüdür. Turancılar bir tehlike değil, tehlikeleri haber veren, Türk milletinin düşmanlarını tesbit ve teşhir eden, bu tehlikeler karşısında Türk halkını milli duygularla teçhiz etmeye çalışan kimselerdir. Turancılık parçalayıcı bir hareket değil, bütünleyici, tamamlayıcı bir harekettir. Her Milliyetçi ister, istemez Turancıdır. Bu gün Afrikanın en ücra köşelernideki zenciler dahi hürriyetlerine kavuşmuş, ayrı, ayrı devletler kurmuşlardır. Hal böyle iken, büyük bir millet olan Türkler Rusların zulmü altında inim, inim inlemekte Sibiryadaki birer işkence yeri olan iş kamplarında, zindanlarda çürümektedirlcr. Bizdeki Rus ve Mao modeli sosyalistler, bütün bunları, bilnıeınezlikten, görmemezlikten gelmekte, ölen Kızıl diktatörler için, üniversitelerde saygı duruşunda bulunmaktadırlar.. İşte bir millet kökünden aslından böyle kopar, böyle uzaklaştırılır..

Bizden olan, Türk .olan, müslfiman. olan, Kafkaslardan Sibirya'ya kadar uzanan topraklarda, zindan hayatı yaşıyan, ölen, öldürülen, süründürülen insanlara acımazlarda, bilmem nerede, haritada bile yerini göstcremiyecekleri ülkelerde ölenlere acırlar, onların "şefleri için saygı duruşlarında bulunur, bu saygısızlar.

Amerika'ya git, Rusya'ya gel!.. Bunların kahrolası parolası budur. Bizki her türlü yabancılığın başkasına benzemenin, taklitçiliğin karşısındayız, düşmanıyız. Ne Amerika, ne Rusya. Yalnız ve yalnız Milliyetçi ve Müslüman Türkiye diyoruz. Fakat Türkiye dünyada yalnız değildir.. Dünyanın en kuvvetli iki devletten biri olan Rusya'nın tarihi düşmanı ve komştısudur. Bu düşmana karşı Türkiye, karşı koyacak, maddî güce sahip değildir.. Maalesef ve maalesef Türkiye bu gön,

•e askerî, ne iktisadi sahada kendi boşluğuna dolduracak kudrete ve kuvvete sahip değildir.

Orta Doğu'daki devletlerin çektiği sıkıntı da budur. Kendi kendine yetememek.. Kuvvetsizlik, kudretsizlik. Nihayet dış müdahaleler. Dış kuvvetlerin iktisadi, kültürel, bazanda dostluk perdesi arkasında bu memleketlerde üstler kurmaları, hassas sahalarda yerleşmeleri...

Rusya Deli Petro'dan beri aynı siyaseti takip etmekte yayılma, genişleme, sıcak denizlere inme. O zaman kullandığı propaganda silâhı: Pansilvanizm'di. Yani bütün islav milletlerini bir bayrak altında toplama. Tabii kendi başta olmak şartıyla. Bu milletler, zaten din ve mezhep bakımından da birdirler. Hepsi ortodokstur. Bir taraftan Slavların, bir taraftan Ortodoksların hamisi kesilerek, Osmanlı İmparatorluğu dahilinde bulunan, bu soydan ve bu dinden olanları kışkırtmak. Osmanlı Devletini zayıf düşürmek ve buraları istilâ etmek.. Bu günün Rnsyası da kökü islav olan milletlere karşı aynı taktiği kullanmakta, Slav olmıyanlara karşı da komünizmi, Sosyalizm adı altında yumuşatarak, tatlılaştırarak propagandasını yaymaktadır.. Aslolan Rus hcgemonyasıdır. Rusya Berlinden Japon denizine kadar uzanan ülkelerdeki milletleri, en şeytanî metodlarla Ruslaştırmaktadır.. Rusların bu aziz vatanımız üzerindeki emelleri de devam etmektedir. Daha yakın tarihte bizden Boğazlarda üst, Kars'ı, Ardahan'ı istemişlerdir.. Ayrıca lâzlarla gürcülerin aynı ırktan olduklarını iddia ederek, Karadeniz sahillerinin bir kısmının, Gürcistan'a, yani Rusya'ya ilhakı lüzumundan bahsetmişlerdir.

Elimizde vesikalar, haritalar var... Rnsya Anadoluyu istilâ edince, vatanımızı bütünüyle de hakimiyeti altında tumıyacak, onn parça parça edecektir.. Ele geçen haritalara göre, Ruslar bn günkü Türkiye'yi 5 kokla Cumhuriyete bölüyor.

1) İstanbul merkez olmak üzere Trakya ve Marmara bölgesi.. Bana (Marmara Cumhuriyeti» diyor.

2) Edremit'ten, İskenderun'a kadar, bütün Ege ve Akdeniz sahillerini içine alan bölge.. Buna «EGE Cumhuriyeti» demişler.

3) Konya merkez olmak üzere Orta Anadolu illeri.. Buna «Karaman Cumhuriyeti» ismi verilmiş.

4) Şile'den Rize'ye kadar Karadeniz Kıyıları «Karadeniz Cumhuriyeti» Rize ve havalisi Gürcistan'a bağlanıyor. Van ve havalisi Rusya'daki Kukla Ermenistan Cumhuriyetine ekleniyor.

5) Diyarbakır ve çevresi Elaziz'de dahil, «Kürdistan Cumhuriyeti...»

İşte Rusya'nın Türkiye üzerindeki plânları.. Tıpkı Orta Asya'da yaptığını yapacak.. Orta Asya Türklüğünü 4-5 kukla Cumhuriyete bölerek nasıl parçalanıışsa, bunun gibi Anadolu Türklüğünü de böyle parçalıyarak daha kolay idare edecek... Böylece Türkiyedeki Moskofcu solcuların özlediği «Yeni Düzen» gelecek.

Aziz Kardeşlerim;

Bu yazdıklarım, bir vehim bir hayal mahsulü şeyler değildir. Tarihi, coğrafi, siyasî gerçeklere, vesikalara dayanıyor. Yoksa biz durduğumuz yerde komşularımıza karşı düşmanlıklar imal eden, kin ve garaz tohumları eken, felâket, tehlike rüzgârları estiren insanlar değiliz. Aslolan, özlenen sulhtur. İyi komşuluktur. İnsanlıktır. Ama hakikatları görmemezlikten gelirsek, gözlerimizi kaparsak, tehlikelere karşı güvenlik tedbirleri almazsak, mazisi 2000 yıal uzanan bu milletin yerlerinde yeller esebilir.

Mete'den - Milli mücadelede şehit olan son nefere kadar, büyük tarihi mesuliyeti omuzlarımızda taşıyoruz. Çin Şeddinden. Tuna'ya kadar uzayan büyük Türk milletinin, ancak Anadolu'da yerleşen kısmı müstakildir ve bir devlet halindedir.

Aziz okuyucu;

Bu kitabı bn gerçekler içinde okursan, boradaki yazıla-

ra «modası geçmiş bir takım hissi şeyler» gibi bakamazsıo.. Bilhassa, sizler, bizim imanlı, idealist gençlerimiz sizler.. Bu hakikatları biliniz.. Çevrenize yayınız. Ümidimiz sizdedir. Bu bitmiş, tükenmiş, süiinepe insanlardan hayır yok!. Yarının büyük Türkiyesi inanan yüreklerin, bükülmez bileklerin, harama uzanmamış ellerin, eğilmez başların, üzerine kurulacaktır.

Osman Yüksel SERDENGEÇTİ
Ankara: 27 Ekim 1969

BİZ BUNLARA BAĞLIYIZ!..

BU İMAN :

«İnanıyorsanız mutlaka üstünsünüz»

Kur'an ı Kerim - Âli - İmran Sûresi

BU PAROLA :

Haksızlık karsısında susan dilsiz şeytandır.

BU SEVGİ :

Vatan sevgisi İmandandır.

BU DİN :

«Müslümanların derdini kendisine dert edinmiyen bizden değildir»

BU RÜTBE :

«Şehitler mahşerde benim yanımdadır»

Hz. Muhammed

BU DERT :

«Dinle neyden, çünhikâyet etmede.
Ayrılıklardan şikâyet etmede»

Hazreti Mevlânâ

BU İDDİA:

«Dönersek kahbeyiz, millet yolunda bir azimetten!»

Namık Kemal

BU PRENSİP;

«Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım!»

BU KARAKTER :

«Uç buçuk soysuzun ardında zağarlık yapamam!
Hele hak namına haksızlığa ölsem tapamam»

BU YÜREK :
«Kanıyan bir yara gördümmü yanar ta ciyerim
Onu dindirmek için kamçı yerim çifte yerim»

M. Akif

BU ANLAYIŞ :
«Ben sen yoğuz, biz varız»

BU ÜMİT :
«Düşman yurtları viran olacak
Türkiye büyüyüp Turan olacak»

Ziya Gökalp

BU SES :

Zincirlerin altınsa da hattâ koparıp kır,
Susmak ne demekmiş, yere haykır, göğe haykır
Vicdan bile duymaz sesi, çıkmazsa bir ahi,
Sessiz kölelerdir yaratan bir bir ilâhı

Mithat Cemal

BU ATEŞ:

«Volkan gibi lav atmış, ne susmuş ne sönmüşüm!
Ben bu iman yolunda çılgınlara dönmüşüm!»

0. Serdengcçti

BU MİLLET NEDEN AĞLAR?!..

Değerli arkadaşım merhum
Zihni'nin hatırasına

Halk türkülerini dinleyiniz; harb türkülerini dinleyiniz, destanları okuyunuz!..

Destanlarda, türkülerde, şiirlerde, bizim olan her şeyde nedendir bilinmez, için için bir ağlayış, yanık yanık bir söyleyiş var!... Sanki, Türkü, Tanrı ağlasın diye yaratmış. Aşk yolunda, dağlar delen Ferhadlar bizde, yanıp kül olan Keremler bizde, Leylâlar, Mecnunlar bizdedir.

Yalnız insanımız değil, dağımız taşımız, kuşumuz kurdumuz dahi aşktan yana feryad etmekte! Ayrılıklardan şikâyet eden kamışlar, ayrılığın elinden inim inim inliyen dertli dolaplar yine bizdedir. Hercaî Karacaoğlan da bile bu dertlilik ve içlilik var. Şakrak şakrak öten, gülüp oynıyan şairimiz, bir de bakarsınız dertli dertli ağlamaktadır. Elâ gözlü nazlı dilber küsmüş, «yıkılası şu dağların ardına» aşmış gitmiş, ortalığa muazzam bir perişanlık çökmüştür. Sevgilisinin konup göçtüğü eller, göller, beller, kokladığı güller, nihayet sazındaki teller, dilberi küstüren diller perişandır.

«Bir ben değil cümle âlem perişan»
Böyle diyor Karacaoğlan!..

Gamsız gâsevetsiz sanılan, şen ve şakrak şairimiz Nedim dahi bir hayal peşindedir...

«Yok bu şehr icre vasvettiğln dilber, Nedim,
Bir peri suret görünmüş, bir hayal olmuş sana!..»

Hiçbir zaman gönül olanla iktifa etmedi.
İktifa eden, istemiyen gönül, ölüdür.

Gönül bu; sınır tanımaz! Yasak bilmez!
Ferman dinlemez!..

Kamış kamışken kamışlıktan, dolap odunken ormanlıktan, ayrıldığı için feryad eder de, anayurttan ayrılan ben, Türk olan, Müslüman olan ben nasıl feryad etmem!..

Milyonlarca kardeşim zulümler, ölümler altında kıvranırken ben nasıl susarım?!.. Biz de Nedim gibi bir hayal peşindeyiz! Fakat bu hayal bir dilberin hayali değildir.

Bu hayal, gasbedilmiş vatanların, esir edilmiş mazlum milletlerin kurtuluşunun hayalidir. Biz de Yunus gibi, Mevlânâ gibi ayrılıklardan şikâyetçiyiz! Dertliyiz! Hasretliyiz! Büyük bütünümüzü arıyoruz!..

Biliyoruz. «Dert çok, hem dert yok, düşman kavidir.» Fakat biz bu yolun karasevdalısıyız!.. Sevdalıya düşman ne yapar! Aramızda dağlar, sınırlar, serhatler varmış!... Olsun!.. Sınırlar, dağlar, serhatler, Ferhatlara, Serdengeçtilere ne yapar? Ne yapabilir?

Bu millet neden ağlar?
Bu millet dertli millet, ondan ağlar;
Bu millet aşık millet, ondan ağlar!

Bu millet büyük mazisini, bütününü, cananını kaybetti. Onu arıyor! Ondan ağlar!..

TÜRKLÜĞÜN PERİŞAN HALİ

Ben bir Türküm!..
Perişanım!..
Çünkü Türklük perişan!..
O ağlarken ben gülemem,
O ölürken ben kalamam!..

Ben kıt'alara, iklimlere sığmıyan bir ırkın çocuğuyum. Damarlarımda üç kıt'anın ırmakları dolaşır!

Üç kıt'a denizlerinde, hür dalgalar beni anar, beni arar, beni söyleşir!..

Hangi zaferden, hangi seferden bahsedeyim? Altaylardan dünyanın dört bucağına akın edenlerden mi?

Asya'da, Avrupa'da, Afrika'da asırlarca dimdik duran. Minareler, Camiler, Kubbeler inşa edip medeniyet kuranlardan mı? Kıt'alarla beraber gökleri, gönülleri fethedenlerden mi? Seferler, zaferler, beldeler, âbideler, âlimler!..

Tacmahal, Fatih, Süleymaniye, Selimiye.

Farabiler, Buhariler, İbnisinalar... Horasan erleri!...

Kırımlar, Kazanlar, Taşkentler, Semerkantlar şimdi kimin memleketi, kimin yerleri?..

•

Ey Sibirya!..

Bir millete mezar olan soğuk, donmuş arazi!.. Sinende kimleri saklıyorsun?..

Dökülen bunca göz yaşları, gömülen bunca sıcak, genç vücutlar, seni ısıtmadı mı? Buzların çözülmedi mi?

Sibirya ses vermiyor!.

Bu uçsuz bucaksız kanlı arazi, korkunç bir ölüm sükûtu içinde!.. Kızıl cellatların elindeki Türk elleri ses vermiyor!.. Türklük ölmüş!.. Öldürülmüş Türklük!.. Sibirya ses vermiyor!

Buhara yok!.. Taşkent yok!.. Kırım yok!.. Kazan yok!..

Yerlerinde soğuk yeller esiyor!..

Kızıl kafir, ne bulursa kesiyor!..

Sadece yok olan bunlar mı? Dalgalı Viyana sularına varan kahraman ecdat! Hani? Nerede? Malazgirt. Niğbolu, Kosova, Çaldıran. Mohaç!.. Hey gidi şanlı, kanlı meydanlar!..

Türk tarihi baştan başa bir meydanlar tarihidir. Türk tarihini meydanda yazan, talihini meydanda deneyen insandır!

Hani **o** meydanlar?

Hani **o** insanlar?

Ncrdc **o** kahramanlar?

Meydanda yoğuz!.. Meydanlardan kaçmışız! Karılar gibi evlerimize, kendi kabuğumuza çekilmişiz!.. «Aman bize birşey olmasın» diye titreyip duruyoruz!

Ey tarih bizi gör, bizi yaz! Artık biz Türk değiliz; Biz Türkiye'de dahi Türk değiliz! Türklük böyle olmaz!..

Kanlı Balkanlar!

Yugoslavya'da Sırp milliyetçisi, cani Mihaloviç, Türk kesti. Sosyalist Tito Türk kesti!..

Faşist Bulgaristan Türk kesti. Komünist Bulgaristan Türk kesiyor...

Yunanistan da Kızıl çete Türk düşmanı... Türk köyleri basılır, yağma edilir!.. Çete dağa çıkar! Hükümet kuvvetleri gelir Türkleri çetelere yardım etmekle itham eder. Türk keser!.. Hükümet dış politikada Türk dostudur, içer-

de kanlı koyu bir Türk düşmanlığı var. Biz Türkiye'de Ayasofya'yı tekrar kilise haline koyarken, onlar camilerimizi yıkar, taşlarını helâ yapmak için kullanır.

Siyasilerimiz Türk - Yunan dostluğundan bahseder. En büyük Türkçümüz (!) Itum cemaatı ruhanî reisinin elini öper. Türk - Elen dostluğuna kasideler yazar!..

Asırlar değişir! Nesiller değişir! idareler değişir! Fakat Türk düşmanlığı değişmez!.. Her yerde ve her şeyde bir Türk düşmanlığı var! Yeni bir Ehlisalip karşısındayız!.

Balkanlardan koğuluyoruz' Balkanlarda boğuluyoruz!. Duyan yok!.. B.z iş stadyuma, topa, maça intikal edince heyecanlanırız!.. Miting yaparız. Bağırıp çağırırız!.. Bir millet eserleriyle mahvediliyor, insanlar asılıyor, kan gövdeyi götürüyor. Bizde ses yok! Ne hükümetimizde, ne halkımızda, ne gençliğimizde!.. Asılanlar kesilenler bizdendir! Bizim gibi Türktürler. Müslümandırlar!.. Yegâne hamileri, kurtarıcıları biziz!.. Türkiye'dir... Türkiye'de iş yok!.. Bizde iş yok!..

Balkanlardan İran'a geç. Iran bile şu haliyle Türk düşmanlığı yapıyor! iran'da Türkçe konuşmak, Türkçe neşriyat yasak!.. İran'ın yarısı Türk'tür. Acemin mübalâğa çarkı burada tersine işler!.. 12 milyon Türıc'ü üçyüzbine kadar indirir. Türk münevverleri Usera kamplarında inim inim inler! Hükümetimiz iran'a bari söz geçiremez mi?

Yalnız kendini düşünen insan... Kendini düşünen idare!..

O kadar düşünme! Bir gün gelip sen de yalnız kalacaksın!.. Sen de ağlıyacaksm! Sen de feryad edeceksin! Fakat duyan olmıyacak!.. Sen duygusuzluğun ne demek olduğunu o zaman anlıyacaksın!.. Fakat iş işten geçecek! Sen etrafında ağlıyanlara, senden medet umanlara, senden olan bu insanlara kulaklarını tıkadın, kör oldun! Sağır oldun! Çek cezam... Sana bunu tarih söyliyecek...

Ey kimsesiz insanlar!..
Merak etmeyin!..
Sizi de düşünenler var!..

Ey! Kanlı Makedonya Dağlarından Oral - Altay dağlarına. Orta Asya yaylalarına kadar uzanan ülkelerde. Kızıl zorbaların zulmü altında can veren, can çekişen kardaşlar!..

Ey Sibiryanın uçsuz bucaksız donmuş topraklarında yatan genç, sıcak vücutlar!..

Size sesleniyoruz!..
Bir gün gelip intikamınızı alacağız!..

Elleri kan içinde,
Esir vatan içinde,
Dolaşan kızıl cellât!..

Ey!..
Madde ilâhtır diyen,
Et çiğniyen, leş yiyen!,
Dörtyüz yıllık musallat!..

Ve Ey! Ve Ey!..

A Ğ I T L A R

Ağıtlar, büyük vatan mefkuresini kalplerinde yaşatan idealist Türk gençliğine, bu yolun kara sevdalılarına ithaf olundu.

Yıllardır yıllardır hayaller kurdum, A
Seni nam gibi aradım durdum... JU-
Ey benim sevgilim, Ey Anayurdum!..

Nerdc benim, Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Göğdcn bir yerde dibasın bir yerde j_
Senin halin attı beni bu derde...
Söyle Turan semtlerdesin ktâ nerde? t^

Nerde benim, yaslı Tanrı dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Turan ellerinden haber gelmiyor!
Yarabbi derdimi kimse bilmiyor*
Dört asırdır Türkün yüzü gülmüyor!..

Akşam olur, sabah olur ağlarım!..
Nerde benim, Oral - Altay dağjarım?

Kimlere söylesem bilmem derdimi?!..
Acap dünya böyle zulüm gördü mü?
Bozkurt gitmiş, Ayı basmış yurdumu!..

Bozkıırdıım der, öz yurdum der ağlarım,
Nerde benim, yaslı Tanrı dağlarım?

Koskoca bir âlem göçmüş yıkılmış!
Türbelerin, camilerin yakılmış!
Meydanlara kara putlar dikilmiş!..

Buhara der, Semerkant der, ağlarım,
Ncrdc benim, Oral - Altay dağlarım?

Sen ey Hazar, Engin Hazar, Türk Hazar!.
Söyle bana sularında kim gezer?
Kâfir Moskof yine mezar mı kazar?..

Seyhıın gibi Ceyhun gibi çağlarım,
Nerde benim, Oral - Altay dağlarım?

Moskof bayrağını çekmiş gemiler,
Yol alırken dalgaların iniler,
Her gelen halter de derdim yeniler!..

Nerde benim. Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Vatanlar, vatanlar esir vatanlar!
Ey yüreği vatan için atanlar!
Toplanın elleri silâh tutanlar!.. v\

Kıyam etsin ölülerim, sağlarım!
Nerde benim, yaslı Tanrı dağlarım?

Esen yellere bak, sevda yelidir,
Açan güllere bak, bayrak alıdır!.
Senden ayrı düşen günUl delidir!.

Nerde benim, Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Duman olup dağlarına ağsam mı?
Yağmur olup bağlarına yağsam mı?
Yıldız olup göklerine doğsam mı?

Ah çeker de yaşın yaşın ağlarım!
Nerde benim, Oral - Altay dağlarım?

Doğmuyor, doğmuyor aylar, yıldızlar!..
Çalmıyor kırılmış kopuzlar sazlar!..
Karalar bağlamış gelinler kızlar!..

Akşam olur, sabah olur ağlarım!..
Nerde benim, yaslı Tanrı dağlarım?

Allah Allah diyen ezanlar nerde?
Efeler, yiğitler, kızanlar nerde?
Taşkcntler, Kırımlar, Kazanlar nerde?..

Nerde benim, Oral - Altay yağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Artık Dede Korkut öğüt vermiyor,
Gültekinden bildirgeler gelmiyor!
Ne söylesem olmuyor, ah olmuyor!..

Nerde benim, Oral -Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Sürüler dağılmış yaylamaz olmuş,
Irmaklar kurumuş çağlamaz olmuş,
Ozanlar, Şamanlar söylemez olmuş!

Nerde benim. Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Mağriptcn meşrıkı soranlar hani?
Çin'i, Viyana'yı saranlar hani?
Üç kıt'ada dimdik duranlar hani? .

Nerde benim, Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Geçmiş günler birer hayal oldular,
Bedri tam idiler hilâl oldular.
Dün cevapken bugün sual oldular!

Nerde benim, Oral - Altay dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Kınaman dostlarım gözümde yaş var!
Şu kara bağrımda bir kara taş var!
(Tam elliiki) milyon esir kardaş var!
Vallahi 437

Nerde benim, yaslı Tanrı dağlarım?
Akşam olur, sabah olur ağlarım!..

Konya Hapishanesi (1947)

KANLI BALKANLAR

Viranelerin yascısı baykuşlara döndün),
Gördüm de hazanımda bu cennet gibi yurdu!
Gül devrimi görseydün eğer, bülbül olurdum
Yarab! beni evvel getireydin ne olurdu?..

M. AKİF

Bundan 50 - 60 yıl evvel bir şair, harap ve perişan olan bir vatan karşısında böyle ağlıyordu. Biz bu mısraların yazıldığı sıralarda henüz dünyada yoktuk. Tarihi, kitaplardan okuduk: Coğrafyayı, haritalardan öğrendik. Eski den haritada dahi büyük bir vatanımız varmış! Üç kıt'a ve yedi deniz emrimize amade imiş! Biz bunları masal gibi dinledik; hayal gibi yaşadık. Bizlere muayyen bir siyasetin mukadderat çizgisi gibi değişmyen sınırlarım ezberlettiler. «İşte vatanımız burasıdır» dediler.

Tarih 19 Mayıs 1919 başlıyor, vatan doğuda Kars, batıda Edirne arasında sıkışıp kalıyordu! Bu başlangıç ve bitişlerden bir gü.ı evvelini düşünmek, bir santim ilerisine bakmak bir nevi günâhtı! Fakat tarihin büyük şuuru kulaklarımızda uğulduyor, coğrafya gözümüze batıp duruyordu. Çok eski büyük bir millettik. Bunu ispata hacet yok! **Uç** kıt'ada yer yer yükselen eserlerimiz, tarihlere sığmayan menfahinmiz bunu gösteriyor. Vatan da bu kadar değildi. Bugünkü sınırlarımız dışında kalan binlerce Türkçe coğrafî isimler ve milyonlarca Türk şahidimizdir. Dünya da bizden başka hiçbir millet yoktur ki, aynı coğrafî sa-

hada bulunsun, aynı ırktan, aynı dil ve dinden olsun **da** ayn ayrı yaşasınlar!.. Sağ kolumuz bir yerde, sol kolumuz bir yerde kalmış gibi tuhaf, garip bir haldeyiz! Bizim, bizden olan insanlarla, haris, muhteris, emperyalist bir ırkın pençesinde inleyen kardeşlerimizle alakalanmamız kadar tabiî hattâ zarurî ne olabilir? Bu aynı zamanda insanî, millî, dinî bir vazifedir. Bu asil duyguyu kendi menfaatları icabı, bir nev'i emperyalizm olarak göstermek istiyenler, ırkçı - turana gibi büyük kelimeleri ağızlarına bulaştırarak hezeyanlar kusup ortalığı velveleye verenler görülmüştür.

Rus, İngiliz ve Amerikalıların Yunanistan ve Bulgaristan gibi memleketlerle alâkalanmaları niçin emperyalizm olmuyor da, bizim siyasetten uzak, samimi, ruhtan ve gönülden gelen alâkamıza türlü mânalar veriliyor; emperyalizm oluyor?! Yolumuzun doğru,-dâvamızın haklı olduğuna c -kadar inanıyor ıstırap çeken milyonlarca insanın azabını öyle duyuyoruz ki, bu hal içinde kendimizden geçiyor, nerede, ne zamanda olduğumuzu unutuyoruz! Bir XVI. asır Türkü, heyecanı vc kudretiyle şahlanıp şahikalara yükselir, destanlar okumaya hazırlanırken birdenbire dört asırlık bir mesafeden düşüyoruz.

XX. asır Türkünün çaresizliği içimize çöküyor. Esir ve perişan Türkler bütün yoksulluğu ile gözlerimizde canlanıyor. . .

Bir garip oluyoruz Artık destanlar okumaya mecalimiz yok. Yıkıntılar, çöküntüler, harabeler içindeyiz. (1)

Zaman zaman gazeteler ihtiyatkâr, çekingen ve titrek kalemleriyle Balkan'larda işlenen cinaytelerden, yıkılan nıâbedlerdrn, tarumar olan ailelerden, lekelenen genç kızlardan, kamplarda öldürülen gençlerden, koğulan, söğülen ihtiyarlardan bahsederler. Fakat kimseler duymaz! Du-

(1) **Ağıtları okuyunuz.**

yanlar da «vah vah» der geçer! Bir zamanlar Türk atlarının su içtiği nehirler, Vardarlar, Tunalar, Savalar şimdi suçsuz, günahsız öldürülen kardeşlerimizin cesetlerini Karadeniz'e taşıyor!.. Onlar ki insandırlar. Fakat bu insanlarla sulardan, topraklardan başka kimse meşgul olmuyor! Onlar da islâmdırlar. Fakat Müslümanlar Filistin'de Yahudi, Hindistan'da Hindu, Cava'da Müstevlilerle meşguldürler. Nihayet onlar da Türk'türler!.. Ecdat yadigârı, atalar mirasıdırlar. Şimdi kimsesiz, hamisiz kaldılar!.. Gözlerini bize dikmiş yardım bekliyorlar. Belki de son nefeslerini vermek üzere bulunan bu zavallılara, bizden olan, Türk olan, Müslüman olan bu insanlara bir yardımda bulunamaz mıyız? Hani bir kımıldama? Hani bir irkilme? Yok! Yok! Biz insan değiliz!.. Türk değiliz, islâm değiliz!.. Kat kat yağ, küme küme et yığınlarıiyz. Kalb yok!.. Ruh yok!.. Yalnız kendimizi düşünüyoruz. Vatanımız oturduğumuz yer kadar dardır!..

Mensup olduğumuz dinin büyük kurucusu Hz. Muhamnıed canlı cansız, zerrelerden kürelere kadar, bütün mevcudatın sesini **duyuyor,** şikâyetlerini dinliyordu. Biz onu'l ümmeti olacak bizler, yanıbaşımızdaki mazlumlarım feryatlarını bile işitmiyoruz, rahatımızın bozulmaması için kulaklarımızı tıkıyoruz! Akif, büyük insan, bu vurdumduymazlık karşısında isyan ederek şöyle feryad ediyordu :

«His yok, hareket yok, acı yok, leş mi kesildin?!

Hayret veriyorsun sen bana, böyle değildin!..»

Bir hayli oldu. Balkanlarda işlenen bu cinayetlerin karşısında üniversite gençliği duygulandı. Başbakana bir telgraf çektiler. Başbakan verdiği cevapta gençlere, siyasi vaziyetin narikliğinden bahsetti.

Nedendir bilinmez? Bizim Hükümetin vaziyeti daima nazik olur! Bu, bizi idare edenlerin çok nazik oldukların-

dan mı, yoksa ölüm hâlinde bulunan zavallıların son nefeslerini bile bir nevi hile, siyaset sayacak kadar siyaset ve kiyasetle dolup taştıklarından mı geliyor? Bilmiyoruz! Biz demiyoruz ki, bu devletlere ilân harp edelim. Irfan'ı, Turan'ı zaptedelim. böyle birşey düşünmek için insanın akıldan yana sakat olması lâzım! Bizim maksadımız, demirperde arkasında açlıktan, sefaletten inini inim inliyen ölümler, kanlar içinde yüzen ve bizden başka dayanacak, güvenecek kimsesi olmıyan bu insanlara birşey yapabilmek! Bu fecî hâli duymak, duyurmak... Büyük devletler nezdinde protestoda bulunmak! Bu da mı siyasete dokunur nâzik beyler?!..

Şüphesiz siyaset (!) adamlarının Vatan ve Millet anlayışlarıyle, bizim mefkûreci gençliğin Vatan ve Millet, Milliyet anlayışları arasında dağlar .kadar farklar var...

Biz belki hayalrıcrest olabiliriz! Fakat menfaatperest asla!.. Bizim genç, saf, temiz, deli denizler gibi köpüren engin ruhlarımızda yaşattığımız hayal, büyük bir hakikatin hayalidir. Hayal deyip geçmiyoruz, ona hakikatler gibi bağlanıyoruz. Başlangıçta herşey hayaldir. Süleymaniye kubbeleri yeryüzünü örtmeden evvel, Selimiye minareleri gökyüzüne ser çekmeden evvel birer hayaldir!..

Belki istediğimiz, özlediğimiz bu âlem, bize yıldızlar kadar uzaktır. Fakat uzaktır diye bizi yıldılzara bakmaktan, onlardan nûr, ilham almaktan kim menedebilir?!..

Ey! bizden olan masum, kimsesiz, demirperdeler arkasında canveren. haydut sürülerinin çizmeleri altında çiğnenen insanlar... Yüzler, binler, yüzbinler... Milyonlar!.. Sizlere şimdilik gözyaşı dökmekten, sizlere ağıtlar söylemekten başka elimizden birşey gelmiyor.. Bizi olsun affedin ey kimsesizler!..

İMPARATORLUĞA MERSİYE

Rahmetli Ali Hatipoğlu'nun **ariz battrajuıa**

— Rumeli ve Balkanlara dair —

Bin yd oldu toprağına basalı.
Hayli oldu kılıçlan asalı.
Bülbüllerin onun için tasalı,

Sazlar kırık ayar tutmaz telleri,
Biz ncylcdik o koskoca elleri?!...

Yol görünür, hakan emir verirdi,
Dalga dalga ordularım yürürdü.
Hamlemizden dağlar, taşlar erirdi,

Doludizgin aştık nice belleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?!...

Yıldız doğar talihimiz belirir,
Sabah olur ulufeler verilir
Bir seferde dört kırallık serilir

Al al ettik kara kara tülleri
Biz neyledik o koskoca elleri?!...

Ferman çıkar ,dal kılıçlar takınır,
Meydanlarda rabba doa okunur,
Gölgemizden batan cihan sakınır,

Andırırdık coşkun akan selleri.
Biz neyledik o koskoca elleri!...

Kosovalar, Plevnc'ler bizsizdir,
Yosun tutmuş camilerin ıssızdır,
Boyna bükük minareler öksüzdür,

Açmaz olmnş Kızanlığın gülleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?!...

Hâli görür, geleceği sezerdik!
Bir zamanlar tâ Vistül'de gezerdik!
Haritayı biz kendimiz çizerdik!...

Fetederdik deryaları, çölleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?!...

Rodoplann akbaşları yaslıdır,
Serdengeçtl gönül, artık usludur,
Rüzgârları bile matem seslidir,

Zafer, zafer der eserdi yelleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?!...

SAKARYA'DAN GEÇERKEN

Tren sonsuz bir sür'at ve keskin çığlıklarla uçup gidiyordu!... Sakarya!... Sakarya'ya geldik dediler! Sakarya lâlettayin bir nehir değildir!... Hint'in «Ganj»ı gibi onda bir nevi kudsiyet var! Ganj nehri gökten, göklerde olan Hint Tanrısından gelirmiş!... Sakarya! Sakarya'da ölenler, Sakarya'ya kanları karışanlar Tanrı'ya gidiyor...

Sakarya'dan geçerken oturmak günâh! Ayağa kalkıyorum... Hava hafif yağıyor.

Yanımda Milli Mücadele'ye iştirak etmiş gazilerden biri var; bana mücadele yerlerini gösteriyor...

Hâlâ kazıların, siperlerin yerleri belli... 25 yıl, onu sikmemiş!... Çarıklı erkânıharp, canlı bir tarih, hikâyeden hikâyeye, cepheden cepheye geçiyor... Tarih ve coğrafya! Yanyana! Gözümde ve gönlümde dağlar, ovalar, vadiler destanlaşıyor! Yağmur durdu!... Gün yüzünü gösterdi.

Biraz evvel göklerden inen yağmur, güneş ışığım, ateşi, aşkı görünce yine göklere dönmek arzusunu duydu. Topraklardan buğular, yükseldi. Buğular bana, şehitlerin ruhları gibi göründü. Bir Mayıs akşamındayız!... Bahar, gençlik, yeşillik! Sakarya hepsi akıyor!... İçimde hislerin en güzeli; Şehitlik hissi var!... Genç yaşlarında bu topraklar için, bizler için can veren insanlar, bizlere hayat oldular!... Bizler de yeni hayatlar için öleceğiz!...

Mevlânâ : «Kul, köle ol ki: âzât olasın! Kendini unut ki: HaUrlanasın! Öl ki: Yaşıyasın!» diyordu. Bu sözün sırrına şimdi erdim. Bu insanlar ki: Yaratana, vatana kul oldular! Ölürken ebediyete, öldükten sonra vatanı, milleti hürriyete kavuşturdular!...

Bu insanlar ki: ailelerini, sevgililerini, kendilerini unuttular ve şimdi en çok hatırlanan onlar!...

Hatıralarına n^rmeten Sakarya şehitleri için oracıkta içimden doğu veren şu şiiri bir dua gibi okuyorum :

SAKARYA'DAN GEÇERKEN

— Arif Bmre'ye —

I.

Trenimiz geçerken Sakarya civarından,
Rüzgârlar geliyordu şehitler diyarında!...

Çiçekler matemliydi, ağlıy»rdı buiatlar.
Başlıyordu bu yerde hürriyetten hudutlar!...

Sükûttan menkıbeler dinliyordum derinden,
İlâhiler geliyor cennet bahçelerinden!...

Dağlar rüku'a varmış, kabul olmuş dilekler.
Saf saf olmuş semadan iniyordu melekler!...

Sakarya olukları kıpkızıl gün batıyor,
Burada her bir zerre nabız gibi atıyor!...

II.

Ey meçhul âlemlerin, ey meçhul sakinleri!
Ey ebedî hayatın, ebedî hâkimleri!...

Ey!... Şu ıssız, şu sessiz, şu çıplak bozkırları!,
Ey!... Burada yıllardır sükût eden sırların!...
Ani bir ilha mile manasına erenler...

Ey bir karış yer için dağ gibi can verenler!
Durun, susun, dinleyin en kapkara trenler!...

Burada her bir zerre nabız gibi atıyor!
Sakarya ufukları kıpkızıl gün bayyor!...

ASLAN MEHMETÇİK

Sea benim baş yazım, alın yazım, baş tacımsıa...
Ba sefer seni daha yakından tanıdım!...
Seninle yattım, seninle kalktım...
Mektuplarını «kadarn,
Gözlerinin içine baktım...

Senin tasan, benim tasa»,
Senin kaderin, benim kaderim olda.
Ne çare sana doyamadan ayrıldım.
Sana hiç doy al ur ma?
Beaim sessiz sedasız, sabırlı Mehmedim...

Varlığımızın esası sensin...
Dirliğimiz birliğimiz sensin...
Sea olmasaydın biz olar muyduk?!...
Sen elmeseydin biz kalır mıydık?!...

Şa aler aler yana» •< aklar,
Şa dalga dalga saacaklar,
Şa köyler, şa kentler, şa bacaklar,
Seaj tanır, seni anar, seni söylerler...
Fakat sen hep sasarstn!...
Olarsa», gülmezsin!...
Gidersin gelmezsin!...

«Bura Yemendir,
Yola çimendir,
Giden gelmiyor
Acap nedendir?!...»

Nedendir bilinmez!...
Gidilir gelinmez!...
Verilir alınmaz!...

Bu hâl böyledir Mehmedim!...
Dert insanı söyletir Mehmedim!...

Sen göklerin direği,
Sen gönlümüzün, cümlemizin dileği,
Sen Türkün bükülmez bileğisin... . ,
Dün Yemen'de idin, bugün Kore'de!...
Söyle bana asıl yerin nerede !...

Sen tarihini meydanlarda yazan,
Sen talihini meydanlarda deneyen,
Sen gönüllerde, .sen göklerde gezen ersin!...
Allah - Millet - Vatan için
Her zaman, her yerde seferbersin!...

Sen tepelerinden âhiret ve mahşerlerin göründüğü
Allahuekber dağlarından kendi mukadderini gördün.
Peygamberlerin Tanrılarından nida bekledikleri,
Uçsnz, bacaksız çöllerde,
Sina çöllerinde
Nice savaşlar verdini...

Tarih sana hayran,
Cümlemiz sana hayran...
Sen cengi düğün, ölümü bayram bilirsin!

— Nereye Düğün mü var, bayram mı var?
Yoksa vatanın mı dar?
— Nereye gidiyorsan, nereye?!...

——Kore'ye!...
Bir bahar gönü, hayatın» baharında...
Çok, çok uzaklara
Gidiyorsan!...

San yözlö, çekik gözlü
İnsanlar diyarına...
Doymadan baharına
Gidiyorsun!...
Benim garip, benim dertli, benim mahzun Mehmedim
Gittin:
Kore'yi de bizim için bir vatan ettin...
Anavatan gibi, Anadolu gibi...
Çönkö orada da sen varsın...

Çünkü «Kore» topraklarında senin kan m var...
Senin bastığın her yer- vatandır bize Mehmedim.
Düşmanı sen getirdin dize Mehmedim.

Bu bahar Kore dağlarında esen yellerde,
Bn bahar Kore ovalarında akan sellerde
Dalga dalga sen varsın!...
Açan çiçeklerinde al al,
Yeşil yapraklarında yol yol
Sen varsın Mehmedim,
Sen varsın!...

EDİRNE

Tatilden istifade ederek Edirne'ye çoktanberi görmek istediğimiz bn serbat şehrine gitmiştik...

Edirne, minareler, camiler, kubbeler divan Edirne... Harap ve perişan!... Yeryüzünün en güzel mabedi olan Selimiye'de cemaat olarak iki kişi vardı. Ne acıklı hal! Edirne'de minareler kadar cemaat yok... Yüreklerimiz şarha şarha yaralı, bu ecdat topraklarında, eski fetih günlerinin heyecanı içinde dolaştık, Selimiye şerefelerinden şerefli bir maziyi, yerlere, denizlere sığmıyan Osmanlı - Türk hamlesinin göklere nasıl hükmettiğini seyrettik. İntihalarımızı «Harap Edirneı başlığı altında toplamıştık. Maalesef yer darlığından, bu içli, bn dertli yazıyı neşremedik. Okuyucularımıza ancak mezkftr yazıma muhacirlere tahsis edilen kısmını sanabildik.

MUHACİRLERİN PERİŞAN HALİ

Edirne'nin perişanlığına Bulgaristan'dan sürülen muhacir kafileleri ayrı bir perişanlık veriyor... Cami avlularında, hayatları, sıhhatleri gitmiş insanlar!... insan değil bunlar, âdeta artıkları... Bir kafes, bir nefes kalmışlar!... Bunlar pehlivanlar diyarından, Koca Yusuf'un memlekelinden Deliormanlardan, Filibe'den, Razgrat'tan geliyorlar. Sanki imparatorluk yeni çökmüş!... Bu kaçış, bu çekiliş, bu tarih perişanlığı karşısında hangi gönül titremez!... Hangi göz yaşarmaz... Arkadaşlarla beraber Edirne'deki muhacir evini dolaşıyoruz. Büyücek bir binanın avlusuna, kadın, kız. erkek, çoluk çocuk serilmiş... Çocuklar hırpıtların içinde ağlaşıyorlar. Kadınların ekserisi çarşaflı... Erkekler şaşkın şaşkın etraflarına bakmıyorlar. Kiminle konuşsak yarabbi! Hepside bir durgunluk, ezginlik, bezginlik var!... Köşede efendi kılıklı iki genç var. Onlarla konuşmıya karar verdik.

Sorduk :

— Nerelisiniz?...

——Rezgradlı...

Rezgrad; şu bizim Türk mezarlığına saldıran, ölülerimizden intikam almıya kalkan Bulgarların olduğu yer Razgrad hâdidesi meşhurdur. Üniversite gençliği istanbul'da bu hâdise üzerine büyük bir nümayiş yapmıştı... Razgrad deyince aklımdan bunlar geçiyor. Artık diyorlar, Bulgaristan bir cehennem!... Yaşanacak gibi değil... Bulgarlar

bile, hele yaşlıları Türklerin gelip kendilerine kurtarmalarını diliyorlar. Günde 300 gr. ekmek... Süt, peynir, yapagılaıı hep hükümet alıyor. Şimdiden köylerde Bolşevik taklidi Kolhozlar kuruldu. Arazilerimizi, herşeyimizi elimizden aldılar... 13 - 14 - 15, daha yukarı yaşlardaki çocuklarımızı zorla alıp erkek - dişi bir arada çalıştırıyorlar. Bir arada yatıp kaldırıyorlar. Ne ırzımıza, ne çoluk çocuğumuza sahibiz, ne malımıza...

— Peki bu idareden Bulgarlar memnun mu?

— Ne gezer? «Siz gidip kurtuluyorsunuz, biz ne yapalım, nereye gidelim?» diyorlar. Bolşevikler memleket münevverlerini, her aklı ereni çalışma kamplarına gönderiyorlar... Hele Türkleri... Müslümanları... Türkiye'den bahseden, Ankara radyosunu dinliyen herkes muhakak cezasını görüyor.

Cumhuriyet gazetesinde neşriyat müdür muavinliği yapan ve bundan bir hayli zaman evvel Bulgaristan'a kaçan herifi ve arkadaşlarını (*) soruyoruz. Bulgaristan'da matbaacılıkla uğraşan bu iki genç onlardan bahsediyor. «Karadeniz» adında bir gazete çıkarıyorlarmış! Bulgar komünistlerinin lehine, Türkiye aleyhine neşriyat yapıyorlar... Büyük büyük, renkli afişlerle Türkiye'yi aç, sefil, ellerini Amerika'ya açmış, Amerikadan ekmek dilenir bir şekilde gösteriyorlarmış. Amerika'dan biz ekmek istiyormuşuz, onlar bize silâh veriyorlarmış. Türkiye hakkında bütün afişler, resimler, yazılar bu merkezde imiş!...

Bizi kandırmaya çalıştılar. Anlattıklarına göre Türkiye'de ne otomobil varmış, ne tayyare. Sadece kağnı varmış! Millet açmış, ot yemeğe mecburmuş!... Fakat diyorlar, Türkiye'den kaçan bu bolşevik yardakçılarına ve onların yerli himayecilerine kimse inanmıyor. On paralık kredileri yok.

(*) Bunlar Tuğrul Deliorman, Fahri Erdinç'tir. Son haberlere göre bunlar Türkiye'den kaçarken hudutta Bulgarlar tarafından tevkif edilmiştir.

İşin tuhaf tarafı da Türkiye'den kaçan bu heriflerin «Bey» den -Türk Konsolosuna «Bey» diyorlar- tekrar Türkiye'ye dönmeleri için vize istemeleridir... Fakat bey bunlara vize vermiyor... Anlaşılan diyoruz, kızıl cennetin küçük bahçesinde -Bulgaristan'da- bizim Türkiyeli bolşevikler aradıklarım bulamamışlar ki tekrar Türkiye'ye dönmek istiyorlar... Türkiye aleyhindeki yaptıkları propaganda da çaresiz ve zoraki... Komünistler hakkında alınacak en iyi tedbir onları cennetlerine kavuşturmaktır. Yoksa bizim halihazırda yaptığımız gibi hapishaneye atmak değil!... Zira hapishane de bir vatandır. Vatansızları vatan dışı etmek gerek!

Burada muhacirlere insan başına 75 kr. veriyorlarmış! Tabii bu az!... Fakat onlar hallerinden memnun «Anayurtta aç kalsak da razıyız. Hiç olmazsa gece kapımızı çalan olmaz!... Her an, her saniye arkamızdan birisinin tutuverip bizi götüreceği korkusu içinde idik! Hiç olmazsa şimdi o yok!...» diyorlar. Tekrar etrafımıza bakıyoruz. Bizimle bir çok konuşmak isteyenler var. Biz konuşmak, dertleşmek istiyoruz. Fakat trenin kalkmasına çok kalmadı. Naçar ayrılıyoruz.

Karaağaç istasyonundayız. istasyonda kimseler yok. Trenin gelmesi lâzımdı. Sorduk; Bulgaristan'dan gelecek tren tehirli imiş! Yeniden kalabalık muhacir kafilesi geliyormuş. Onun için gecikmiş!... Kaç saat sonra geleceği de belli değil!... Kenarda bir kahveye oturuyoruz. Edirneli arkadaşlar anlatıyorlar. Eskiden Karaağaç'a «Küçük Paris» derlermiş. Beyler, paşalar hep burada otururlarmış... Şimdi bomboş, kimseler yok!... Yarısı Yunan'da yansı bizde... Sanki buralar Yunanlıların mülkü imiş gibi Lozan Sulh Konferansında harb tazminatı olarak Yunanlılar burayı bize vermişler. Paraları olmadığı için!...

Biz treni takip edelim. Tren geliyor dediler, istasyon oldukça kalabalık... Muhacirler geliyor... Bulunmaz bir fırsat! Hele bizim gibi vatan dışı Türklüğü ile kalpten, gönülden alâkadar olanlar için...

Oooo!.. Tren pencerelerinden renk renk, çeşit çeşit kıyafetler, sargılar, püsküller, peçeler... Bizim Anadolu'da dağ köylerinde rastladığımız köylü kadın kıyafetleri... İmparatorluğun, Osmanlılığın bir parçası kalkmış gelmiş, gözlerimizin önünde... Canlı bir tarih... Bütün gözler istasyon binasında dalgalanan Türk Bayrağına dikilmiş... Herkesin gözü ya^lı... «Çok şükür kurtulduk!» diyorlar. Sakallı, şalvarlı ihtiyarlar, fesli püsküllü orta yaşlılar... Yaşmaklı, çarşaflı kadınlar... Çocuklar... imparatorluğun son kalıntıları... Akın akın geliyorlar... Çok geçmedi trenimiz Karaağaç istasyonundan hareket etti... Dostlara veda ettik. İşte Yunanistan topraklan... 50 metre ötemizde, 5 dakika sonramız Yunanistan'mış! Kim derdi ki, Selimiye minarelerini yabancı bir toprak ve bayrak arkasından seyredeceğiz... Önümüzdeki Yunanistan'a terkedilen geniş, uçsuz bucaksız Trakya ovası uzanıyor... Fakat ben Selimiye'ye bakıyorum... O mevzun, ince minarelerin, sisler içinden ufuklarda görünüşü... Tren gâh Türk, gâh Yunan topraklarına giriyor. Yunanlı istasyon memurlan trenimizde... Ayrıca... Yol parası, toprak bastı parası da alıyorlarmış Yunan lılar bizden... En küçük istasyonlarda bile dakikalarca bekleyiş... Yunanlı elinden gelse, trene de sahip çıkacak... Bırakmıyor... Müthiş sinirleniyoruz... Bakıyorum istasyon binalan, medeniyet namına buralarda ne varsa hepsi bizden... Eski yazılar badana edilmiş; üstüne rumcası yazılmış... Dikkatli bir göz bunu farkeder... Düşünüyorum; yalnız bize bunu Yunanlılar mı yaptı?! İki gün evvel Edirne'de büyük kubbenin etrafındaki o güzelim nefis yazıları karalıyan eller kimin eliydi? Ayasofya camilikten nasıl çıktı? Kim çıkardı?... Müslüman Türk ülkesinde ecdat yadigârı **Bu** topraklarda bizans **ve** rumluğu yaşatmak, hortlatmak

isteyenler kümlerdir?!.. Bizim sözde ve gözde inkılâpçıları mız değil mi? Sonra bu nasıl hudut?.. Ncrdeyse Selimiye minarelerinin gölgesi Yunanistan'a terkcdilen topraklara düşecek... O öğe öğe bitiremedikleri Lozan Zaferi nerede? Sanki Millî Mücadelede onlar galip gelmiş... Şu Edirne'nin istasyonu bile harb tazminatı olarak verilmiş bize... Kimin malını kime vermişler?!...

Gümülçine, Kavala, Drama, Dedeağaç, İskeçe, baştan başa Türk olan. müslüman olan bu topraklar muzaffer bir devletin temsilcileri tarafından mağlûp Yunanistan'a nasıl olmuş da bırakılmış!.. Geçtik buralardan, Selimiye minarelerinin görünmediği bir yerden başlasaydı bu hudut!..

Tren güzergâhında çarşaflı kadınlar toplanıyor. Yanımızda Edirneli arkadaşlardan Sabri Süzeri var... Yüzünü görmediği, adını bilmediği bu kadınlara :

— Nasılsınız teyze, biraz daha bekleyin, nasıl olsa biz buraya yine gelip sizi kurtaracağız, diyor... Bunu Yunanlı tren memulrarından biri duydu. Can alacak gibi yüzümüze baktı geçti...

Sabri dedim, Balkanlı olduğun belli... Sende komitacılık ruhu var... Heriflerle bir belâ nu çıkaracaksın?... Bura çeteciler yatağı, görmüyor musun önümüzdeki köprüyü uçurmuşlar... Bak enkazına... Bakıyor ve gülüyor... Sabri, Yunan gâvurlarına, ben bizim gâvurlara kızarak Yunanistan'a terkedilen topraklarımızda, bu toprakların yabancısı gibi içimiz yana yana seyahat ediyoruz. Hâlâ Selimiye minareleri görünüyor. Gönlüm ona takıldı kaldı.. Kimbilir bir «aha görebilecek miyim? Ovalara bakıyorum. Güne bakanlar boyunlarını eğmiş, bize, doğuya bakıyorlar... Bunlar bana, terkedilmiş vatanlar üzerinde, mazlum, sahipsiz bir milletin bizden yardım dileyen hâlini hatırlattı. Rumeli ve Balkan Türklüğüne yeniden acıdım; gözlerim yaşararak bu

topraklan görmeden çok evvel yazdığım bir mersiyeyi mırıldandım ;

Manastırlar, Pilevneler bizsizdir,
Yosun tutmuş camilerin ıssızdır.
Boynu bükük minareler öksüzdür.

Açmaz olmuş kızanlığın gülleri,
Biz neyledik, o koskoca elleri?!..

ve Yahya Kemal'in

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi sendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduya yendik :'
Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı ilerle.
Bir yaz günü geçtik Tnnadan kafilelerle.

Dedelerimiz bu topraklardan zafer türküleri, fetih türl kül er i söyliyerek geçmiş...

Biz yirminci asır Türkleri mersiye söylüyerek dönüyoruz.

Zafer zafer der eserdi yelleri
Biz neyledik o koskoca elleri

Ben Edirne'den dönmemeliydim... Hayalimin, tarihimin, ecdadımın uzandığı yerlere, Tuna'ya, Peşte'ye kadar uzanmalıydım.

Heyhat!.. Siyah tren yolları bir kara yazı gibi, mukadderat çizgisi gibi gerisin geri uzanıyor...

Bu çekiliş, bu dönüş, bu gerileyiş çok acı!...

1950 -r» İstanbul

DOĞU TÜRKİSTAN'DA RUS İSTİLÂ VE TERÖRÜ

Yirminci asır, asırların en kanlısı!.. Hiçbir asırda insanların kanma bu derece girilmemiş, hiçbir zaman böyle vahşet görülmemiştir.

Yirminci asır, Türkleri yeryüzünden kaldırmak istiyen cellâtların en çok azdığı, en çok kudurduğu bir asırdır. Silâhlı, teşkilâtlı kızıl tiranların rejimi: Bolşevizm... Bu asrın mahsulüdür. On dokuzuncu asırda fikri sahada başlıyan Allahsızlık, ahlâksızlık kemalini bu asırda buldu. Bir fikir, ideoloji halinden çıkarak, bu asırda teşkilâtlandı, devletleşti.

Tuna'dan tâ şeddi Çin'e kadar yayılan, dağılan Türk "ırkı bu asırda gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akılların ermediği, hayallerin yetişemediği bir vahşet ve cinayetle boğazlanmıştır. Sibirya!... Bu uçsuz bucaksız donmuş arazi, koca bir milletin mezarı oldu. Biz bu yazımızda Tuna'dan Çin şeddine kadar uzanan Türk ülkelerindeki mezalimden yalnız birini, Doğu Türkistan'a ait olanı anlatacağız.

Komünistler Çankayşek'i Formoza'ya atıp Çin'e hâkim olunca, Çin Türkistanı denilen Doğu Türkistan topraklarına kan ve ölüm saçarak girdiler, işte hâdiseye şahid olan iki İslâm - Türk mücahidi Isa Yusuf ve Mehmet Emin beyler. Çok uzak yerlerden, dünyanın en büyük çölleri Taklamakan ve Tibet çöllerini, dünyanın en ulu dağları Altay Karakurum - Himalaya dağlarını aşarak, yollarda susuzluk-

mıştı. Güya burası halk mahkemesiydi. Evvelâ işgal karoulanı Osman Batur'un fenalıkların) saydı döktü. Sonra Bolşeviklerin Türkistan'da satın aldıkları yerli hainlerde» «Burhan», İslâmoğlu Osman Batur'u (Bu yüce Türk bahadırının esas lâkabı İslâmoğlu idi) itham eden ağır sözler söyledi. Satılmış Bolşevik köpeği, Osman Batur'un gözlerine parmaklarını sokarak, tam bir Bolşevik ağzıylaâ «işte halk düşmanlarım herzaman bu meydanda biz böyle cezalandıracağız. Osman Batur'un cezası ölümdür, ölüm!» dedi. Kalabalık arasından birkaç .satılmış aynı şeyi tekrar etti: «Ölüm!». Fakat bu alçaklar, elleri kolları bağlı bu kahramandan hâlâ korkuyorlardı, işi geciktirmek doğru değildi. Daha evvelden hazırlanmış bir namert, meydanda esir bir aslan gibi, bir dağ gibi duran Osman Batur'a bir ok attı. Bu ok kahramanın tam kalbine isabet etti. Osman Batur şehit oldu.

Biz o zaman Keşmir'de bulunuyorduk. Bütün bu olup bitenleri Urumci Radyosundan dinledik. O bizim dağlarımızın hâkimi, o bizim şahlanmış tarihimiz, o bizim bahtımız, talhimizdi. Kendisine bizimle beraber gelmesini söylediğim zaman bu dağlar arslanı hayır demişti: «Dövüşeceğim!»

Keşmir'de ruhuna mevlût okuttuk. Konuşmalar yaptık. Osman Batur müsterih ol! Bir gün gelip intikamını alacağız! O satılmış Burhan ve yanaşmalarını, seni dolaştırdıkları Urumci sokaklarında biz de dolaştıracağız. Aynı meydanda biz de onları sorguya çekecğiz Leşlerini yere sereceğiz. Bu günleri göreceğiz aziz kahraman. Ruhun şadolsun...»

İsa Yusuf bunları anlatırken gözleri dolu dolu idi

Yalnız Osman Batur mu? Nice Osmanlar. nice aslanlar böyle döğüşe doğüşe can verdiler. Türkün kahramanlığına Asya'nın ulu dağları Altaylar, Urallar, Tanrı Dağları

tan hayvanların kanını içerek, huduttan hududa, sınırdan sınıra geçerek Büyük Asya'dan bize. Küçük Asyalı kardeşlerine gelmişler. Ayrı tarihler, ayrı talihler bizleri **onlardan** ayiramamış! İşte yanyana, kan kana, can canayız.

tsa Yusuf ve Mehmet Emin Beyler anlatıyor, biz dinliyoruz... Mükemmel anlıyoruz. Anlamasak bile çekilen ıstırap **o** kadar büyük ki, duymak için, anlamak için dile bile lüzum yok. Istırap kadar insanları birleştiren ne var?!.

işte Türkistan tarihi kanlı şayialar halinde gözlerimizin önüne serildi... İşte Garbi Türkistan'da boğazlananlar. işte dağlara çekilip, yıllarca dağlarda dayatanlar... Osman Baturlar, Hoca Niyazlar, Canım Hanlar... Türk ırkının boyun eğmiyen bahadırları... Osman Batur yıllarca dağlara hükmetti. Altayların karlı tepelerinde aylarca barındı. Rus tayyarelerini kement, oraların diliyle «salgı» atarak düşürdü. Onun inişi eski hakanları andırıyordu. Dağlar, vadiler onun kahraman askerleriyle dolmuştu. Şehre girmedi. Sahrada konaklıyacağını söyledi. Sahrada çadırlar kuruldu, şölenler verildi. Bütün yabancı devletlerin sefirleri, konsolosları onu ziyarete geldiler. Bunların arasında Rus, İngiliz, Fransız. Amerikan elçileri de vardı. Osman Batur, elçiler gelince ayağa bile kalkmadı. «Kefereye» dedi «ayağa kalkılmaz...» Dağ gibi bir duruşu vardı. Sanki tarih teker rür etmişti. Sanki dünya gene cihangir Türklerin elindeydi. Ne Çin. ne Rus Hükümeti Osman Batur ve arkadaşlarının hakkından gelebilmişti. Tarih döndü. Bolşevikler Çin'e hâkim oldular. Batur Altaylardan Çin'in Kansu eyaletine geçti. Osman Batur siyasî değildi. Kahramanlığı, civanmertliği, her türlü hileyi, ince düşünceyi, hesabı, kitabı altüst ediyordu. Alçaklar onu takip ettiler, ansızın yakalayıp Doğu Türkistan'ın merkezi Urumci'ye getirdiler. Elini kolunu bağlayıp Urumci sokaklarında dolaştırdılar. Şehrin meydanına getirdiler. Orada kızıl san bolşevik cellâtları toplan-

zaman kurulmuş olan Doğu Türkistan Milli Hükümetini devirdiler.

Bu olaydan sonra Doğu Türkistan tarihinde çok karanlık bir sahife açıldı. Ruslar memleketi işgal eder etmez hemen Millî Hükümetin bütün üyelerini toptan tevkif ederek hapsettiler. Daha sonra da bunları hiç sorgusuz sualsiz olarak idam ettiler ki, aralarında Doğu Türkistan Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı Hacı Niyaz, Başbakan Mevlâna Sabit, kabine üyeleri, ileri gelen önderler, valiler, eşraf, dinî reisler ve diğer masumlar bulunmakta idi.

Şehirler yıkıldı, yağma edildi. İki ay devamlı olarak yüzlerce ağır kamyonlar Türkistan halkından gasbedilen serveti ve tarihi eski eserleri Rusya'ya taşıdılar.

Korkunç Rus kâbusu, Türkistanın bağrında tazyik ve tedhişini 1943 yılma kadar devam ettirdi., Bu süre içinde Türkler, tarihin en karanlık çağlarında bile yer almamış bulunan baskı ve gayri insanî zulümlere mâruz kaldı.

Bu üyeler ürpertici hareketler en vahşî ve yamyamların bile iğreneceği bu açık hakikatlardan bir kısmını aşağıda sıralıyoruz :

1 —— Türklerin başına madenî bir başlık giydirerek bundan elektrik cereyanı geçirip ve böylece masumun gözlerini dışarı fırlatmak suretiyle eziyet etmek.

2 — Başını bir makineye, ayaklarını da başka bir makineye bağlıyarak her iki makineyi aksi istikamete hareket ettirmek suretiyle birçok masum Türklere fesi şekilde eziyet etmek.

3 — Kızgın demirle vücudu dağlamak.

4 — Dağlanmış vücut üzerine kızgın yağ dökmek.

5 — Vücudun çeşitli yerlerine demir çiviler ve gramofon iğneleri çakmak.

şahit. Asya'nın büyük çölleri Tibetler, Taklamakanlar, **Ta**rım Çölleri şahit... Sibirya'nın donmuş topraklan şahit..

Türkistanlı kardeşlerimize soruyoruz; Şimdi Türkistan'dan ne haber? «Haber yok... Orası artık kat'î surette Bolşeviklerin elinde... Yalnız Pakistanda, Keşmir'de, Hicaz'da birçok kandaşlarımız var. Bunlann bir kısmı bizim**le** birlikte hicret etti. Bir kısmı bizden evvel gelmişlerdi. Şimdi çok acıklı durumdalar. Çoğu yollarda gelirken ölmüşlerdi. Şaka değil, seyyahların bile aşmıya cesaret edemedikleri dünyanın en büyük anzalannı, Himalaya Dağlannı aştık. Soğuktan, sefaletten, yorgunluktan birçoklan öldü. Birçoklarının eli ayağı dondu, sakat kaldı. Şimdi 2000 kadar muhacir Türkiye'ye gelmek istiyor. Bizi hiçbir yer kabul etmiyor. Bu kadar uzun misafirlik olmaz, çıkın gidin diyorlar. Nereye gidelim? Nereye?!... Para yok, pul yok, dost yok... Pasaport vermiyorlar. İşte biz bu yaralı Müslüman Türk kardaşlarımızı temsilen buraya gelmiş bulunuyoruz. Bu hususta Devlet adamlanyla temas ettik, ediyoruz. Türk kardaşlanmız bizi **iyi** karşıladılar. Minnettanz. İnşallah iyi olacak bu işler...»

Şimdi **oknyncularımıza İsa Yusuf Alptekin'in Bolşevik mezalimi hakkında çıkardığı** borşörden **tüyler ürpertici bazı parçaları takdim ediyoruz ;**

Uzun yıllardanberi Doğu Türkistan'da Ruslar, gizli veya aşikâr faaliyette bulunuyorlardı. Nihayet 1933 de çıkan millî isyanlar bekledikleri emellerine kavuşmak fırsatım verdi.

27 Aralık 1933 de arzulanm tahakkuk ettirmek için, memleketimize tanklar ve zırhlı otomobillerle donatılmış ve uçaklarla desteklenen üç Rus tümeni soktular. Bu sırada Doğu Türkistan Millî Kuvvetiyle birçok kanlı savaşlar yaparak 1933 Temmuz eyı içinde milli isyanları bastırıp, o

SİM Al İ AFRİKA'DA FRANSIZ MEZALİMİ VE İSTİKLAL /MÜCADELESİ

Medeni dünyanın gözü önünde, Avrupa'nın hemen yanında, Hukukubeşer beyannamesini bütün dünyaya ilân eden Fransa tarafından Şimalî Afrika müslümanlarına yapılan zulümler devam etmektedir. Gün geçmiyor ki gazeteler, radyolar Şimalî Afrika hâdiselerinden bahsetmesin?

Evvela bizim radyolarımız, gazetelerimiz bu istiklâl ve hürriyet mücahitlerinden Fransız gazete ve radyolarına uyarak «Asiler», «Tedhişçiler» diye bahsediyorlardı. Sonra biraz insafa geldiler: Tedhişçi ve âsi yerine «mukavemetçi», «milliyetçi* gibi tâbirler kullanmaya başladılar. Türkye'de hiçbir zaman, bilhassa gazeteciler Türk milletinin kakiki hissiyatına tercüman olamamışlar, hele meselenin müslümanlarla, müsiümanlıkla alâkası varsa, ona ya Hıristiyan, ya Yahudi penceresinden bakmışlardır.

Cezayir. Fas'ta, Tunus'ta yaşıyanlar kimlerdir? Şerefli bir maziye mâlik olan Tarık'ın torunları, asırlarca beraber yaşadığımız din kardeşlerimiz değil mi? Cezayir Marşı ve Cezayir Türküleri hâlâ Anadolu Türkünün gönlünde yaşamıyor mu: halâ o marşları dinlemiyor, o türküleri söylemiyor muyuz?

Şimalî Afrika müslümanlan hâlâ Türklere bir kurtarıcı, bir hâmi gözüyle bakmıyorlar mı? Millî Mücadele kahramanlarımızın resimlerini Kur'an-ı Kerimin içinde saklamıyor, isimlerini bir dua gibi kalbden kalbe dolaştırmıyorlar mı? Yere düşen br kibrit kutusundaki ayyıldızı hemen alıp, öpüp başlarının üstüne koyan bu müslümanlar değil İDİ?

6 — Kurbanların cinsiyet uzuvları üzerine kolayc* vurmayı sağlıyacak şekilde oturtmak.

7 — Cinsiyet uzcu içine domuz kılı sokmak.

8 — Şerce kızgın demir çubuk sokmak.

9 — Türklerin tırnaklarının arasına parmaklan parçalıyacak şekilde çivi çakmak.

10 — Türkü bir sabit yuvarlak üzerine dikerek orada günlerce bırakmak.

11 — Kışın sıfırın altında otuz derece soğukta buz bloklan üstünde yatırmak.

12 — Başın ve bütün vücudun derisini yüzmek.

13 — Vücudu keskin uçlu demir taraklarla taramak.

14 — Türkleri sıkıca bağladıktan sonra ağız ve burun deliklerine kostik ve diğer yakıcı asitler dökmek.

(Bunlar yapılan işkencelerin bir kısmıdır.)

hareket edemeyiz. Bir kere biz, Birinci Dünya Harbi'nin sonunda aynı istiklâl Mücadelesini yapmış insanlar olarak hürriyet ve İstiklâl mücahitlerini tutmak mecburiyetindeyiz. Saniyen muhariplerle aramızda sıkı tarihî, dini bağlar var. Sonra Bağdat Paktıyie bağlandığımız devletlerin hiçbiri Fransa'nın Şimalî Afrika'daki takibe iliği siyaseti tasvip etmiyor. Hükümet olarak, millet olarak, mütemadiyen protestolarda bulunuyorlar...

Bizim de bu havaya uymamız lâzımdır. Yakın Doğu'da en mühim ve geniş sahaya yerleşmiş olan ve ırk itibariyle nüfus bakımından da büyük bir yekûn teşkil eden Araplarla iyi geçinmek mecburiyetindeyiz. Yakın Şark'ta bizim müşkül vaziyette kalmamız, sizin işiniz de güçleştirir, zorlaştırır...» demeliyiz.

Şimdi okuyucularımıza, medeni Fransa'nın Şimali Afrika Müslümanlarına tatbik ettiği korkunç işkencelerden bazılarını görelim :

Cezayir'deki istiklâlci, milliyetçi kuvvetleri «Cezayir Millî Hareketi» adında gizli bir teşklât idare etmektedir. Bu teşkilâtın: «Halkın Sesi — La Voix du Feuple» isimli bir gazetesi vardır.

Fransızlar şimali Afrikadaki mevcut kuvvetleriyle istiklâlcilere karşı başa çıkamayınca. Hindi Çinideki askerlerinin büyük bir kısmını bu mıntakaya aktarmış, tarihte misli görülmemiş cinayetler irtikâp etmişlerdir. (Müslüman halkı nerede görürlerse, hattâ camilerde ibadet eder ken dahi, makineli tüfek ateşine tutmuşlardır.

Bu günahsız sivil halkı ya öldürmek, ya esir almak için girişilen kanlı hareketler devam etmektedir. Cezayir'de bulunan Fransız polisinin işkence usulleri neredeyse Rus mezalimini dahi gölgede bırakacak vaziyettedir.

Yukarıda bahsedilen gazetenin «Gestapo iş başında» başlıklı yazısından şunları alıyoruz :

Bizlere bu kadar candan, ciğerden, gönülden bağlı bu zavallı insanlara karşı, hükümet olarak, millet olarak takındığımız tavır nedir?

Şimali Afrika'daki Fransız zulmü artık örtbas edilmiyecek, gizlenmiyecek bir hale gelince mesele Birleşmiş Milletlere intikal etti. Başta müslüman memleketler olmak üzere, Avrupalı, Asyalı hemen hemen bütün komşularımız mücahitleri, mazlumlar tarafım tuttular... Bizim delegemiz ise Fransa'yı!. Bu hareketin üniversite talebelerinden tutun da köy kahvelerine varıncaya kadar nasıl fena karşılandığını biz biliyoruz! Hükümetimizin takibetmekte olduğu Şark siyasetini, 'islâm memleketler arasında birlik, beraberlik politikasını, bu zihniyetin eseri olarak Bağdat Paktı'nı hararetle tasvip ediyoruz. Yalnız şunu unutmamak lâzımdır ki; Şimalî Afrika mücadelesi gibi bütün yakın Şarkın hele müslüman memleketlerin, Bağdat Paktı devletle rinin üzerinde hassasiyetle durduğu bu meselede bizimkilerin verdiği b ukarar, siyaset ve kiyasetle teklif edilir şevlerden değildir. Bu vaziyet karşısında elbette Arap milletleri bize yanaşmazlar.

Bütün İslâm âlemi şunu bilsin ki: Türk Milletinin Müslüman Anadolu halkının hissiyatı bu merkezde değildir. Türk Mileletinin hissiyatı, fikriyatını yarı Fransızca, yarı Türkçe konuşan, Anadolu halkıyla zerre kadar alâkası olmayan, onun inandığına inanmıyan, onun gibi düşünmeyen kendilerine Türk matbuatı süsü veren monşerlerden öğrenmek mümkün değildir... Onların âlemi başka. Türk Mille tinin âlemi başkadır. Hükümetimiz hakikaten bir islâm siyaseti gütmek, İslâm milletlerini etrafında toplamak isti yorsa, tarihten, kendi bünyemizden gelen hususiyetlerimiz vardır. Biz kendi hususiyetlerimiz içinde manalıyız ve bir kıyamet ifade ederiz. Eğer bizi kuvvetli bir müttefik. Yakın Doğu'nun lideri olarak görmek istiyorsanız bazı hususlar da bizi kendi halimize bırakınız. Meselâ biz bir Türk ye Müslümaa olarak Afrika hâdiseleri karşısında sizin gibi

TÜRKİYE DE TÜRKLÜK

Bugün, Türk deyince herşeyden evvel Türkiye Cumhuriyeti, Türk Devleti akla gelir. Binaenaleyh evvelâ bu Türkiye üzerinde duralım.

Türkiye dediğimiz bu ülke ne dereceye kadar Türk'tür bu Türk devleti nasıl bir Türk devletidir? Şimdiye kadar gelmiş, geçmiş Türk hükümetleri Türke, Türklüğe ne gözle bakmışlardır, ne vermişlerdir. Kısaca bunları belirtelim.

Türkiye dediğimiz bn ülkenin Türklüğü

Tarihin, istatistiklerin, köy. dağ, yayla, akarsular gibi coğrafi isimlerin, konuşulan dilin, adet ve törelern şahadetine göre bugün Türkiye sınırları içinde yaşıyan nüfusun takriben % 85 halis Türktür... •

Bazıları derlerki. Anadoluyu Türkler işgal etmeden evvel bu memlekette insan yokmuydu? Bu insanlar ne oldu? Soyca Türk olmıyan dince Hıristiyan olan bu unsurlar islâm dinini kabul ederek Türkleştiler. Gelen Türkler yerli halka nazaran çok az olmalarına rağmen hâkim kuvvet haline gelince kılınç kuvvetiyle bunların dinlerini değiştirdiler. İddia bu...

Bu iddia bir çok bakımlardan yanlıştır.

Bir kere gelen Türkler onların iddia ettiği gibi bir avuç çadır halkından ibaret değildi. Muhtelif tarihi, içtimai, coğrafi, iktisadi sebepler yüzünden, bütün Orta Asya Türklüğü Anadoluya göçmüş, Trakya da dahil bu ülkeyi doldurmuştur.

1) Lavement işkencesi : Zavallı esir Müslüman çırılçıplak soyulur. Zavallının makadına, bir ucu tazyikli bir musluğa bağlı boru sokulur. Musluk açılınca adamcağızın karnı şişmeye başlar... İyice dovul gibi şişince, polis mazlumun karnına bir tekme atar; musluk açılır, su boşaltılır... Tekrar doldurulur, tekrar tekme... Onların istediği söyleninceye, işlenmedik suçlar itiraf edilinceye kadar **bu** ameliyeye devam edilir.

2) Nefes kesme işkencesi : Hususi surette yapılmış bir lâstik işkence yapılacak adamın göğsüne geçirilerek, adamın nefesi kesilinceye kadar şişirilir. Suçunu (!) itiraf edinceye kadar bu baskı devam eder.

3) Topa» İşkencesi : Polisler zavallının etrafında halka olurlar. Adam bu halkanın içinde bir parmağı yerde iki büklüm olmuş bir vaziyette, kendi etrafından dönmeye mecbur tutulur. Her polisin önünden geçerken birer tekme yer. En galiz küfürlerle karşılanır, ifadesi böyle alınır.

4) Kırbaç işkencesi : Esir el ve ayaklarından bir yere sıkıca bağlanır, çarmıha gerilir. Eğer suçunu itiraf etmezse bayılıncaya kadar kırbaçlanır.

5) **Sn fışkırtmak** suretiyle **işkence** : Adam soyulur; sırtüstü yatırılır. Elleri sıkıca bağlanır. Zavallının yüzüne, gözüne tazyikli su fışkırtılır. Bayılınca sunî feneffüsle ayıltılıp tekrar aynı hareketlere devam edilir.

6) Asmak suretiyle işkence : Bu şekilde işkence edilecek adam ya bir kolundan, ya ayaklarından tavana asılır. Birinci halde adamın kolu çıkar; ikinci halde kan **beynine** hücum eder, ilâbiri...

işkenceler bundan ibaret değildir. Daha iğrenç ve korkunçları da vardır. **İşte** böyle ifadeler alınır. Zabıtlar tutulur. Yüzlerce, binlerce Müslüman mahkemelere sevkediUr. Kararlar **bu** zabıtlara göre verilir, idam. **kürek** cezaları, sürgünler... **İşte** medeniyet önderliği **yapan,** bizim **de** desteklediğimiz Fransa**'nın** marifetleri... **Ve işte mazlum,** mağdur Müslümanlar!...

Anadoluya gelen Türklerin ekserisi göçebe olduğundan, bu yeni vatanda hayatiyetlerini devam ettirebilmişlerdir. Sıtma için en iyi çare yaylalarda yaşamaktır. Anadoluya büyük çapta Türk akutları olmuştur. Binler, yüzbinler, milyonlar... Bunu yerli ve yabancı tarihçiler kabul etmektedir.

Seçimler dolayısıyla Konya, Antalya, Ordu daha bir çok il ve ilçelerimizin köylerini dolaştım. Hele Güney köyleri... Karakeçi..., Karacadır. Orta Asya'dan henüz yeni gelmişler gibi... Köyleri dolaşıyoruz. En çok geçen tekerrür eden isimler: A/şar, Kınık, Çetmi, Salur. Sorgun, Beydilli, Üreyir, Kozan, Karaman, yahut Karamanlı, Dilek, Kalaba, Harcılsalı... Kestel... Solaklı, Varsaklı llâhiri... Kendimi Bilge Kağanın memleketinde Orta Asya'da sanıyorum «Salur» köyü hemen hemen bütün Kazanlarda var. Şu ejki Türk hikâyelerinde adı geçen «Salur Kazan»

Hal böyle iken Türkiye'de Türk neden görünmez de Türkten ayrı, gayrı olanlar göze çarpar... Bir bakarsın Türkiye de Türk yok gibi... Bu şundan ileri geliyor... Türkiyede Türk o kadar çok ki ayn bir topluluk halinde orta da görünmüyor, bu ihtiyacı duymuyor... Tıpkı hava gibi. Hava görünür mü? Fevkalâde zamanlarda hissettirir kendini. Fakat bu havayı bulandıranlar, ifsat edenler var. Hele münevver geçinenler. Aydın kişiler... dişi erkekler, erkek dişiler. Kozmopolitler... Sahte inkilapçdar. Garp hayranı mukallitler. Bu halleriyle hakikaten maymundan gelen maymunlar... Milli haysiyet ve şereften yoksun yaratıklar. Maalesef Türkiye'nin siyasi idar.i iktisadi, fikri havasına bunlar hakim.

İşe Lozan Muahedesinden başlarsak göriiriizki bu anlaşma ile. mehmetçiğüı kan akçası düşmanlarımızdan allamamış, ahalisi serapa Türk ve müslüman olan Batı Trak ya Yur.an'a bırakılmış, Musul, Kerkük bu Türk Bölgeleri de İngilizlere terkedilmiş Ur. Vatan parçaları böyle bol keseden harcanırken bize bir imparatorluk kuran. Cihan tari-

1071 Malazgirt Meydan Muharebesinden evvel de Anadolu ve Trakya'ya bir çok Türk kabileleri gelmiştir.

Avarlar, Vardarlar. Peçenekler bunlardandır. Bunlar

Hıristiyandı. Müslüman Selçuk Türkleri Anadoluya yerleşince. Osmanlı Türkleri Avrupaya geçince, soyca Türk olan Türkçe konuşan bu unsurlar müslüman oldular, fakat diğerleri asla. Meselâ Anadoluda. o kadar Ermeni vardı. Bunlar da Hıristiyandı. Hemen hemen hepsi Türkçe konuşan bu vatandaşlarımız asırlarca Türklerle bir ve beraber yaşamalarına rağmen müslüman olmamışlardır.

Milli Mücadeleden sonra mübadeleye tabi tutulan Yunanistan'a gönderilen Rum dediğimiz (aslen bunlar Rum değildir, eski Anadolu halkıdır) Hıristiyanlarda asırlarca Müslüman-Türklerle bir arada yaşadıkları halde müslüman olmamışlardır. İstisnalar kaideyi bozmaz.

Tarih şunu göstermiştir ki Semavi dinlerin salikleri, müslüman olsun, Hıristiyan olsun. Musevi olsun kolay kolay din değiştirmiyorlar. Hele kitleler halinde bu dinlerden diğer bir dine geçiş olmuyor.

Şu hale göre. Malazgirt savaşından sonra Hıristiyan olan ve Türk ırkından olmıyan Artadolunun islâmlaşması, Türkleşmesi iddiası çürüktür.

Diğer bir hususta, Türk istilalarından **evvel** Anadolu da pek az insanın kalmış olduğu gerçeğidir. Oyleki bu tarih lerde Anadoluya «Büyük Mezarlık» deniliyordu. Bu kısmen Bizarısın kötü daresinden, kısmen tabiat şartlarından zelzele, sel, felâketleri **gibi büyük tabii** afetlerden, kısmen, sıtma, taun, veba gibi hastalıklardan ileri gelse gerektir.

Eğer Türklerden evvel Anadolu hıncahınç, dolu meskûn olsaydı Türk yerleşmesi bu kadar kolay ve esaslı olmazdı.

A Y A S O F T A!.

Muhterem okuyucularım,

«Ayasoyfa» başlığını taşıyan bu yazımız ilk defa «Serdengeçti» dergisinin «17» sayısında çıkmış bilhassa Müslüman «Türk halkı üzerinde büyük bir tesir yapmıştı. Bu vesile ile birçok tebrikler almıştık. **Yazımız** ayrıca memleketin muhtelif bölgelernde çıkan, gazete ve dergiler tarafından da iktibas edilmişti.

Aziz milletimizin böylece gönlüne sindirdiği, bağrına bastığı bu yazıdan dolayı tevkif edilerek hapsaneyi boyladılık. Ağır Ceza Mahkemesine verildik. Ağır Ceza Mahkemesinde yaptığımız müdafaayı birçok hakikatları belirtmesi bakımından buraya dercetmeyi faydalı bulduk.

Görün bakalım bu memlekette neler olmuz, halen neler oluyor, daha bu gidişle neler olacak. Tam manasıyla milli bir hükümet kuruluncaya, A'dan «Z» kadar her yerde her işte Milliyetçi bir kadro işbaşına gelinceye kadar bu hal devam edecek...

Ayasofya'da Pspa istavroz çıkaracak... Turiz mperdesi altında Komaya Yunana tarihi haklar tanıyan faaliyetlere pirişilecek... Kiliseler ihya edilecek hem de onlar bunu bize Türke kendi ellerimizle yaptıracaklar. Bu milleti, böylece bu iktidarlar, bu idareler, bu zihniyetler doğru yoldan saptırıp yabancı menfaatlara taptıracaklar.

Gafillere, cahillere, hainlere karşı Milliyetçi Türk genç liginin vazifesi hainlerin hakkından gelmek, gafilleri uyar mak, cahilleri irşat etmektir.

hinde yüzümüzü ağartan bütün müesseseler ve zihniyet tasfiye edilmiş, gene düşmanımız olan yabancıların tavsiyesi ile Türkiye islâm âleminden koparılmıştır. [Milletimiz manevi sahada mesnetsiz, desteksiz bir hale getirmişlerdir.

Milli Mücadeleyi yapan Kuvayi Milliye ruhu Milli Şeften. M''li piyangoya kadar dejenere edilmiş, Türkiye de Türk milliyetçiliği sanık sandalyasına oturtulmuş. Tabutluklara tıkılmışlar.

*Tiirk aleminin en büyük düşmanı Komünizmdir; görüldüğü yerde ezilmeli» denildiği halde, komünizmi ezecek olan iman gücü zayıflamış, tam tersine komünizmin gelişeceği zemin hazırlanmıştır.

İşte bu günkü manzara ortada. Gençlik, Üniversiteler. Basın. Sinemalar... Bütün eğitim ve öğretim müesseseleri. Bizi bizden olmıyan yerlere doğru çekmekte... Bu vaziyet karşısında, Türk milletine diyoruz ki:

Ey Türk!.

Kendine dön!

Geçen Sene Ayasofya'yı ziyaret etmiştim. Binaya **gİ7er girmez,** muazzam perişan bir boşluğun içine düştüm sanki... Ayasofya'yı camileştiren ne varsa imha edilmiş, islâmın, Türklüğün takdir ve tebcil ettiği Allah - Muhammed gibi büyük isimler yerlere indirilmişti. Bu tarihî perişanlık, bu kendi kendini inkâr dekoru içinde, eski günler, İstanbul'un fethini, şu minberde Fatihin okuduğu ilk fetih hutbesini duyar gibi oldum.

Tâ... asırların, nesillerin arkasından gelen bir sesle boş kubbelere şöyle seslendim:

«Ey İslâmın nuru, Türklüğün gururu Aya.sof.ya!... Şerefelerinde fethin, Fatih'in şerefi ışıl ışıl yanan muhteşem mabet!... Neden böyle bomboş, neden böyle bir **hoşsun? Bani minarelerinden göklere yükselen, tâ maveradan gelen ezanlar?! Hani o ilâhi devir, ilâhi nizamlar?!. Ayasofya** ses **Veraıiyor. Ayasofya bomboş, Ayafosya bir hoş!. Ayasofya, Ayasofya seni bu bale koyan kim?** Seni **çırılçıplak soyan kim?.s** ilâhiri... Bir mabet, tarihi bir mabet içinde idim... Elbette böyle bir yazının dini bir hüviyeti olacaktı. Fetihten Fa**tih**'ten tarihten bahsediyorum. Bu bakımdan da millî bir cephesi olacaktı; böyledir de...

Böyle bir yazıya nasıl olur da «161.» maddenin ağzıyla **«Milli menfaatleri kırıcı» Halkın maneviyatını bozaca». Düşman karşısında memleketin mukavemetini azaltıcı». Yabancılarla işbirliği yapmak»** v.sö vs. gibi bizi çileden çıkartan, bizim can düşmanımız komünistlere isnat edilebilecek en şeni, en deni suçlar isnat edilebilir? Şim di beni götürsünler, şu meydanda **ipe** çeksinler., razıyım.. Belki bilmeden meselâ uyurken gece bir **suç** işlemişimdir. **Fakat** beni bile bile, şuurla senelerce mücadele ettiğim böy**le** iğrenç suçlarla **muvakkaten de olsa** suçlandırmasınlar!

Bizim davamız açıktır; meydandadır. Bu dâva mecmuamızın parolasını teşkil **eden** Allah — Millet —- Vatan **davasıdır. Biz bu 3 büyük gerçeğe** Delicesine bağlıyız. **Bun-**

SERDENGEÇTİ OSMAN YÜKSELİN MÜDAFAASI

Muhterem Hâkimlerim;

Huzurunuza çok garip. çok acı. çok ağır isnadlarla çıkarılmış bulunuyorum! Çünkü dâvaya mezvu olan yazı ile bana isnat olunan suçlar arasındaki uçurumu **hiç** bir vicdan; hiç bir kanaat ve adalet ölçüsü dolduramaz!. Biz 15 yıla varan neşriyat hayatımızda, daima millî mevzuları ele alan, bu mevzuları duyan, -yaşıyan, yazılarımızla yaşatan bir insan olarak tarıınmışızdır. Şahısların, fertlerin sınırlarını aşan, milleti alâkadar eden. her mevzu bizi yakından alâkadar eder. Mecmua, broşür, kitaplarla yaptığımız neşriyat incelenirse görülür ki, bu 'neşriyat, içtimat, millî

mevzuları ele alan yazıları ihtiva eder.

işte sayın savcımızın «millî mukavemeti kırıcı» deyu, 161. madde ile huzurunuza getirdiği yazı, bütün bu unsurları ihtiva eden bir yazıdır. Biz, resmi bir kumar olan «millî piyangodan» başka bütün millilerin dostu, gayri millilerin düşmanıyız. Yazımızın başlığı «Ayasofya» ismini taşıyor. Yazı Ayasofya'ya aittir. Bu bina tarihi bir binadır. Bir devir kapayan Fatihin ilk hutbeyi okuduğu bu binanın, islâm - Türk âleminde bambaşka bir mevkiî vardır. Yeni zamanlara ilk nefhayı, ilk nefesi Fatih, Ayasofya minberlerin den üflemişür. Onun için iddia makamının «bir Camii müze haline getirmek müslümanlığın ortadan kaldırılması demek değildir» demesi hiç bir mâna ifade etmez. Kaldı ki biz yazımızda böyle bir şey de söylemiyoruz...

ve Cumhuriyetin koruyucusu C. Savcılarımızın bu kadar mutaassıp olduğunu bilmiyorduk!.

İddia makamının diğer bir iddiası da şudur: Biz vatan Yunan dostluk münasebetlerini bozmuşuz. Bir kısım vatandaşlar arasında nifak sokmuşuz.» Ağlar mısın, güler misin?!

Efendim, her memlekette böyle yazılar yazılır ve yazılmaktadır. Bunlar siyasi münasebetlere tesir edici, siyasi makaleler değildir. Kaldı ki satışı 100.000 ni aşan gazetelerimiz, bu arada «Yeni Sabah» ve «Hürriyet» Türk Yunan münasebetlerine dair çok ağır yazılar yazmışlardır.

Sayın Savcılarımız bunları görmüyor da, benim «10» ay evvel mecmuamda neşrettiğim siyasetle, politika ile zerre kadar alâkası olmayan, şairane bir üslupla kaleme alınan, Ayasofya'nın boş kubbeleri altında eski günleri, fetih günlerini hayal eden yazımı mı görüyorlar... Çoktandır unutulan, rüzgar gibi gelip geçen bu yazı mı Türk - Yunan dostluğunu bozuyor (!) Şimdi müsaadenizle size Hürriyet Gazetesinin 9 Temmuz 1953 tarihli başmakalesini okuyorum. Dostluk münasebetleri bakımından bir benim yazıma bakılsın, bir buna... Bütün mesele kurt - kuzu hikâyesinden ibaret. Burada Adaletin huzurunda bir siyaset adamı gibi konuşacak değiliz. Hangi dostluk efendim.

Komşumuzun dün daha yaktığı yıktığı ocaklar tütmedi. Ne münasebet efendim; Her milletin kendine göre, mukaddesleri, tarihi, hissiyatı vardır. Bunlar millî kıymetlerdir. Bu husus politikayı, politikacıları, hele siyasetle asla alâkası olmıyan adalet cihazını hiç ilgilendirmemesi iktiza eder.

Yunanistan'da Fetih yıldönümü münasebetiyle, hattâ ondan daha evvel neler olmuştur, neler olmaktadır. Bunlar hepinizin malûmu. Bütün bunlara rağmen Hariciye Vekilimiz şu günlerde yine Atina'dadır. Siyaset adamları başka, biz başkayız.

ların aleyhinde tek kelime söylemeyiz, yazmayız; elimizden gelirse söyletmeyiz, yazdırmayız da...

Dâvaya konu olan yazı, bilirkişi raporunda da belirtildiği gibi, milli mukavemeti kırmak şöyle dursun, millî heyecanı, millî hisleri şahlandıran, millî mukavemeti takviye eden, hisli, hüzünlü, «bir bakıma hayali, tarihî romantik neviden dini bir yazıdır.* Bilirkişi biz seçmiş değiliz. Kendileri seçmiştir. Fakat rapora yine kendileri itiraz et mektedirler. Bir muharrir olduğu kadar aynı zamanda iç timaiyatçı, estetikçi olan ismail Hakkı Baltacıoğlu'nun mü tellâasına sayın savcı «S» bende kadar iştirak edebileceği ni, ancak bundan sonraki mütalâalara iştirak edemiyece ğini söylüyor.

Halbuki bilirkişi raporu, bir ' Bütündür. Birinci bentte ki mütalâalar, sonuncu bende kadar sebep netice münase betleriyle sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Bu hususta tam bir selâhiyet sahibi olan Profesör, dâvaya konu olan yazıyı muhtelif yönlerden, din, iman, heyecan, psikoloji, sosyoloji, esutetik, politik, her cepheden tetkik etmiş, yazımızın okuyucular üzerindeki tesirine, reaksiyonuna varıncaya kadar incelemiş, raporunu vermiştir. Filhakika raporda «Bu yazıyı dinsiz okusa da dindar okusa da hiç bir harekete geçmez.» denilmektedir. Bu kadar bedahete, sarahete rağmen, iddia makamı, bizi müteassıp halkı Ayâfosya'nın işkaline. Hükümet aleyhine harekete geçirmekle itham etmektedir. Ne gülünç bir iddia... Yazı neşredildi «10» ay olmuştur. Savcılığın iddia ettiği gibi. yazımız onların diliyle mutaassıp, bizim dilimizle müslüman halkı harekete getirse idi. fetih yıldönümü bulunmaz bir farsattı. Görülüyorki iddia makamı hayaletle meşgul. Bize vakalarında tekzip ettiği olmıyacak, olamıyacak isnatlar, yapmaktadır. Hakikat şudur ki, yazımız üzerine harekete geçen mutaassıp halk değil, çoktandır müddet hususi haline gelen müddet umumiler ve ona emir verenlerdir. Doğrnsa biz inkılâbın

Din gayretiyle, iman gayretiyle kurtulan, şehitler ve gaziler memleketi olan bu memlekette kendi öz vatanımızda, kendi vicdanımızın kendi imanımızın kendi tarihimizin, sesini duyurmak, neden, niçin hangi ölçülere göre suç oluyor?!.

Anlamıyorum, anlamıyorum. Sayın savcımıza göre biz bu yazıda samimî değilmişiz... Ne bilmişler?. Nereden bilmişler, kalbimize mi girmişler? Acaba kalbimiz solda olduğu için bize solcu mu demek istiyorlar? Onun için mi, solculara, sabotajcılara «5* kollara tatbik edilen 161. **maddeyi bize tatbik etmek istiyorlar. Samimiyet!. Ben serapa samimiyet, serapa iyi niyet, serapa göz yaşı olan bir adamım.**

Bu yazıyı yazarken ağlıyordum. Arkadaşlara okudum... Onlar da ağladılar, İsrarla rica ettiler; Bunu önümüzdeki sayıya koy diye.. Ben, de koydum.

Yine iddia makamı yazımızda bir takım hususî maksatlar arıyor, Rica ederim: Benim, Ayasofya Cami olunca ne gibi bir hususi maksadım, menfaatim olailir?!.

Ayasofya'ya müezzin mi olacağım, imam mı? Asıl hususi maksatları olanlar karayı ak akı kara göstererek her ne pahasına olursa olsun bizi mahkûm ettirmek isteyen, müddeiumumilerdir.

Sayın savcımız, geçen celsede serdettiği iddianamesinde, Ayasofya'dan bahsederken mütemadiyen, «aslında kilise olan», «aslında kilise olan» deyu kilise kelimesi üzerinde İsrarla durdular. .Bana bu çok ağır geldi!. Muhterem savcımız, bırakalım onu Rumlar söylesin... Biz Türküz, Müslümanız. Biz, bize yakışanı söyliyelim. Aslında bizim de maymun olduğumuz söyleniyor... Şimdi hangi baba yiğit meselâ siz, sayın 'savcımız siz babanızın maymun olduğuna söyliyebilirmisiniz? Eskiden, bundan 1000 sene evvel İs-

Rica ederim; insaf edilsin, zaman zaman Atina sokaklarında Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için yapılan nümayişler, Türk elçiliğine doğru yürüyüşler olup, bu vesile ile Türk düşmanlığı yapılırken İstanbul'un Türkler tarafından fethinin matemini bütün Yunanistan, devlet adamları, din adamlarıyla Lirlikte tutar. Kilise canlan âfakı inletirken, Türk - Yunan dostluğuna rağmen Batı - Trakya Türklerinin toprakları ellerinden alınırken, ecdat yadigârı camilerimiz Türbelerimiz Yunan makamları tarafından yıktırılıp taşları hela yapmak için kullanılırken, Yunan gazeteleri bize İstanbul ismini dahi çok görüp istanbul'un «Kostantaniyc» olmasını isterlerken, istanbul'un yerli Rumları da dahil, Ayasofya'nın Kilise olması için geniş propaganda yaparlarken, Anadolu'nun bir köşesinden garip Müslüman bir Türk çocuğu istanbul'a gelmiş, Ayasofya'yı Fetihin, Fatih'in mabedini ziyaret etmiş... Ayasofya'nın boş kubbeleri altında tarihinin ecdadının, dininin imanının sesini duymuş duyurmuş... Çoktandır öksüz kalan minarelerde bir ezan sesi, duymak istemiş. Çok mu; insaf edilsin!. El insaf... Neredeyiz. Hangi memleketteyiz?

Bidayette de söylediğim gibi savcılık bu dâvayı yanlış yere getirmiş... Dosyayı Yunanistan'a gönderseydi daha iyi etmiş olurdu.

İstanbul'un, hattâ İzmir'in Yunan olduğunu söyliyen, bunun üezrine şiirler kasideler yazan Yunan muharrirlerini, şairlerini Yunan hükümeti teşvik, tebcil ederken, Ayasofya da tekbir ses, tekbir sesi, ezan sesi işitmek istiyen bir insanı bizimkiler vatana ihanet suçuyla ağır ceza mahkemelerine sevkediyor...

Bu mukayese beni çıldırtıyor, çıldırtıyor beni!. Sanki karşımda, iddia makamında, Müslüman bir Türkü değil, Athencgorasın mümessilini görüyorum!. Ürpcriyorum!. Ürperiyorum!...

mokles'in kılıcı gibi sallanan meşhur madde... Bu maddeye göre Devletin esas nizamlarını sarsmak. Bu nizamı dini inançlara uydurmak, siyasi nüfus ve şahsi menfaat tesis eylemek... Dini siyasete âlet etmek... Buya daya, söylene söylene ezberlediğimiz bn madde.

161. gibi bütün banlar da benim mizacım, yolum, dâvam hilâfına zıd iddialar, isnadlar.

Şu Ayasofya yazısı Devletin hangi içtimaî nizamını sarsmış Allah aşkına... İktisadi mi, siyasi mi, içtimâi mir Siyasî menfaat. Ben siyaset, parti, patırtı deyince kaf dağının arkasına kadar kaçan adamım, içi parça parça olan adamım! Ne siyaset ne kiyaset, ne riyaset... Hiç bir şey yok ben de... Hiç bir partiye, hiç bir siyasî, gayrı siyasî teşekküle girmiş değilim. Hiç bir yerin, hiç bir adamın adamı değilim.

Dini siyasete âlet etmek... âlet olmak... ve hele din gibi mukaddes bir duyguyu âlet olarak kullanmak, en çok iğrendiğim şeyler. Hepsinden el Hazer!... el insaf!.. Nice nice mahkûmiyet ve mahkûmiyetlere göğüs gerdiğim 7 sene de ancak «20» sayı çıkartabildiğim şu mecmua ile mi? Şahsî nüfus, siyaset, servet...

Muhterem hâkimlerim *i*

Biz kurultay, nutuk, politika adamları değiliz. Samimi, mümin, gerçek dâva adamlarıyız. Bize, isnad edilen suçları şiddet ve nefretle reddediyorum. Buraya kadar oynanan oyun siyaset oyunudur. Şimdi II. Ağır Ceza Mahkemesinin huzurundayım. Artık politika bitmiştir. Vicdanlar, kanun lar konuşacaktır. Benim beraatım için fazla değil, Adaletin A harfi kâfidir. Sizden bunu bekliyorum.

Osman YÜKSEL

11/7/1953

lam - Türk; İstilâlarından evvel, Anadolu'ya ıDlyar-ı Rum* deniliyordu. Yoksa Ayasofya gibi bizim olan, bizden olan herşeyi yıkıp, silip süpürüp Anadolu'yu da tekrar... Diyarı Rum mn, yapacağız?... Athenagoras buna duysaydı savcımızı alnından öperdi... Bu ne mantık, bu ne iş, bu ne gidiştir!. Sonra say m savcımızın iddia ettiği gibi ben bu yazımda hiç bir dini hattâ bir milleti İtham etmedim. Ben kendi kendimizi tenkit ettim. Yazımız da sadece «köhne Bizans» tâbiri vardır. Bu tarihin hükmüdür. Bunu Bizans tarihçileri dahi itiraf ediyorlar... Kraldan ziyade kralcı, Kostantinden ziyade Kostantinci olmak neye?!.

Biz bir hakikati tesbit ettik. Bu hakikat şunlar : 500 yıldır cami olan bu büyük **mabet cami** olmaktan çıkmıştır, çıkarılmıştır. Evvelâ hukuken, kanunen buna hiç bir kurulve otoritenin hakkı yoktur. Yine savcının iddiası hilâfına, dinimizin tebcil ve takdis ettiği «Allah Muhammed» gibi levhalar, büyük isimler yerlere indirilmiş, çok büyük oldukları için kapı dışarı edilememiştir. Gözlerimle gördüm...

Bizans devrine ait **ne** varsa, büyük bir itina ile ortaya çıkarılmış, bizden olan, bize hitap eden her şey imha edilmiştir. Ayasofya şimdiki haliyle içinde mum yanmıyan, istavroz, günah çıkanlmıyan bir kilisedir. Elbette Müslüman bir Türk olarak, bundan hüzün duydum, idare **ve** siyaset adamları **ne** derlerse desinler, nasıl düşünürlerse düşünsünler. Biz her yapılan değişikliği alkışlamak, her olanı, her söyleneni, kabul etmek mecburiyetinde değiliz! Acı duymak hakkımız **da** mı yok!

Muhterem hâkimlerim ı

Sayın savcımız 161. maddede tutunamayınca işi bu sefer 163. maddeye nakletti... Öyle ya beğen beğendiğini, her kes reyinde hür... Demokrasi bu... Biri tutmazsa biri tutar. Neredeyse bütün maddeleri üzerimde tatbik edecek! At babam at... 163. madde. Dini neşriyat yapanların başında De-

Dinimize, imanımıza saldıran kim?.-
Mabedimin göğsüne uzanan nâmahrem eli
Kimin elidir?
Söyle Ayasofya söyle:
Seni pıihane yapan hangi delidir?
Elleri kurusun, dilleri kurusun!.

Ayasofya! Ayasofya! Seni bu hale koyan kim?
Seni çırılçıplak soyan kim?!
Ayasofya,
Ey muhteşem mabet;
Gel etme,
Bizi terketme!
Bizler, Fatih'in torunları, yakında putları devirip,

Yine seni camiye çevireceğiz...
Dindaşlarımızla,
Kanlı göz yaşlarımızla,
Abdest alarak secdeye kapanacağız.
Tekbir ve tehlil sadaları boş kubbelerini yeniden dolduracak
İkinci bir fetih olacak,
Ayasofya, ikinci bir fetih...

Ezanlar bu fethin ilanını
Ozanlar destanını yazacaklar...
Putperest Komaya bir mezar kazacaklar.
Sessiz ve öksüz minarelerinden yükselen ezan sesleri fezaları yeniden inletecek! Şerefelerin yine Al lalım ve onun sevgi" Peygamberi Uz. Mılıammed'in aşkına, şerefine ışıl ışıl yanacak; bütün cihan, Fatih Sultan Mehmet ilan, dirildi sanacak!

Bu olacak Ayasofya,
Bu muhakkak olacak...
İkinci bir fetih, yeni bir basü-hadelınevt...
Bugünler, belki yarın, belki yarından da yakındır.
Ayasofya, belki yarından da yakın!...

AYASOFYA

(Dâva konusu olan şiir budur)

Ey İslâmın nuru Türklüğün gururu Ayasofya!
Şereflerinde fethin, Fatih'in şerefi,
Işd ışd yanan muhteşem mabet!.
Neden böyle bomboş, neden böyle bir hoşsun?
Hani minarelerinden göklere yükselen,
Tâ maveradan gelen ezanlar?!.
Hani o ilâhi devir ilâhi nizamlar?!.

Ayasofya ses vermiyor!
Ayasofya bir hoş,
Ayasofya bomboş!...

Hani nerde?
Şu muhteşem minberde.
Binlerce erin baş koyduğu şu temiz yerde,
Şimdi hangi kirli ayaklar dolaşıyor?!.
Ayasofya! Ayasofya! Seni bu hâle koyan kim?
Seni çırılçıplak soyan kim?!.

Hani nerde?
Gönüllerden kubbelere,
Kubbelerden gönüllere,
Gürül gürül akan Kur'un sesleri?!.
Ktır'an sesleri dindirilmiş,
Müslümanlar sindirilmiş!..
Allah - Muhammed, Hülâfa-i râsidinin
İsimleri kubbelerden yerlere indirilmiş!.
Fethin, Fatih'in mabedinden kitab-ı mübini,
Bu ulu dini kaldıran kim?...

DAĞLAR GİBİ

Baştanbaşa heyecanım,
Yanar alev alev kanım.
Semalarda var vatanım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Gerçek çıkar rüyalarım,
Hudutsuzdur hülyalarım.
Var koskoca dünyalarım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Hamişiyim ben ayların,
Bozkurduyum Altayların,
Vardır altın saraylarım,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

Şahlanan at gibi ülküm.
Gönül zenginliği mülküm,
Viyana'yı saran Türküm,
Dağlar gibi, dağlar, gibi!...

Karosman der, yerim Hisar,
Bana denen toplar susar!...
Bağrım volkan lâvlar kusar,
Dağlar gibi, dağlar gibi!...

1940. Ankara — Hisar

TÜRKLÜĞÜN İLÂHİSİ

Şol Asya'nın ırmakları,
Akar Türklük deyn deyn!
01 mübarek toprakları,
Kokar Türklük deyn deyu!...

Burçlarında alsancaklar.
Hür göklerini kucaklar,
Daima tüter ocaklar,
Tüter Türklük deyu deyu!...

Şahin ynvası belleri,
Şehid kanından gülleri,
Cuşa gelmiş bülbülleri,
Öter Türklük deyu deyu!...

Kırılsın artık halkalar.
Vurulsun leşte kargalar,
Bahr-ı Hazarda dalgalar,
Atar Türklük deyu deyn...

Yabancılarda yurdumuz,
Devasız kaldı derdimiz,
Altaylarda bozkurdumuz.
Gezer Türklük deyu deyn'...

Volkan gibi lâv atmış, ne susmuş ne sönmüşüm.
Ben bu imân uğruna çılgınlara dönmüşüm.

Bir deha bekliyoruz, gençliğe mihrap olsun.
Ruhları tutuşturan bir ateş mihrak olsun.

Sinesinde birleşsin sağa sola sapanlar.
Kahrolsun Hak dururken zorbalara tapanlar!

Çık nerdesin zuhur et! biz seni bekliyoruz.
Yıllardır yollarında yorgun emekliyoruz...

Musa ol! Hakka yüksel! Tecelli et de Tura.
Zulmet yıkılsın gitsin! Cihan garkolsun nura!

İstiyorum yeniden bir hilkat istiyorum,
Ne hayal, ne kuruntu hakikat istiyorum.

Hakikat, hakikat, hakikat istiyorum!...

1!>12 — Ankara

BİR KAHRAMAN BEKLİYORUZ

Kal'a gibi dik başın bulutlarla yarışsın,
Dalga dalga saçların rüzgârlara karışsın!

Arlını nakşedelim, eski - kadim surlara
Sesini hay kıralım asırdan asırlara...

Savletinden türesin yeniden doğu, batı,
Ve kurulsun Allah'ın ebatlı saltanatı...

Ufukları kaplasın bayraklarımız al, al,
Göklere zaferimizi çizsin vahşî bir kartal!...

Kahramanlar büyüsün masalda dev misâli,
Eyilsin öpsün gökler canım nazlı hilâli...

Ordularım yeniden Tuna'ya akın elsin!
Bir Yıldırım çıksın da uzağı yakın etsin!

Selâm dursun karşında bütün şerefler, şanlar!
Namını tebcil etsin, yıldızlar kehkeşanlar...

İçimde hiç sönmiyen bir fetih sevdası var.
Yavuz gibi diyorum: bu dünya insana dar!

Bir sâda duymak için sahralara düşeyim.
Helâl olsun bu yolda, varım yoğum herşeyim!.

şeşine, mukaddes topraklara gidiyoruz; bütün varlığımızla Şark Anadolusunun karlı tepelerine doğru yükseliyoruz. Sonra enginlere, taşı taş üstünde kalmıyan harap şehirlere iniyoruz. Şimdi ölüler diyarındayız, ölmiyenlerin son nefesleri geliyor kulağımıza... Ah ne olurdu bu seyahatimin intibalarıni size tamamiyle anlatabilseydim.

Yazabildiklerim gönül denizinden bir damla gözyaşıdır...

1940 — Ankara

ERZİNCAN DESTANI

Yüce dağlarında sünbül biterdi,
Yeşil bağlarında bülbül öterdi,
Dün bacalarında duman tüterdi,
    Bugün ne hallere döndün Erzincan?
    Sabahı görmeden öldün Erzincan!

Bu yaz kırlarında çiçek açmasın.
Şahin yuva kurup kuşlar uçmasm,
Bahçendeki güller koku saçmasın,
    Bahara ermeden noldun Erzincan?
    Daha yeşermeden soldun Erzincan!
Nerde, sıra sıra serviler nerde?

Pazar pazar gezen köylüler nerde?
Kargalar dolaşır viranelerde.
    Baykuşlara yuva oldun Erzincan.
    Bugün arlık ova oldun Erzincan,

Ocakların gayrı tütmez oldular,
Horozlar şafakla ötmez oldular,
Çobanlar sürüsün gütmez oldular,
    Her yamn kanlı bir kefen Erzincan,
    Nerde o namlı efen Erzincan,

ERZİNCAN DESTANI

1939 yılı sonunda bir kış günü şarkta büyük bir kıyamet koptu. Yerler sarsıldı. Köyler, Kentler yıkıldı. On binlerce insan kara topraklar altında kaldı. O zaman ben bir lise talebesi idim. Bu hâdise bana çok tesir etti. Sanki bir zelzele de benim içimde oldu. Bazı parçalarını buraya aldığım «Erzincan Destanı» nı o zaman • neşretmiştim. Bu benim ilk kitabımdır. Destanımı okuyuculara aşağıda önsözle takdim etmiştim :

1950 — Ankara

OKUYUCULARIMA

Şu küçük kitabımla, hepimizin malûmu olan müessif, kahhar hâdise yüzünden can veren binlerce vatandaşımızın feryatlarını, teessürlerini anlatmak istedim.

Bazan onların arasına karıştım, aynı hisle, aynı dille hep beraber ağlaştık! bazan onlardan ayrı, maddeten ayrı, bir vatandaş sıfatiyle onların mânevi varlıklarıyle karşılaştım; onları teselliye çalıştım, nasihatler ettim; istiyor dum ki onlarla tâ haşre kadar kalayım! Bu istekle yollara düştük. Erzincan yollarına... Nereye gidiyorduk... Onlara ne yapabilirdik?... Cebimizde 5 kuruşumuz yoktu!...
Varsın olmasın; kalbimizde sevgi, şefkat götürüyorduk.

Yüce Türk milletinin maddî mânevi varlıkları, maşerî vicdanı seferber ediliyordu. Biz ikinci kafiledeniz. Gönüllerini seferber edenlerin safındayız. Aziz vatanımızın bir kö-

Erzincan sen neler gördün sen neler,
Anlatmıya yetmez aylar seneler!...
Saçlarını yolan koca nineler.
Dertlerine derman olam Erzincan!
Yoluna ben kurban olam Erzincan!

Saatlar ikiyi daha vurmadan,
Her taraf sarsıldı, bu ne?! durmadan !
Karı kocasına birşey sormadan!...
Topraklar altında kaldı Erzincan!
Felek öfkesini aldı Erzincan!

Yayıldı gecenin karanlığında;
Feryatlar, figanlar, yetiş sesleri!
Bu sesler onların son nefesleri!
Ana baba günü gördün Erzincan!
Ne bitmez tükenmez derdin Erzincan!...

Oy ana neyledin Mehmet oğlunu?
O da ölmüş dediler söyle doğru mu?
Söyle dağlıyayım kara bağrımı,
Erzincan Erzincan kara Erzincan!
Gitmez yüreklerden yara Erzincan!...

Gâvur başına da gelmesin bunlar,
Bunu kimse anlamaz, görenler anlar,
Yedi yavrusuna gömenler anlar!.
Görmeden ben bunu duydum Erzincan,
Canımı yolana koydum Erzincan!.

Yeşil ağaçların gölgelerinde,
Çorabını ören kızların nerde?
Serin serin esen yazların nerde?
Erzincan, Erzincan serin Erzincan!
Mezar mı oldu yerin Erzincan!

Bu yaz ekinlerin biçilmiyecek,
Kışların, yazların seçilmiyecek.
Kan olmuş suların içilmiyecek!
Hcrşeyin darmadağın Erzincan!
Sahipsiz bahçen, bağın Erzincan!...

Karların üstüne akmış kanların,
Bir darbede göçmüş koca damların,
Toprakta inliyen nice canların.
Cihan ağlattı güzel Erzincan!
Karalar bağlattı bize Erzincan!.

Taze gelinlerin dul mu kaldılar?
Kaderlerine kul mu oldular?
Ak saçlı nineler ya... ne oldular?!.
Belli sana nazar oldu Erzincan!.
Baştan başa mezar oldu Erzincan!.

Yarı sıcak, yarı donmuş göğdeler,
Sormayın kim kime ağlar eğdiler (*)
Anasız babasız kuzular meler.
Alnının yazısı oldu Erzincan!
Yürekler sızısı oldu Erzincan!

(•) Eğdilemek : Ağıtlar söyliyerek ağlamak.

O akşam yollara düşesim geldi,
O gece belleri asasını geldi;
Senin feryatların bağrımı deldi..;
Ne çare kanatsız idim Erzincan...
Kendimi ben hurda yedim Erzincan

Sanki bir yas eri postahaneler,
Kucağını açtı hastaneler,
Yolumuzda bütün millet seferber...
Gönüllerden taştın güzel Erzincan!
Yaramızı deştin güzel Erzincan.

Ağlarım ağlarım dertlerim bitmez,
Yazayım desem, kâğıtlar yetmez!
Bu dert, bn acılar gönülden gitmez!
Ağlaya ağlaya bittim Erzincan!
Sencileyin çöktüm gittim Erzincan!...

1940 — Ankara

Erzincan söylenir dillerde adın,
Kırıldı, serildi kolun kanadın,
Felek bu mu idi senin muradın?
Erzincan Erzincan ağlaşalım gel!.
Elemin pek büyük paylaşalım gel!...

Erzincan dağları karlıdır karlı,
Evlerin yerinde çadırlar kurulu,
Yoksa tarihlerin o hunhar kurdu,
Cengiz mi geçiyor şanlı Erzincan?
Kelle mi biçiyor namlı Erzincan?!...

Çal garip çoban çal şu kavalını,
Dinliyelim yanık sedalarını.
İnlet vatanımın hür dağlarını,
Bu sesle uyusun yaslı Erzincan.
Dağları dumanlı, sisli Erzincan.

Erzincan yolları uzundur uzun,
Sazımın telleri hâzindir hâzin,
Buradan geçerken gelecek yazın,
Seni bir mamure görem Erzincan!
Değilse olurum verem Erzincan...

Her gece görürüm seni düşümde,
Sesini dinlerim radyo başında.
Ben zaten değilim senin dışında,
İçimde kuruldun yıkık Erzincan
Başımdan vuruldum dökük Erzincan.

rıru dahi bize borçludurlar!... Yunanlılar başkalarının toprağına göz dikecekleri yerde, Rus-Slav akınlarına karşı kendi topraklarını korusunlar...

Atina'da dahi kendine hükmedemiyenler, nasıl olur da burnumuzun (Anamur burnu) dibindeki memlekete hükmedebilir!...

Yunanlı ötedenberi hayal adamıdır. Daha dün kendi toprağında bile ekalliyetken, Yunanistan denilen yer, birkaç Türk büyüğünün vakfı iken. Anadolu'yu istilâya, Bizansı ihaya kalkmıştı!... Netice malûmdur... Atina ile Kıbrıs arasındaki mesafe hayalle hakikat arasındaki mesafe kadar büyüktür. Biz Kıbrıs'ı Anadolu'dan gözlerimizle görüyoruz.

Yunanlı, Ege denizine, bir duvarın yıkıntıları gibi dökülen, Anadolu'nun parçası olan adaların, nasıl olup da kendisine bırakıldığına şaşsın! düşünsün ve şükretsin! Kıbrıs'ın karşısında Anadolu, 7 milyon Rum'un karşısında 25 milyon Türk var!... Bütün dünyaya mantık denilen şeyi öğreten, Aristo'yu yetiştiren bir milletin, bu kadar mantık dışı, akıl dışı sürüler haline geldiğine şaşmamak mümkün mü? Ne Atina sokaklarında kopan yaygara, ne «Din bir afyondur» diyen Allahsız ve ahlâksız bir rejimin kölesi, kulu, ümmeti haline helen Ortodoks kilisesi, Anadolu sahillerinden yeşil bir defne dalı gibi Akdenize uzanmış yeşil Ada'yı bizden koparamaz! Ayıramaz!...

Kiliseden evvel, palikaryadan evvel, Kıbrıs hakkında konuşacak, hüküm verecek ilimdir, akıldır, mantıktır, coğrafyadır, tarihtir! Nihayet 25 milyon Türktür!...

Akdeniz kıyılarından 25 milyon Türk 50 milyon kolunu şöyle bir uzatsa, Kıbrıs yeşil bir çınar yaprağı gibi avuçlarımızın içine düşer!...

Kıbrıslı Türk! Korkma! Yılma

Bugün kara kara yazan kalemler, yarın al al yazmasını bilecektir!...

K I B R I S

Kıbrıs adı 4 5 sene evveline kadar bir adadan ibaretti. Coğrafya derslerinde, haritadan burasının Akdeniz'de bir ada olduğunu biliyorduk!... 4-5 yıldır Kıbrıs sadece bir ada olmaktan çıktı!... Bir dâva hâline geldi. Kıbrıs için Anadolu Türklüğünden kopan büyük heyecan dalgaları ,onu Anadolu ile tekrar birleştirdi. Coğrafyanın yapmadığını millet yaptı.

Jeologlara güre, Kıbns Anadoludan ayrılmış bir parçadır. Bu ilmi bir hakikattir. Haritaya bakılsın : Kıbrıs âdeta bir ucuyla, parmağıyla İskenderun körfezini göstermektedir. Bu haliyle yeşil ada, sanki «Ben oradan ayrıldım, ben orayı istiyorum» demektedir. Bu bir...

İkincisi : Bu ilmî ve coğrafî hakikatin hemen arkasından tarihî hakikat gelir. Daha düne kadar Kıbrıs'ta Rum ekalliyette idi!... Plebisit hiçbir şeyi ifade etmez!... Bugün biz, birçok yerlerde ekseriyet olduğumuz halde, üstelik bu topraklar, coğrafya, tarih bakımından bizim ayrılmaz bir parçamız olduğu halde, bu memleketler başkalarının idaresi altındadır... Şarktan Garba doğru sayalım : Çin Türkistan, Rus Türkistanı : Özbekistan, Türkistan, Dağistan, Azerbeycan (Rus idaresi altında), Azerbaycan (İran idaresi altında). Başkurtların, Yakutların, Tatarların, aslında hepsi Türk olan bu insanların yaşadığı memleketler : hattâ parbî Trakya'nın birçok yerleri ve hattâ Bosna - Hersek taraflarında ekseriyet Türk - islâm olduğu halde. Bizim elimizde değil!

Yunan Ortadoks kilisesine ve Atina'daki haddini bilmezlere şunu hatrlatalım ki, kendileri bugünkü varlıkla-

Bilhassa Tolstoy, Lermantof, Puşkin gibi ünü bütün dünyayı tutan şair ve muharrirler Kafkasyalı dağlıların mücadelesini anlatan çok değerli eserler vermişlerdir.

Fakat biz Türkler için Kafkasya'nın ve burada yaşıyan halkın bambaşka bir ehemmiyeti vardır. Bir kerre bu insanların çoğu soy bakımından Türktürler ve hemen hepsi Müslümandır. ahasıvar : Asırlardan beri îşlâm - Türk âlemini tehdit eden Rus istilâsına karşı bu adamlar Kafkas dağları kadar dik, sarp mizaçlarıyla karşı koymuşlar, Osmanlı İmparatorluğunun Şimal bekçiliğini yapmışlardır. Ne yazık ki biz bizi de emniyet altına alan bu bir avuç kahramanın mücadelesine karşı alâkasız kalmış, onları kendi kaderleriyle yalnız bırakmışızdır.

Bir aralık istiklâline kavuşan, bu hür, müstakil, mağrur ülke, bolşevik sürüleri tarafından tekrar işgal edilmiştir.

İkinci Dünya Harbinden sonra da «Siz Almanlarla bir oldunuz!» bahanesiyle Kızıl ordunun cellâtları tarafından bu memleket halkı zorla .yurtlarından çıkarılmış, uzak diyarlara, ölüm kamplarına sürülmüştür.

Şurada Kıbrıs'ta 80 bin Türk vardır. Siz koparılan yaygaralara bakmayın... Her türlü hak ve hürriyetlerine sahiptirler... Yanıbaşımızdadır... Gidiyoruz, görüyoruz... geliyorlar konuşuyoruz... Aramızda emir perde, hapsane duvarı yoktur. Buna rağmen Yunan talepleri karşısında gösterilen heyecanı, hassasiyeti yerinde buluyoruz...

Fakat bütün bunlar olup biterken, bizlerden şimdi çok uzaklarda, meçhul topraklarda Bolşeviklerin zulmü altında inim inim inleyen kan kardeşlerimizi, din kardeşlerimizi düşünüyor muyuz? Azerbaycan, Kafkas ne glemde? Orta Asya - Ana vatan Türkleri... Garbi Türkistan, Kızıl Çinlilerin eline yeni düşen Şarkî Türkistan... Kazan, Buhara, Taşkent, Kaşgar, Urumci, Bu Anavatanın, ana şehirleri... Hafizamızı, duygumuzu kaybetmiş gibiyiz... Bu topraklar-

KAFKASYA VE KAFKAS DAĞLARI

Çocukluğumuzda tünerimizin bize anlattıkları masallar arasında bir Kal Dağı vardı ve bu dağın arkasında büyük bir sarayda periler padişahı yaşardı.

Periler, cinler, altından saraylar... Dünyada ne kadar meraklı ve cazip şey varsa hepsi orada idi. Böylece, bn masallar ülkesi uzun zaman çocuk muhayyelerimizde yaşadı durdu.

Sonradan anladık ki, efsâneler diyarı bu kal dağlarının Kafkasya ile bir münasebeti var.

Kafkasya yalnız İslâm - Şarkın masal ve hayâl ülkesi olarak kalmamış, Hrıstiyan Garbın, ressam ve muharrirlerine de ilham menbaı olmuştur.

Bu masal ve hayâl ülkesi asırlarca sonra, âdeta insanın hayâl, masal diyebileceği hakikatlara sahne olmuştur. Bu kafkas dağlarında zuhur eden bir kahraman ve onun ccngâverlerinin dasitan! mücadelesidir.

«Dağıstan Arslanı» namıyla mâruf Şeyh Şamil'den bahsetmek istiyorum. Şamil ve arkadaşlarının sayıları yüzbinleri aşan ve üç Rus neslini meşgul eden, yıpratan mücadeleleri bütün dünyanın hayranlığını kazanmış, başta İmam Şamil olmak üzere, bu kahramanların hayatı ve mücadeleleri Garp sanatkârları tarafından piyesler, tablolar, romanlar halinde batı âlemine tanıtılmıştır.

Efsânelerin, »satirlerin hakikat, hakikatların efsâne haline geldiği yer işte burasıdır.

«Medeni milletler, dünyayı demokratik prensipler ve sosyal hakkaniyet esasları üzerine yeni baştan tanzime çalışırlarken .Sovyet hükümeti (bundan altı yıl evvel). Şimali Kafkasya'da, emsali görülmemiş kanlı bir cinayet irtikâp etti. Bu hâdise Kremlin hâkimlerinin vicdanında silinmez bir vahşet damgası olarak kalacaktır.

Hariçte, milletlerin hürriyeti ve hukuk müsavatı bahsinde, Propaganda hokkabazlığından asla vaz geçmeyen Moskova, tarihin ilk ve orta çağlarında hiç bir zâlim hükümdarın aklu hayalinden geçmeyen korkunç bir cürüm işlem iştir.

11 Şubat 1943 tarihinde, Stalin, Molotov, Kaganoviç, Mikoyan ve başkalarının iştirakile hazırlanan bir kararname ahkâmınca, 1944 yılında, Şimali Kafkasyadaki' Geçen Inguş muhtar Cumhuriyeti ilga edilmiş; halkın bir kısmı polis ve kızıl ordunun müştereken tertipledikleri katliam neticesinde imha edilerek, geriye kalan kısmı, bir gün içerisinde, Sibirya'ya ve Orta Asyaya sürülmüştür. Öldürülen veya sürgün edilen bubedbahların miktarı böylece 600 bin kişiyi bulmuş ve Çeçenlerin bin seneden beri yaşadıkları topraklarda, şimdi bu hürriyet sever kahraman halktan eser kalmamıştır. Bunların emlâki yağma edilmiş, topraklarına ise Orta Rusya'dan getirilen Rus köylüleri iskân edilmiştir.

Aynı akıbete Karaçaylılar ve Balkarlar ve Adıge muhtar eyaletinin bazı bölgeleri de maruz kalmışlardır. Bu muhtar eyalet ve Cumhuriyetler, 1921 de Bolşevikler tara fından işgal edilen Şimalî Kafkasya Cumhuriyetine dalıil bulunuyorlardı. Korkunç cinayeti, Prof. Avtorhanov bir şahidin ağzından şöyle tasvir etmektedir :

«1944 yılının 23 Şubat sabahı, Çeçen - Inguş muhtar Sovyet Cumhuriyetinin bütün aul'larında (köylerinde) beklenilmeyen bir müjde dolaştı : Almanya üzerinde kazanılan

da 80 bin değil, 50 milyona varan Türk, Türklük ne oldu? Koskoca bir Alemi, koskoca bir milleti tarihe mi gömdük, mezara mı? Biz Anadolu, Türklüğü onların bir kuluyuz. Küçük Asya bugünkü vatanımız. Büyük Asya'nın bir parçasıdır. Kol göğdeden, parça bütünden kopmuş, ayrılmış!

Hani ayrılık Türkümüz... Hani Türkümüz?!

Gençliğe gerçek ataları unutturulmuş... Hakikat diye türlü mavallar martavallar yutturulmuş... Bir zamanlar Esir Türk ellerinin kurtuluşunu istedik deye, bu mazlum insanlara, bizden olan Türk Müslüman insanlara içimizde muhabbet besledik diye, şehirlerden şehirlere mi sürülmedik, tabutlarda zincirlere mi vurulmadık, çarmıhalara mı gerilmedik?! Keşke, o ruh. Türklük ruhu, Türklük sevgisi yeniden doğsa da yine zindanları boylasak.

Ne yapsak, neylesek, ne söylesek derdimizi duyuramıyoruz?!

Evet milletlere hak hukuk İstiklâl tanıyan. Birleşmiş Milletler kurulu var; Güvenlik Konseyi var, «NATO» var... şu var, bu var... Fakat bunlar bizim için değil... Arap İsrail Hududunda bir yahudi ölürse, Birleşmiş Milletler o zaman toplanır... Güvenlik Konseyi o zaman harekete geçer.

Kırım'da Kafkasya'da, Orta Asya'da, Şarkî Türkistan da öldürülen bir değil, bin değil, yüzbin değil, milyonlardır.

Şimdi bize Almanya'da «Münih» de çıkan. Birleşik (Kafkasya) Dergisinden Kaıkasya'daki Rus katliamına ait şu yazıyı naklediyoruz... «MATEM GÜNÜ» başlığını taşıyan «Mogoma» imzalı bu yazı da aynen şöyle deniliyor:

MATEM GÜNÜ

(Kafkasya dağları boyan eğmeli veya imha edilmelidir.»
Çar 1. Nikola

insanları «tane tane» sayıyor. Orta Asya ve Sibirya'ya giden yük vagonlarına tıkıyordu.

Aslen Osetyalı olan ve bir müddet evvel hürriyeti seçen sabık kızılordu albaylarından Tokayevin açıkladığına göre. bir çok Çeçen - Inguş faciasının vuku bulduğu mitinglerde katledilmişti

«Bu zulme, bu hainliğe ağlamak ve hayret etmek bize düşmez Dağlıların hürriyet ve istiklâl için yaptıkları yarım asırlık mücadeleyi hatırlıyoruz. Şamili hatırlıyoruz. Çarların ve Sovyetlerin istibdadı altında geçen yıllan hatırlıyoruz. Ölelim, vatandaşlar, fakat şerefle ölelim! Silâh başına, dağlılar!»

Bu sözleri, Inguş köylerinden birinde yapılan mitingde, kızılordu binbaşısı Malûl bir Inguş söylemişti. Bu bütün halkın sürgün edileceğini ilân eden Rus Albayına, onun cevabıydı.

Makineli tüfek ateşi talihsiz Inguş binbaşısını ebediyen susturdu. Böylece kahramanca ölen yalnız binbaşı değildi. Birçok dağlı ve bu meydanda kadınlarla çocuk çağındaki delikanlılar, Rus makineli tüfeğine göğüs geriyor : «Ateş et Rus, ateş et!» diye haykırıyorlardı.

Sürgün edilenler Temerküz kamplarına yerleştirilmişti. Bu arada Kazakistan'a sevkedilenler, «ölüm dağı» adı verilen bölgeye getirildiler. Burada Malarya hastalığı öyle büyük bir şiddetle hüküm sürmektedir ki, ölenlerin cesetleri üst üste yığılınca bir dağ şeklini alıyor.

Şimalî Kafkasya'nın başka bölgelerinden sürgün edilenlerle, aynı akıbete uğrayan Çeçen - Inguşların ve Kara çaylılarla Balkarlann miktarı bir milyonu bulmaktadır.

Bu talihsiz kardeşlerimizin müdafaası için. Şimalî Kafkasya Millî Komitesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yaptığı müracaat maalesef bir netice vermemiştir.

parlak galibiyet münasebetiyle, kalbozların v NKVD nıı ilgası, siyasi mahkûmların affı ve birçok hürriyetlerin ihyası hakkındaki hükümet kararnamesi bugün ilân edilecektir. Bu kadar tantanalı bir merasimin 23 Şubat'ta, yâni Kızılordunun 26 ncı seneyi devriyesinde yapılması tabii idi. Kararnamenin ilânı merasimi, Kızılordu ile Çeçen - Inguş halkının «kardeşleşme» havası içinde vuku bulacaktı.

Her köyde böyle konuşuluyordu ve köylerde garnizon kurmuş olan kızıl askerler de köylülere böyle söylüyorlar dı. Hükümet makamlarından yalnız tedhiş ve mahrumiyet görmüş olan halk bu söylentilere pek de inanmıyordu.

Fakat 23 Şubat günün meş'um sabahında rengârenk hava fişekleri, askeri bando ve milli oyun havaları etrafı neş'e ile doldurmağa başlayınca, korkunun yerini tecessüs istihlâf etti ve halk köy meydanlarına akmağa başladı. Hoparlörler ana dilde günün programını ilân ediyorlardı. Millî oyunlar, kızılordu dansları ve şarkıları, binicilik müsabakaları, güreşler, mükâfat tevzii, affı umumî...

Köy meydanları sür'atle doldu. Halk her taraftan akıp geliyordu : {Merasim, ilân edilen programa tamamile uygun olarak, muntazam bir seyir takip ediyordu. Fakat iş programın son faslına, yâni «affı umumi* nin ilânına ve «hürriyetinin ihyası» na gelince———sert bir kumanda sesi doyuldu — »Eller yukarı» ve korkunç facia başladı.

•Yirmidört saat içerisinde, bütün Çeçen - Inguş Cumhuriyeti topyeknn hapsedilmişti. Kadın ve çocuklara, sokağa çıkmamak şartiylc, evlerinde, kalmak müsaadesi verilmişti. İkinci günü, halkın kapalı Amerikan kamyonlarında ve yaya olarak şevkine başlandı. Erkeklere yanlarında hiç bir şey götürmeğe müsaade edilmedi. Kadmlara ancak beşer kilolnk bagaj almak hakkı verildi.»

Mahpus halkı istasyonlara getiriyorlardı. Katar şefi

kollektivleştirme, din serbestisinin ilgası, görülmemiş bir Ruslaştırma ve millî servetin haydutça yağma edilmesi takip etti.

İşte Kafkasya'daki isyanların sebepleri.

«Avrupa'nın jandarması» lâkabile maruf bulunan Çar 1 nci Nikola, Feneral Paskeviç'i Kafkasya'ya tâyin ederken, «dağlıların ebediyen boyun eğmeleri veya imha edilmeleri» hakkında meş'um sözler söylemişti.

Rus Bolşevizminin önderlerinden olan Kirov şöyle diyordu: «Kafkasya bize petrolü ve erzakı do lay isiyle lâzımdır.»

Kafkasya faciasının hakikî sebeplerinin bu iki müthiş beyanatın taşıdığı zihniyette ve hürriyeti hayatlarından üstün tutan Kafkasya halklarının mizaç ve milli an' anelerinde aramak lâzımdır.

Diğer bir mecmuada da, Rusya'dan Amerika'ya kaçan «Burlustaski»«den naklen şunlar anlatılıyor.

«23 Şubat taze, güzel berrak bir gündü, damlarda tarlalarda, dağlardaki karlar parlıyordu... Saat 9... Hemen hemen şehrin bütün erkekleri tiribünün hazırlanmış olduğu şehir meydanına akın ediyorlardı. Orada ziyaretçi Alayın Komutanı Albay, etrafında bir kaç yaver, mukabil Casusluk Subayı Binbaşı Khorin ve başka mahalli Komünist kodamanları kurulmuşlardı. Tribünün yanında bulunan bir Kızıl Ordu bandosu, her yeni gelen kolu selamlıyordu şehrin üzerindeki dağda eğitim görüyordu, fakat sırf gösteriş için bayramda için bayramda hazır bulunuyordum» diyor.

Yerli memurlar nutuklar verdiler. Kızıl Orduya <hoş geldiniz!» dediler. Bütün Sovyetler halkının kardeşliğini ilân ettiler. Alayın Albayı da bir konuşma yaptı. Ve ordunun her zaman halkın ihtiyaçlarına yardım etmeye hazır olduğunuve bilhassa Çeçen - Inguş milletlerinin sadakatinden bahsetti.

Şayanı dikkattir ki, Sovyetler, Çeçen - Inguş Muhtar Cumhuriyetinin ilgası ve yerli halkının sürülmesi hakkındaki kararnameyi, ancak 25 Haziran 1946 tarihinde, yâni bu korkunç vahşetin vukuundan iki buçuk sene sonra neşrettiler. Bunu yaparken de. Çeçen - Inguş'ların İkinci Dünya harbi esnasında güya Almanlara yardım ettiklerini ve isyan çıkardıklarını iddia etmek suretile, halkın topyekûn mihasını haklı göstermek istediler.

Çeçenlerde Inguşlarm yaşadıkları bölgelerde ve umumiyetle bütün Şimali Kafkasya'da, yalnız harp zamanı değil, sulh zamanında da isyanlar oluyordu. Bu isyanların sebebini Şimalî Kafkasya'nın tarihinde ve Sovyet Rusyamn siyasetinde aramak icabeder.

Şimalî Kafkasya uzun ve kahramanca mücadeleden sonra Ruslar tarafından işgal edilmişti. Rus askerî tarihçisi Korsnocskiy. bu mücadeleden bahsederken, şöyle demektedir: «Kafkasya harbi üç nesli ve Rus askeri kuvvetlerinin dörtte birini meşgul etmiştir.»

250 yıl müddetle (1834 — 1859) Rus devrine karşı harbeden büyük önder İmam Şamîl'in mukaddes vasiyetleri Kafkasyalıların Kalplerinde hâlâ yaşamaktadır.

Şimalî Kafkasyalıların hürriyete olan bağlılıkları ve istiklâl uğrundaki mücadeleleri Lermontov, Puşkin ve diğer bir çok Rus şairi tarafından terennüm edilmişti. Bizzat Kari Marfks dahi şöyle demişti : «Avrupa, Kafkasya dağlılarının istiklâlleri için çarlığa karşı yaptıkları mücadeleden ibret almalıdır.»

Şimalî Kafkasya'nın işgalinden sonra, 1864 yılında, bir milyondan fazla Çerkez öz topraklarım terketmek mecburiyetinde bırakılmış ve yerlerine Ruslar iskân edilmişti. 921 yılında da memleketi Bolşevikler işgal ederek komünist diktatörlüğünü kurdular. Bu hâdiseyi çeka memurlarının işkenceleri, idamlar, kitle halinde sürgünler, cebrî

lıktan bahseden bayrakları, Stalin, Varaşilof ve Beria'nın portlerini yerlere fırlatmaya bağladılar. Bu onların tek ve son meydan okumaları oldu. Binbaşının emri üzerine askerler tarafında., meydana getirilmiş koridorlardan geçerek sırf bu bayram için taktıkları süslü hançerlerini teker teker teslim ettiler. Bundan sonra dörtlü kollar halinde getirilerek, şehrin dışında rüzgârlı bir vadide topladılar. Orada kamyonlarla doldurup Grozni tran istasyonuna sevkedildiler. Oradan da bir semti jneçhule, «Sovyetler Birliğinin uzak bir mıntakasına, hayvan vagonlarına doldurup sürgün edildiler» Burlutski diyordu ki:

«Aynı zamanda aynı manzara, bütün Kafkasyanın diğer şehirlerinde de görülüyor tatbik ediliyordu»

Daha söyliyelim mi, yazalım mı? Ölümlerden beter, sürgünlerden öte canavarlıklar, katliamlar... işte Rusya budur...

Oradaki Türklerin hali budur... Kırım kara tahtadan yazı silinir gibi bir tek Tatar ve Müslüman kalmıyasıya haritadan silinmiştir. Bütün Kafkasyadaki Kabileler, Adiğe, Inkuş, Çeçen Kabartay isimleri başka başka, fakat hepsi de Türk ve Müslüman olan bu insanlar, Şchşanıillerin, Hacı Muratların Torunları böylece imha edilmiştir.

Ey kanlı Makedonya dağlarından Şeh Şamillerin otağı, yiğitler yatağı Kafkas Dağlarına, Oradan Osman Baturların şimşekler gibi çaktığı nice küffarın canını yaktığı Ural - Altay - Tanrı Dağlarına, Orta Asya bozkırlarına kadar uzanan ülkelerde, Kızıl zorbaların zulmü altında can veren, can çekişen, mazlum masum kardaşlar...

Kan kardaşlarımız, din kardaşlarımız; Anadolu dağlarından size, sizlere sesleniyoruz: Bir gün gelip intikamımızı alacağız!

Tam neşeli halkın hayran sadalan, en yüksek mertebesine vardığı zaman, başka bir şahıs kürsüye yavaş yavaş yaklaştı. Mukabil Casusluk Subayı Binbaşı Khorin olan bu şahsın sükût işareti üzerine alkış ve haykırışmalar tedricen kayboldu. Kharin hırpalayın bir sesle: Sovyet arazisi Alman işgali altında olduğu zaman, Çeçen-Inguş Cumhuriyeti halkı düşmana yardım etmiş, onlarla işbirliği yapmış, haydut çeteleri kurarak Sovyet Ordusuna karşı düşmanlık gütmüş olduğu tesbit edilmiştir. Bu suretle Sovyet iktidarına zarar verdirerek Komünizmin düşmanlarına yardım etmiştir.» Binbaşı Khorin sustu. Kalabalık endişeli bir şekilde kıpırdamıyor ve bekliyordu. Herif devam etti: «Bu sebeplerden dolayı, Komünist Partisi ve Sovyet Hükümeti şu kararı almıştır:

Muhtar Çeçen - Inguş Cumhuriyetinin bütün halkı Sovyetler Birliği'nin uzak mıntıkalarına sürülecektir.

Meydanı bir ölüm sessizliği kapladı. Bıjlutksl, kıtalarını bıraktığı tepelere endişeli bir şekilde baktı. Binbaşı devam etti: «Herhangi bir mukavemet, emirlere itaatte ihmal, parti ve hükümetin kararlarına itaatsizlik olarak vasıflandırılacaktır. Kıtalar buna silâh istimali ile cevap verecektir. Bundan başka bir ihtar yapılmıyacaktır. Mukavemet faydasızdır.

Bütün şehir kıtalar tarafından çevrilmiştir. Bulunduğunuz meydana makineli tüfek ve toplar tevcih edilmiştir...»

Konuşmasını bitirdikten sonra dağları işaret etti. Buralardan ellerinde tüfekleri Burlutskinin katılan, geceleyin girdikleri mevzi ve hendeklerden çıkıyorlardı. Meydana doğru diğer giriş noktalarından tüfekleri ve makineli tüfekleriyle diğer kıtalar yaklaşıyordu. Bir lâhza için ne bir ses görüldü ne hareket... Sonra birden bire sanki kendilerine bir işaret verilmiş gibi, halk Moskova ile artadaş-

MALAZGİRT'ten SAKARYA'ya
1071 26 Ağustos 1922

Malazgirt, Kosova, Çaldıran, Mohaç, Sakarya

Türk Tarihi baştan başa bir meydanlar tarihidir; Türk tarihini meydanda yazan, talihini meydanda deneyen insandır.

26 Ağustos 1071 de kahramanlar kahramanı Alp Arslan Malazgirt önlerindedir. Büyük Asyalı cengâverler, küçük Asyanın fethi peşindedirler. Türk tehlikesini kafi olarak bertaraf etmek için 200.000 kişilik ordusuyla koşup gelen Bizans İmparatoru bu muharabede mağlûp olmuş, gurur ve azamet, asalet ve şecaate boyun eğmiştir, islâm şarkın, Hıristiyan garba indirdiği bu büyük darbe, salveti Viyana surlarına kadar uznanan Türk istilâlar tarihinin bir başlangıcı, bir besmelesidir. İslâm Türkün Anadoludaki mazisi dokuz asra yaklaşıyor. Alp Arslan ve onun yiğit erleri sayesinde Anadolu baştan başa arslanlaşıyor; bu arslanlar Konya'da kılınç olmuş (Selçuk hükmarlarından Kılınç Arslan I, II) Ehli Salip sürülerini bu kılınçlar biçmiştir. Kılınçlan ne kadar keskin ve sertse, kalbleri o kadar yumuşak olan bu islâm Türk ulularì .ilim, irfan, ve yüksek ahlâklariyle garba örnek olmuşlar, onların medenileşmesine büyük çapta yardım etmişlerdir.

1243, Moğolların Anadoluyu istilâsiyle Büyük Selçuk İmparatorluğu yıkılmış, yerini Konya Selçukilerine terketmiştir. Konya'da, Alâeddinler, Akdenize kadar iniyor-

KAFKAS TÜRKÜSÜ

Şair Celâl Sahir'in Kafkasya için yazdığı bu güzel şiirini buraya koymadan edemedim.

O. Y.

Her köşende bin çiçekli bahçeler vardı;
Göklerinin güneşinden güller yağardı...

Gecelerin niçin hasret çeker hilâle?
Seni Türk'ün hicranı mı koyda ba hâle?

Güzel Kafkas! Yeter bu yas uykusu, ayan!
Benzin solmuş, düşmanların kanıyle boyan;
Bayrak gibi kırm,zı ol, güneş gibi yan...

Sarıl Türk'ün getirdiği parlak hilâle!
Seni onu hicranı mı koydu bu hâle?

Al dudaklar mavi göğe duâ okusun;
Penbe eller yarın için şallar dokusun;
Her yiğit er kılıcına bir kelle koşan...

Tanrı artık bir nihayet versin bu hâle;
Seni çabuk kavuştursun nazlı hilâle...

Türk donanması denizlerde meydan okurken Türk asarı gökleri tutuyor, ruhlara, vicdanlara hükmediyordu, ilim, ahlâk, adalet birer mefhum olmaktan çıkmış, bir gerçek olmuştu. Garp müelliflerinden biri binbir çeşit insanın, dinin, dilin kaynaştığı kozmopolit İstanbul'da Kanuni devrinde, dört senede zabıtayı alâkadar edecek ancak 3 - 4 vaka zuhur ettiğini yazıyor ki bu üzerinde ibretle durulacak bir hâdisedir.

Osmanlı Türk istilâlarını diğerlerinden ayırmak lâzımdır. Bu istilâlar. Sezar, İskender, Cengiz istilâları gibi yakıp yıkıcı, helak edici değildir. Türk Fatihleri zapdettikleri memleket halkını korumuşlar, Avrupalıların da itiraf ettiği gibi imparatorluğu hür görüşlerin, hür insanların toleransın beşiği yapmışlardır.

18G3, Viyanayı tekrar kuşatıyoruz. Kendisini düşmanlarına karşı himaye ettiğimiz Polanya bizi arkadan vurmuştur. Viyana'dan dönüyoruz. Bu Avrupadan dönüyoruz demektir. Avrupa yeni dünyalar, yeni fikirler yeni âlemler keşfediyor, kıta orta zaman müesseselerini, onları yapan destekleyen fikir ve zihniyetleri silkip atmıştır. Biz her türlü yeniliğe gözlerimizi kapamış, hareket ve faaliyeti bırakıp tekke ve zaviyelere gömülmüşüzdür.

1689 Karlofça, 1718 Pasarofça. 1739 Belgrat, 1774 Küçük Kaynarca, muahedeleriyle iklimler, eyaletler terk ediyoruz. 1829 Edirne anlaşması muhtariyetleri istiklâller veriyor.

Adımız artık «hasta adam» olmuştur. 1839 Reşit Paşanın Gülhanede okuduğu Tanzimat fermanı bu hasta adama deva olamamıştır.

1908 de Meşrutiyet tekrar ilân edilip 33 sene saltanat süren Abdülhamit tahtından indirilmiştir. ittihatçılar iş başına gelmiştir. Büyük harbe yaklaşıyoruz. 1911 de İtalya her zaman yaptığını yapmış, bizi arkadan vurup Trablusu işgal etmiştir. 1912 tarihinde azatlamalar millet ol-

lar. Anadolu Selçuklularının nzasiyle, omaniç Yaylalarına yerleşen Osmanlı Beyliğinin yıldızı az bir zaman içinde parlıyor. Bizansla sınırdaş olan Osmanlılar, Tekfurlarla daimî bir mücadele halindedir.

Orhan Bey Gazi olmuş, Bursa'yı almış, orada yeşil bir medeniyet kurmuştur.

1357, Avrupa'ya geçiyoruz: Osman Beyin torunları hem Avrupa'yı, hem Bizans'ı tehdit etmeğe başlamıştır. Muradlar, muradına ermiş, Kosovalar muzaffer olmuştur, iki kıtaya sağlam bir surette ayak basan imparatorluğun kolları köhne Bizans'ın boğazını sıkmak için uzanmıştır. Asırlara, kavimlere meydan okuyan surlar delinmiş, kaleler aşılmıştır. Ayasofya kilisesine toplanan halk kurtarıcı insanın zuhurunu bekleye dursun, Hazreti Muhammed'fn «ne güzel, ne büyük kumandan» diye vasıflandırdıkları Fatih, Beyaz at, ak alınla Bizans Sokaklarında muzafferâne dolaşıyor. Bir devir açılmış, bir devir kapanmıştır. Yeni zamana Beyaz at.ak alınla giriyoruz.

Ankara mağlûbiyetinden sonra sarsılan İmparatorluk tekrar kendini toplamış, şark ve garp istikametinde yeni te'diplere, istilâlara başlamıştır.

Derviş Beyazıd'ın yerine geçen Yavuz, İslâm — Türk Birliğini kurma yolunda, Cihangirlik sevdasındadır. Bu korkunç denilecek kadar kudretli kumandanın, adı gibi talihi de Yavuz olsaydı dünyanın çehresi bugün bambaşka olacaktı. 1514 tarihinde Şah İsmail'e iyi bir ders veren Yavuz 1517 de Firavunlar diyarındadır. Mukaddes topraklar bize geçmiştir.

Bir ferman ile üç kıta ve yedi denizi harekete getiren muhteşem Süleyman 1526 da Mohaç'da, 1529 da Viyana önlerindedir. Akdeniz'in adı Barbaros'dur. Bizler için zafer kaçınılmaz, önüne durulmaz, izak edilmez mukadderat gibi bir şey olmuştur.

Türk Orduları krallıklar devirir, kıtaları fetheder,

riyle seferber edilmiş karşımızdadır. Anadolu yaylalarından vatan topraklarını müdafaa için koşup gelenler, medeniyeti bütün çıplaklığiyle çıplak sinelerine çevrilen 42 lik topların cehennemi karanlığında görmüşlerdir. Türk azmi ve Türk iradesi toplanış ve dayanışların en büyüğünü Çanakkalede yapmıştır. Filozoflar ruhun varlığı, yokluğu hakkında münakaşalar yapsın, cild cild eserler veredursunlar; Çanakkalede olup bitenler bizi ister istemez ruh denilen cevherin varlığına götürüyor.

Çanakkalede mağlup olan şu veya bu devlet ve devletlerin donanmaları, orduları değildir. Çanakkalede asırlardanberi, şark milletlerini kökleştiren onları derisine kadar yüzen, bir türlü doymak nedir bilmeyen aç, haris, mutteris, bir siyaset, emperyalizmi, meşru gösteren Meteryalist bir felsefe mağlup olmuştur.

Tormopil müdafaası ve Trova muharebelerini medeni insanlar ve lisanlar şişire dursunlar; biz kayıtsız şartsız şuna inanmışız ki, Çanakkale ve Anadoluda hakkın sesini yükseltmek için vuruşanlar Aşilosu ve onun Destanını yazanlar, Homirosu çoktan geçmişlerdir. Hürk hamaset destanları hayal ve edebiyat mahsulü değildir.

Zaman zaman Asya bozkırlarına, Afrika sahralarına Rus steplerine kadar yayılan dalgalanışlar ,1915 Çanakkalesinde bir yasak halinde toplanmış Mehmetçik «Asrın maskeli vicdanını» en güzel şekilde burada yırtınıştır.

Mütareke yıllarındayız. Vilson prensiplerinin samimiyetine inanan insan milletler silâhlarını bırakmışlardır. Hak ve adalet namına en büyük cinayetlerden biri daha işlenmiş, vatan parça parça edilmiştir.

Fakat Türk milleti bu parçalanışı kabul etmemiştir. Kendini parça parça edercesine, ateşe atarcasma yeni bir cidale girişmiştir.

Anadolu yeni bir kıyama hazırlanıyor. Türk ihtilâl hareketinin arifesindeyiz .Kuvve-i Milliye ruhunu duyanların

muşlar .birleşmişler, eski efendilerinin üzerine saldırmışlardır. Vaziyet fecidir. O zamanın münevverleri uçuruma doğru sürüklenen imparatorluğu kurtarmak, bu hasta adamı ayakta tutabilmek için türlü çarelere baş vuruyorlar, münevverlerimiz başlıca şu üç gruba ayrılmışlardır. Garpçılar, Türkçüler, İslamcılar;

Garpçılar yegâne kurtuluşun, kayıtsız şartsız garba dönmekle kabil olacağım ileri sürerken, islamcılar bilâkis ananeye ve dine sımsıkı sarılmakla bu işin içinden çıkılabileceğini iddia ediyor, bütün dünya Müslümanlarının birleşmesi lüzumundan İsrarla bahsediyorlardı.

Türkçülere gelince, eski Türk kültürüne ve Türk memleketlerine dönülmedikçe ve bütün Türkler bir olmadıkça imparatorluğun evel ve ahir çökeceğini söylüyor, bu yolda geniş çapta neşriyat yapıyorlardı. Bidayette birer fikir cereyanı olan bu görüşler sonradan siyasî bir mahiyet aldı. Enver Paşa ve arkadaşları büyük harbe biraz da bu gayelerin tahakkuku için girmişlerdi. Nihayet 29 Teşrinievvel 1914 de hükümet müttefiklere resmen harp ilân etti.

Muhadelerin ve siyaset adamlarının «hasta adam» adını verdikleri imparatorluk, eski fetih günlerinin heyecan ve galeyanı ile yeniden şahlandı üç kıtada yiğitçe dövüştü. Batıda Galiçya cephesinde müttefiklerinin yanındadır. Doğuda Türk çocukları tepelerinden ahiret ve mahşerlerin göründüğü dağlarda ALLAHÜ E KESER sırtlarında Kızıl Elma yolculuğuna çıkıyor.

Cenupta İslâm Birliğini sağlamak için Mısırın fethine çıkan ordu. Nebilerin Tanrılarından nida bekledikleri uçsuz bucaksız çöllerde Musanın kaygoldüğü, Sina çöllerinde haftalarca, aylarca dolaşıyor; ve tarihte onbinlerin dönüşünü andıran muazzam bir perişanlıkla geri çekiliyor.

1915, Çanakkaledeyiz. Çanakkalel üç kıta ve yedi denizimparatorluğunun son kalesidir. Yed! iklim, yetmiş millet ve yedi yüz senelik korkunç bir medeniyet, bütün imkânla-

yordum. Erkek, sert havasiyle güngormüş çilekeş, çıplak bozkır alabildiğine uzanıyor. Anadolu insanını yapan ,yoğuran, yaratan sonra sinesine çeken bozkır...

Gözlerimde, dağlar, bayırlar, ufuklar destanlaşıyor. Esâtirler, dualar, fevkalâdelikler içindeyim. Bizler için «canını, cananını, bütün varını» verenlerin aziz hatırası beni dünyadan uzaklaştırıyor. Bakıyorum: Sakarya bir Türk kadar sessiz, asil ve vakur akıyor. Onda Arap yaygarasından ve Arnavut deliliğinden eser yok! Meçhul şehide Türkçe sesleniyorum:

Ey meçhul âlemlerin ey meçhul sakinleri,
Ey ebedi hayatm ebedi hâkimleri!...
Ey şu sessiz, şu ıssız, şu çorak bozkırların,
Ey burada yıllardır sükût eden sırların,
Ulvi bir ilham ile mânasına erenler!
Ey bir karış yer için dağ gibi can verenleri...
Durnn, susun dinleyin ey kapkara trenler
Burada her bir zerre nabız gibi atıyor!...
Sakarya ufukları kıpkızıl, gün batıyor!...

şark yaylalarında diktiği ihtilâl sancağını,mağripten maşrıka kadar bütün mazlum milletler selâmlamışlardır. Biz esir yığınları yüz milyonları aşan büyük Asyanın kurtuluşunu Küçük Asya müdafilerinin çıplak sinelerinde, imanlarında görüyoruz.

Millet, Erzurum, Sivas ve nihayet Ankarada bir iman ve irade bütünlüğü halinde toplanıyor. Kağnılar tozlu Anadolu yollarında yavaş yavaş yürüyedursunlar, kararlar bir yıldırım hızıyla verilmektedir.

İnönüler muvaffak olmuş. Sakarya muzafferdir.
1 26 Ağustos 1922, Başkumandanlık meydan muharebesi... Çanakkalede müdafaa eden ses, şimdi taarruz halindedir. «Ordular ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri!...»

Göklerden bir nida gibi gelen buses, dünya siyasetini altüst eden bir manivela olmuş; bu vaziyet karşısında Londra kendi kendini feshetmiş, Paris şaşırmış. Roma kaçmış ve Atina ayaklarımıza kapanmıştır. Menderesler tabiatınhışmından korkarak Akdenize kıvrıla kıvrüa akarlar; Sakarya önlerinden zaman, mekân, hattâ, imkân mefhumlarını çiğneyerek geçen ordular Akdenize bir hat halinde akmışlardı.

Dokuz Eylül İzmirdeyiz. Barbarosun ruhu gâdolmuştur.

Malazgirttcn Sakaryaya kadar uzanan tarih hep «Kuvayi Milliye» ruhunu duyanların tarihidir. Milletine, milliyetine ananesine bağlı gençlik, ecdadına bizler için Şölenlerin ruhlarına asla ihanet etmiyecektir. Şimdi şu anda ruhlarımız gönüllerimiz, asu-ların ve nesillerin sinesinden 26 Ağustos harekâtına sahne olan topraklara, orada yatanlara doğru koşuyor .Taze bir heyecan, tufaniyle vatanı, sıra dağları hür gökleri engin denizleriyle tekrar kucaklıyor, yeniden fetediyoruz.

Bir akşam üzeri hür ve müstakil Anadolu dağlarından Sakarya vadilerine koşup giden trenlerde yolculuk yapı-

nü «Akdeniz bizim» diye tehditler savurur dururdu. (1934 1935 - 1936) yıllarında...

Ben de bu tehditlere aklımca cephe alır, bir Barbaros heyecanı ve korkmazlığı ile mukaddes küfürler savurur, gürler yazardım. Yazdıklarımdan neşredilebilecek kadar edepli olanlarmı sonrada «Akdeniz Hilâlindir» isimli bir kitapta neşretmiştim. Aşağıdaki parçalar bu kitaptan alınmıştır. Bizim samimi fakat çaresiz acemliliğimizde kaleme aldığımız, bu kırık-dökük mısra parçacıklarından evvel. Kanuni devrinde İstanbula gelen Avusturya imparatoru Ferdinandın elçisi G. de Busbecgin hatratından aldığımız bir parçayı buraya koyuyoruz. Hatıralardan ibaret Busbecgin bu enterâsan eseri, Serdengeçti neşriyatı arasında «Kanunî devrinde bir sefirin hatıratı» ismiyle çıkmıştır.

«Eylülde muzaffer ve muazzam donanma, esirler, ganimetler ve zaptolunan sefinelerle beraber İstanbul'a dnödü. Bu, biz Hıristiyanlar için ne kadar elim, acıklı bir manzara ise Müslümanlar için (o kadar hoş ve zevkli bir manzara idi. Muzaffer donanma ilk gece istanbul kapılarında demirledi. Maksat sabahleyin, büyük bir seyirci kalabalığı karşısında .şanlı, şerefli tantanalı bir şekilde limana girmekti. Sultan Süleyman Han liman methalinin yanındaki sütunlu mevkie inmişti. Burası Sultan sarayının temadisinden teşekkül eder. Padişah muzaffer donanmada teşhir edilen, Hıristiyan amirallerini yakından görmeyi arzu ediyordu.

Amiral gemisinin ta arkasında, meşhur Don Alvero ile Napoli ve Sicilya donanmalarının amiralleri Don Berengüer ve Don Sancho teşhir olunmuşlardı. Zaptolunan kadırgaların kürekleri, küpeşteleri alınmış, silâhsız askerler gibi sadece, tekneleri bırakılmıştı. Bunlar Türk gemilerinin yanında idi, biçimsiz görünüyorlardı.

Bu büyük merasimde muhteşem Süleymanjı yüzünü görenler, onda bir zerre bile gurur nişanesi görmedikle-

AKDENİZ ve HİLÂL

Zaferler yarattığım
Gemiler donattığım
Düşmana dayattığım
Mey damınsın. Akdeniz!...
— Barbarosun ağzından —

Benim çocukluğum memekletim olan Aksekide, ilk gençliğim de Antalyada, Akdeniz kıyılarında geçti.

Tabiatı, manzaraları çok seven bir insanım. Antalyanın o harikulade güzelliği o sahiller insanı öylesine mesteder ve fetheder ki düşünceye bile yer bırakmaz Sade duyar ve yaşarsınız. Fakat ben, bu sahillerden Akdeniz ufuklarına sadece bir tabiat çocuğu olarak bakmazdım. İçinde bulunduğum zaman ve mekânın üstüne çıkarak, bu ufuklarda, budenizlerde eski Türk donanmalarını, Barbaros ve Hızır Reisleri hayâl eder dururdum. Böyle zamanlarımda gözümde ve gönlümde Akdeniz, bir savaş meydanı haline gelir, düşman kadırgalarının, kalyonlarının firar ettiklerini görür gibi olurdum. Sonradan tarih şuurum geliştikçe bu hayâl adetâ hakikat haline gelir, beni heyecandan heyecana sürüklerdi.

O zamanlar .bizim Akdeniz ve Antalya sahilleri, yeni gelişen ve Roma İmparatorluğunu ihya etmek sevdasına kapılan Musolini İtalyasının tefdidi altında idi. Karagömleklilerin bu kara sevdalı lideri, (Duçe) si, Allanın her gü-

Bin/ansı yıkan,
Septeyc çıkan,
Romaya, bir sel gibi akan,
Biziz........;.................

Biz asırlarca burada gezenlerdeniz!
Bâtılı deyil, hakkı sevenlerdeniz!
Müsterih ol bizim deniz Akdeniz
Sen bizdensin, biz sendeniz.
Biz........................seni vermemek için,

Yutuyoruz hep için için,
Biz.....sende gezmek için dolaşmak için
Suların kadar kanlar dökenlerdeniz!...
Müsterih ol bizim deniz Akdeniz
Sen bizdensin, biz... sendeniz...
Ey! Şanlı Barbarosların,
Yüce Torosların
Gölgesinde ün alan deniz :
Bir kalıncaya kadar hepimiz
Uğrunda seferberiz...

Çanakkalcde karışan kanlarımız
Daha sularından uçmadı!...
Daha bir gemimiz tek nefirimiz
Salipten korkup kaçmadı...

Ey Akdeniz!...
Sana destan okuyan dağlar bizdedir
Seni sarhoş eden bağlar bizdedir...
Hilâlin ortağı bir yerde deyil!
Akdenizdedir... Akdenizdcdir
Akdeniz bizde, biz Akdcnizde...
Akdepi zbizim içimizdedir...

rini katiyetle söylüyorlar. Ben de, kendisini iki gün sonra dinî vazifesini ifa eylemek üzere Saraydan çıktığı zaman gördüm. Yüzünün ifadesi hiç değişmemişti!... Halinde ayni huşunet ve hüzün eseri vardır. O kadar ki vukua gelen muazzam zaferin, sanki kendisiyle hiç alâkası yokmuş, beklenmedik hiç bir hâdise olmamış zannedersiniz. Talihin mukadderatını kabule, bu ihtiyar hükümdarın kalbi öyle alışmış ve hazırlanmıştı ki, alkışlara kulağını tıkıyor, nazarında bütün zaferler âdeta bir hiçti. O Allah'ına, dinî vazifesini ifaya, camiye namaza gidiyordu. Halinde aynı huşu ve hüzün eseri vardı.

Aradan bir kaç gün geçtikten sonra esirler saraya getirildi. Bitkin, perişan, âdeta ölü gibi idiler. Ters giydirilmiş zırhlariyle gülünç bir halde idiler.

İyi tanıdığım yüksek rütbeli bir Türk askeri sefere iştirak etmişti Napoli donanmasının Kıral sancağı ona düşmüştü. İmparatorluk kartalının üzerinde bütün ispanya eyaletinin armaları bu sancakta görülüyordu. Bu sancağı Sultan Süleyman'a hediye edeceğini duyunca, buna mani olmayı, sancağı elime geçirmeyi bir vazife bildim. Kendisine iki takım ipekli elbise göndererek sancağı teslim aldım. Bu suretle Beşinci Charles'in şerefli bayrağını hezimetin daimî bir hatırası olarak düşman elinde kalmasına mani oldum...»

AKDENİZ HİLALİNDİR

Bizi Akdeniz'den uzaklaştırmak istiyenlere

Akdeniz Hilâlindir; Salibin deyil!...
Ey!... Emperyalist, muhteris Avrupa!...
Bu hakikatin önünde eyil!...
Akdeniz kıyılarına ilk taşı atan,
Buralarda medeniyet yaratan,
Gemiler donatan...
Biziz...................

Akdeniz Türk oğluna cevap veriyor

Ey Türk oğla;
Tarihini sanla, şerefle dolu kahraman!
Senin bu aşk türkülerini dinliyorum
Her zaman.

Tâ ezeldenberi salarımda
Yelken açan,
Ateş saçan
Kahraman!.
Seninleydim herzaman;
Seninleyim ben her an!.

Eğer Hilâlimden ayrı düşersem
Lanetler olsun bana .onsuz yaşarsam!
Sanmayın ki bir başka yar bulurum,
İşte o vakitte ben çekilir kaybolurum!
Sis olur, bulut olur, o göklerde dolaşan
Hilâlimi bulurum!...

Hilâl Akdeniz'e cevap veriyor

Asırlarca üstünde gezdim,
Seuin sırlarını ben çözdüm;
Sana destanlar yazdım
Bırakmam seni canım Akdeniz...

Zaferler yarattığım.
Gemiler donattığım;
Düşmana dayattığım

Meydanımsın Akdeniz...
Salibi sende kurdun
Murada sende erdim
Sepleye kadar vardım
Senin hayranınım canım Akdeniz...

Senin köpüren dalgaların
Bizim şahlanan atlarımız...
Ey... deniz ey Akdeniz...
Sensin bizim vatanımız...

Ta... Barbarostanberi Afrika surlarında,
Venedikte, Morada Ayyıldız dalgalanmış!...
Kızıl deniz, Basrada, Hindistan sularında
Yıllarca asırlarca nâmımız çalkalanmış!...

O vakit Akdenizde binlerce arslan varmış!...
Türkün donanmasına ufuklar bile darmış!...
Kudretimizden dağlar, yerlle yeksan olur,
Salvelimizden bizim, zeminler kıpırdanmış!...

Her şey bize ramolnr, tarihler hayran olnr,
En büyük düşmanımız gölgemizden korkarmış!...
Gemilerimiz her yıl Odesadan Septeye,
İstanbuldan Bombaya cevelanlar yaparmış!...

Gökler bize ses verir, şimşekler selâm durnr,
Bağrımızda zaferin kartalları kışlarmış!...
Aşkımızın odundan göller, denizden kurur,
Türkün alsancağını yıldızlar alkışlarmış!...

Asırlarca seyretti cihan hayretle bizi
Donanmalar bombalar sökemez cephemizi!
Dünya buna inansın, düşman şunu bilsin ki:
Vermemişiz kimseye, vermeyiz Akdenizi...

Fatihlerin kılına bugün de elimizde,
Yıldırımların hıncı yaşıyor kalbimizde!
Guruplar arkamızda, fecirler önümüzde
Biz böyle dolaşırız; gezeriz Akdenizde...

SANCAĞIMA

Dalgalan ufuklarda, ey güzel şanlı sancak
Senin o kan rengini şafaklar kıskanacak!
Ayyıldızından doğan mukaddes meş'aleler
Hepimizin bağrında asırlarca yanacak!...
Gitmeyiz yad izlerden, uzaksın kem gözlerden,
Selâm sana bizlerden, selâm sana alsancak...
Timsalidir Hilâlin kahraman ırkımızın
Yolumuza gösterir parlıyan tek yıldızın
Tutarız elimizde beşyüz sene bin sene
Tutarız yorulmadan, tutarız bıkmaksızuı!
Gitmeyiz yad izlerden, uzaksın kem gözlerden
Selâm sana bizlerden, selam sana Alsancak!...
Bazumuz tunçtan sağlam, elimizde demir
Granitlerden de sert, gayet metindir temel!...
Bu temelin üstünde ta... arşa kadar yüksel!...
Yüksel yüksel göklere, yüksel şanlı sancağım
Tek başıma kalsam da seni koruyacağım!.
Gitmeyiz yad izlerden, uzaksın kem gözlerden
Selâm sana bizlerden, selâm sana Alsancak!...
Zincirleri kırmışız, kırmışız azmimizden
Mefahirler söylüyor Hilâlin mazimizden
Viyanadan, Tunadan, Rodostan, Akdenizden...
Buraları katiyen, ben, unutmıyacağım
Dalgalan ufuklarda dalgalan Alsancağım...
Sen ilâhlardan ulvi, onlardan yüksektesin!
içimde tanrılaştı, o anlatılmaz sevgin
Takdirini kazandın saffetinle herkesin
Sevginle kalbimizde, şeklinle göklerdesin!
Yaşa dünya durdukça, yaşa ey şanlı Hilâl
Karşılayacak seni ışıklı bir istikbal
«Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet
Hakkıdır hakka tapan milletimin İstiklâl»

23 Nisan 1940 ANKARA

Yerler gökler yarılsa'da
Her tarafım sarılsa da
Dünya bana darılsa da
Vaz geçemem senden yine Akdeniz...

Yazın ılık rüzgârların
Kışın biraz sertleşse de
Senin o mavi suların
Başkasıyla dertleşse de
Bırakamam seni asla Akdeniz!...

Sana dökülen sular
Benim göz yaşlarımdır!
Sende yüzen kuğular
Benim arkadaşlarımdır...

Gizleme gel sevgilim
Zümrüt gibi yüzünü
Zeytin ağaçlarıyla
Defne ormanlarıyla

Seyrctdim doya, doya
Geceni gündüzünü
Vatan şafaklarıyla,
Vatan guruplarıyla...

Böyle kalsın bu sırlar
Deyişsc de sınırlar
Geçse yıllar asırlar.
Seninle beraberim... /
Ey deniz ey Akdeniz...
Sensin benim sevgilim.

1936 ANTALYA

NOT: Noktalarla gösterilen yerlerdeki mısralar ve dörtlülkler mecburen çıkartılmıştır.
Bazı yerlerdeki aksaklık ve rabıtasızlık bundan ileri geliyor.

Başları yazın da dumanlı karlı,
Eteği çiğdemli, güllü baharlı;
Yamacı kısraklı, taylı, davarlı,
Kervanlar, geçemez beller görürsün.

Kuraklık gidince artık havalar.
Yükselir tâ arşa kadar dualar,
Buluda küskündür sanki semalar!
Kavrulmuş ekinler, çöller görürsün!

Burak dostum artık garp ellerini,
Kadın, içki kokan otellerini ,
Geçince o «Semplonı tünellerini
Çayırlı, çimenli yollar görürsün!

Meyletme firengin musikisine,
Kulak ver şarktaki bülbül sesine,
Rüzgârlar renk katar gür bestesine,
Her havayı çalan teller görürsün!..

Velhasıl hepsi var bizim diyarda,
Sıcakta, soğuk'ta, güzde, bahar'da,
Tezatlar dolu şu topraklarda,
Dikenler yanında güller görürsün!...

1937 Ankara

ANADOLU'DAN SESLER

(Gezsen görürsün)

Çoktanberi Paris'te bnlnnup öz yurdunu unutan arkadaşım I. G'e, Anadolu'dan yazdığım manzum mektuplarımdan biri.

26 Temmuz 1937 Akseki

Bırak şu gafleti, bırak uykuya,
Arkadaş! Gel, dolaş Anadoluya: '
İnönü, Sakarya, Geliboluyu,
Ne ulvi, ne kutsi yerler görürsün.

Kara sabanlarla çiftini süren,
Yurt için varını yoğuna veren,
Böylece en yüksek rütbeye eren,
Tanç yüzlü kahraman erler görürsün.

Kışın **soğuğunda titreyip donan,**
Yazın sıcağında çöl gibi yanan.
Bunları en küçük eziyet sanan,
Köylünün alnmda terler görürsün...

Böğürtleni!, kuytu, serin dereli,
Bir defter kadar dar, dar pencereli,
Üstünden asırlar olmuş geceli,
Evleri perişan eller görürsün.

tir. Bozkırlırun kapısı daima açıktır. Onun evi en giiezl tanrı evidir. Her gelen tanrı misafiridir. Allahına. toprağına, ailesine bağlı, bu sessiz kanaatkar iasan bütün dünyaya örnek olacak bir tiptir. Avrupa, garp herşeyi yaptı, herşeyi keşfetti; her şeyi buldu. Fakat insanı keşfedemedi, insanlığı bulamadı! Bu kavgalar, bu cidaller, hep bundan! Alabildiğine hırs, alabildiğine madde, menfaat!... İhtirası, ve hırsı tatmin eden, ihtirasları gerçekleştiren sanayileşme makinalar, motorlar, Sürat Asrı... Garplı insan, bu gürültüler, bu patırdılar içinde, şuurunu kaybetti. Kendi kendini yıktı, tahrip etti. Buna hangi medeniyetten bahsediyorsunuz?...

Binlerce, onbinlerce. milyonlarca ölen öldürülen insanlar, sönen ocaklar, rezaletler, sefaletler, Medeniyet bu mudur? «Bir lokma, bir hırka» deyip kağnısının arkasından yürüyen, yegâne mülkü, gönül zenginliğini olan yoksul, mütevekkil, garip insan, Avrupalının arayıpta bulamadığı insan, bu insandır... Medeni geçinen Avrupalı, hakikaten insan olmak, insanı keşfetmek istiyorsa, orta Anadolu insanına, bozkıra dönmelidir. Garbın, şarka dönüşü, bu dönüş mukadderdir. Güneş her zaman olduğu gibi yine şarktan doğacaktır.

BOZKIR ve BOZKIR İNSANINA DAİR

Anadolu denince, ilk akla gelen bozkırdır. Bozkır yeknesaklık, renksizlik, hususiyetsizlik içinde, en büyük hususiyeti gösterir... Bozkırın kendine has bir havası, kendine has bir insanı ve insan telâkkisi, felsefesi var!... Bozkır mekânda ufki sonsuzluk, manzarada renksizlik, insanda tevekkül, çile halinde tecelli eder. Bozkırda zamanlar, mekânlar sonsuzluk içinde erir... Renkler, şekiller silinir; yerini cihetlerden, sıfatlardan öte bir hakikatlar alemine bırakır. Bozkırda ne denizlerin dalgası, ne, de göklere kafa tutan serkeş dağların gururu var. Bozkır mütevazidir. Bozkır renksiz, bozkır dalgasız, bozkır gölgesiz! Bozkırın ermişlere, dervişlere benziyen bir hali var!!... İnanan, susan bozkır, bazan Yunus gibi ermişlerin de dile gelir. Yunus, uçsuz, bucaksız bozkırda, zamansız, mekansız önsüz, sonsuz olan tanrıyı vasıtasız şekilde buldu. Bozkırın bu aşık, vefalı çocuğu, tanrı sevgisini göklerden yere indirdi; taşa toprağa sindirdi. Bozkırda tanrıya giden yol dümdüzdür. Bozkır'lı tanrısına yoldan sapmadan sessizce ulaşır.

Orta Anadolu insanı, bozkırın insanı, gürültüsüz, yaygarasız, gösterizsizdir. Dışı fakir, içi zengin, engin ruhlu yoksul insanf.. Cenup yaygaracı, mübalâğacı, şark müptelâ, garp kaypak, ve oynaktır. Hareket kalabalığı, dünya hırsı ve zekâ oyunları içinde, bu mıntıka adamları ruhunu kaybetti. Dışa ait bütün bu faaliyetler, Bozkır insanında içe döner: iman ve irade haline gelir. Ebedileşir... Tek cümle ile bozkırlı inanan inanılan insandır. Asrın kaybettiği bütün kıymetler aşk, iman, aza kanaat, vefa, misafirperverlik, fedakârlık, onda vardır. Bu insan her şeyi Allahtan bi-

DAĞLARA DAİR

Ben bir dağ çocuğuyum. Küçücük bir dağ kasabasında dünyaya gelmişim. Hayata gözlerimi açtığım zaman, ilk gördüğüm manzara dağ olmuş!. İlk aldığım hava dağ havasıdır. Lâmartin, «tabiatla insanlar arasında bir nevi akrabalık vardır» der. Benim dağlarla akrabalığım, çocukluğumdn başlar! Onun içindirki dağ, dağlar bende ikinci bir tabiat halinde... Dağsız bir arazi, hele dağsız vatan düşünemiyorum!..

Çocukken dağlardan korkardım. Dağlar, ormanlar, devlerin, perilerin, cinlerin yeriydi; Masallarda anlatılan meraklı korkunç şeyler, hep dağlarda dolaşırdı! Büyüyünce dağlar, esrarengiz korkulu olmaktan çıktı.

Dağlar artık cinlerin, perilerin dolaştığı yerler değildi. Köroğlular kahramanlar yatağı idi.. Dağların kendisinde, de bir nevi kahramanlık, yiğitlik buluyorum!..

Onların dimdik, göklere kafa tutan başlan, boraları, şimşekleri, kışlan, bana mevcut nizama isyan etmiş bir kahra.nan gibi geliyordu... Dağı yaratan, kahramanlar doğuşsun, Köroğlular nâra atsın, Ferhatlar, Karacaoğlanlar, aşık Hüsnüler yücelerden yücelere «hey! hey!...» seslensin, sevdiklerini çağırsınlar diye yarattı sanıyordum.

Böylece, uzun zaman dağlar, gözümde ve gönlümde «hey!., hey!..» olarak kaldılar!.. Seneler geçti, dağlar karşıma bambaşka bir hal ile çıktı. Dağ silsileleri, sıra sıra yükselen tepeler, bana Allah'ın huzurunda saf saf olmuş müminler gibi göründüler. Köroğlular, kahramanlar, yerlerini

B O Z K I R

Hayalimde yemyeşil bir âlem kora kora,
Giriyorum güngörmüş, bağrı yanık Bozkıra,

Sabır, tevekkül, (ile burada sonsuzlaşır,
Cihet, eb'at silindir insan mekânsızlaşır!.

Hep ay m ses, aynı renk, aynı şekil aynı hat!.
Topraktan ve güneşten gelen sonsuz saltanat!..

Bozkır sükûn, bozkır ruh, bozkır bir derviş gibi!..
Kendi kendinden geçmiş, Allahı görmüş gibi!..

«Biz âdemi topraktan yaratmışız» deyen din!.
Adını ilân eder her sabah Muhammedin!..

Yanmış yağız çehreler yürekler nâr içinde,
İnanan, seven İnsan, sonsuz huzur İçinde...

Bozkırlarda «şimdimin, «acele» nin işi yok!
Motor, sürat asrının korkunç keşmekeşi yok!

Bir meydan okuyuş var, derinde çok derinde,
Asya dile gelirken kağnı tekerlerinde!

Kendini vere vere insan toprak anaya,
Yavaş, yavaş kavuşur sükûna Mir vanaya!..

bele ismi verilen Ishakseydi, de bu zatlardan biriymiş!... Belin basında türbesi vardır... Burası dağlık arazinin son durağı, son zirvesi, dağlann, denizlere, ovalara son gösterisidir. Artık buradan Ak Deniz görünür... Ovalardan Ak Denize Manavgat ırmağı kıvnla kıvrıla nur gibi akar.

Bel başlarının, dağ başlarının bambaşka bir havası vardır. İnsan yeni bir aleme çıkmış gibidir!... 2000 — 3000 rakamlarının üzerindesin!... Fezaların, fezaların ortasında!.. Ufuklar alabildiğine geniş! Hudutlar, hudutsuz!... Bulutlar kucaklarında!... Başın göklere değiyor! Saçların rüzgârların elinde... Rüzgârlar!... ruh gibi teshir ediyor!.. Ve sea kendinden geçiyorsun!...

Ishak - Seydinin türbesinde mum yanmaz! Bu yerler Allahın çok - kuvvetle hissedildiği demek istiyorum - kulun az olduğu yerlerdir. Yıldızlar ona kandil olur!. Rüzgârlar dua okur!, çamlar türbedarlık yaparlar!..

Zaman zaman bana bir hal olur!.. İçime ne olduğunu, nereden geldiğini bilmediğim bir sel, hücum eder... Bu heyecan tufanı bu sel beni bağzan hapishanelere, hürriyetlerin katlolunduğu yerlere sürükler, bağzan da dağ basların çıkarır... Göklerle temasa getirir. Deli gönül göklere birleşir ve «Issız dağ başlarında» münâcaabm terennüm eder

erenlere yatırlara terketti!.. Anadolu'da her yüce dağ başında, bir evliya yatır. Evliyanın bu ulu kişilerin, adı, o dağa, bele alem olmuştur. İnsan devleriyle, tabiat devleri ulu insanlar, ulu dağlar! aşağılardan, yerden kendini kurtarabilenler!... Göklere ser çekmişler! yan yana, baş başa yatıyorlar!.. Issız mekânların, sonsuz zamanları içinde... ebedi bir uykudalar!..

Orta tahsilimi cenup şehirlerinden birinde yapmıştım. O zaman kazamızla vilâyetimiz arasında yol yoktu. Yolculuğu hayvanlarla yapmak mecburiyetinde idik. Yolculuğumuz saatlarca, hatta bazan günlerce uzardı. Gündüzleri deli deli çınarların altında, soğuk soğuk pınarların başında dinlenir, geceleri dağlarda yatardık. Dağ aralarında küçük düzlükler vardı. Bu düzlüklere yolcular konak yeri derlerdi. Buralarda konaklardık. Yolcularla bir araya toplanır ateşl/îr yakardık. Ateşler biz konak yerinden kalktıktan sonra da yanmıya devam ederdi.. Gecenin karanlıkları içinden garip bir kuş öterdi... Ve sonra her şey susardı. Hayvanların nal seslerinden başka bir ses duyulmazdı. Eski coğrafya kitaplarının - Traha - Kılikya ss Taşlık Kılikya - dedikleri bu arazi çatır çatır taş, cayır cayır çakıldır. «Ekmeğini taştan çıkarır» sözü sanki bu mıntıka insanları için söylenmiş!.. Yollar bir türlü bitmezdi!... Dağ arkasında dağ dağ arkasmda dağ, dağ arkasında yine dağ vardı...

Önümüzcb benim çok sevdiğim, fakat çetin ve yorucu olduğu için yolcuların çekindiği yaman bir bel bulunuyordu. Bu belin adı «Ishakseydi» beliydi. Halk ona kısaca «Sakseydi beli» der!...

Konya Moğollar tarafından istilâ edilince, Moğol şerrinden kaçan bağzı din uluları bu dağlara sığınmışlar, ve artık, kalabalıklara şehirlere bir daha dönmemişler, vahşi dağ başlarını, kurtlan, kuşları, insanlara tercih etmişler, bu kimsesiz verlerde münzevi bir ömür sürmüşler!... işte

HAPİSHANE VE HAPİSLERE DAİR

«Hapishaneler çeşmesi yandan akıyor yandan» deye başlıyan bir türkü vardır. Hemen hemen bizde hapishaneler hakkında söylenen yegâne türkü budur. Bu türkü de hapishane havasını, mahkûmların dertlerini duyurmaktan çok uzak!.. Konya Ceza evindeyken düşünürdüm. Hapishanelerin, mahkûmların halini anlatan bir türkü yazamazmıyım? Şöyle halk ağzıyla, hapishane edası ve sadasıyla bir türkü!... Bu türküyü yazdım. Bizim türkümüz «Yıkılası hapishane damları anam!... feryadı ve isyanla başlar. Bu feryat bir nakarat haline gelir ve türkünün sonuna kadar devam eder! Bir çok mahkûmlardan mektuplar aldım. Bu türkü iplerine iyice işlemiş. Kendileri bir hava tutturmuşlar .bestelemişler... Herkes kendi havasına göre... Mahrum ve mahkûm insanın aklına gelen ilk şey, onun hürriyetini tehdit eden her bakışta her adımda önüne gerilen, şu damların uçması, şu duvarların yıkılmasıdır, terkedilmiş, bir köşeye atılmış, her taraftan yıkılmış bu insanların şu «Yıkılası» kelimesini öyle ezici bir hınçla ifade edişleri var ki, nerdeyse insan, bu kahredici ifade karşısında, çatıların uçacağını, kaim yapıların çökeceğini, demir kapıların açılacağını sanır! Fakat çatılar uçmaz!.. Duvarlar, kaleler çökmez!... kapılar açılmaz!... İçi kavgalar, kuvvetler, ve hareketlerle dolu genç insan bu vaziyet karşısında kahrolur! içini çeker.

Hapishanelerde herkes bir şey çeker!..
Kimi kumar oynar kılıç çeker!
Kimi esrar çeker!..
Kimi hava çeker!..
Kimi hasret çeker!...
Kimi bıçak çeker!...
Kimi 3. . . . . .çeker!...
Kimi kafa çeker!..

Hapishane hayatı bana çok tesir etmiş. Hapishanede iken rüyamda hep dışarıyı dış hayatı görürdüm. Gündüz

ISSIZ DAĞ BASLARINDA

Gönül deli delidir,
Sevda dola doludur,
Tanrı daha uludur,
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.
Ruhlar borda arınır,
Mahşer burdan görünür,
Nice Yunus barınır,
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.
Her duygu bir ihtiras!..
Her düşünce olur nâs!..
Yaratanla et temas!..
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.
Kâinat nurâlem nur,
Hayal içre hayal kur,
İnsan devrana der : dur!.
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.
Dehâlar şimşeklenir,
Cebrailler beklenir,
Peygamberler saklanır,
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.
Yıldızlar teşbihlerim,
Dualarım hislerini,
Secde etmek isterim,
Issız dağ başlarında!.
Issu dağ başlarında!.
Kucak kaçak bulutlar,
Hudutsuzdur badatlar,
Ufuklar ah!., ufaklar!
Issız dağ başlarında!.
Issız dağ başlarında!.

HAPİSHANE TÜRKÜSÜ

Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yan am!
İçtiğimiz gözyaşı, ekmeğimiz gam!
Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandan daha mı yanam!..

Her yeri kaplamış bir kara daman!
Geçmiyor, geçmiyor, şu kahbe zaman!
Bir af çıkmazsa, da, halimiz yaman!
Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yaaam!..

Feryadıma ses vermez duvarlar dilsiz.
Geçiyor baharlar çemensiz golsüz;
Kötürüm gibiyim ayaksız elsiz...
Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yanam!..

Hep de bize imiş feleğin çevri,
Döndü gayrı dünya, deyişti seyri,
Bu devir alçaklar, korkaklar devri!
Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yanam!..

Herkesin derdi de başından aşkın!
Her kimi gördümse serseri şaşkın!
Yemeksiz, gömleksiz perişan düşkün!
Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yanam!..

Bozulmuş düzeni çalmıyor sazan,
Geçmiyor, geçmiyor kimseye nazım!
Ben bir Köroğlayum nerde Ayvazım!
Yıkdası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandan daha mı yanam!..

dışarda gece içerde idim. Hapishaneden çıktım. Şimdi de rüyamda mütemadiyen hapishaneleri görüyorum. Şimdi gündüz dışarda gece hapishanelerdeyim. O kirli, o sefil, o perişan manzaralar bir türlü gözümün önünden gitmiyor! Bu dertler, dertliler ocağından bir arkadaşıma yazdığım mektupta şöyle diyordum... «Burası kendi kendine kıyan, kendi ölüsüne ağlayanların yeridir. Bağzan onların dertlerini dinlerken farkında olmadan, felâketlerinin içine düşüyorum. Izdıraplarının içinde kayboluyor, kendi dertlerimi unutuyorum.

Mahkûmiyetin aylarla sayılan bir mahkûmiyet olmaktan çıkıyor!... Yıllar boyunca uzayor!... Ellerinden her şeyleri alınmış bu muzdarip insanlan seviyorum. Hiç şüphesiz, mektup zarflarının üzerini bana yazdıran bu insanlarla, aramda dağlar kadar fark var!.. Fakat hiç bir hudut, hiç bir imtiyz tanımıyan insan kalbi, beni vasıtasız bir şekilde bu insanlarla birleştiriyor... Izdırep ve sefalet kadar insanları birbirine yaklaştıran ne var?!...

Gelin de ızdırabı sefaleti burada görün!. Akşama yakın karavana düdüğü çalınır. Mahkûmlar, inlerinden çıkar gibi birer hırpıt olan yataklarından çıkarlar!... Ellerine sırları dökülmüş çinko çanaklarını alırlar.

Karavana denilen bulamaç kazanının basma sefil mahlûklar gibi itişi kakışa toplanırlar. Sıcaklığından başka bir şeyi olmıyan bu bulgur bulamaçlarını içerler!.. Gardiyan gelir elinde bir defterle mahkûmları sayar.

— Bu koğuş 28 kişi deyilmiydi?

— Evet.

— Allah kurtarsın!...

Her akşam çobanın koyunlarını saydığı gibi böyle sayılırız!... Ve her gün aynı söz «Allah kurtarsın!.* Burada bir yığın insan, bir yığın gübre gibi çürüyor!.. Cemiyetin, kanunların terkettiği, tardettiği insanlar!.. Loş koridorlar! karanlık pis, koridorlarda ellerinde koca san püsküllü teşbihlerle sinirli sinirli dolaşan mahkûmlar!... Bu insanlan asla unutmıyacağım.

Konya Ceza Evi 947

HAPİSHANELERDE HÜHY VE HAY Al,

Konya ceza evinde «10» koğuşta yatıyordum. Kapıdan girince, köşede... ekseri zamandır yatağımdan çıkmazdım. Hapishanenin yer altı hayatını andıran, sefil, kirli manzarası, bir uğultu halini alan gürültüsü beni rahatsız ederdi. Öyle zamanlarım olurdu ki yere bakamazdım!... Yanıma sağıma soluma, insanlara bakamazdım. Böyle anlarımda yatağımdan çıkasım gelmezdi. Yatağımın içine köşeye büzülürdüm. Adeta yok olurdum. İçime bir gariplik çökerdi. Alın yazımı sanki Yunus Emre yazmıştı :

Bir garip ölmüş deyeler,
Üç günden sonra duyalar,
Soğuk su ile yuyalar,
Söyle garip bencileyin!.,

ve ben bu dörtlüğü nefes alır gibi tekrar tekrar usanmadan, yorulmadan, farkında olmadan okurdum.

Yan tarafımda bilek gibi kaim demirlerle kafeslenmiş, bir pencere vardı. Demirler kaleler, kuleler insanın maddi varlığını hapsederler. Ben hapishanede bu demir parmakların içindeydim. Ellerim soğuk demirleri tutuyor. Fakat gözlerim hele gönlüm çok uzaklarda!.. Hatta Türkiye sınırları dişına çıkıyor. Orta Asya steplerine, Ural - Altay dağlarına kadar uzanıyor! «Ağıtları» burada yazdım! Pencerem havuzlu bahçe denilen hapishane avlusuna bakıyor. Avlunun etrafı kalın yüksek duvarlarla çevrili; dışarı, evler, sokaklar görünmez! yalnız göklere bakabilirsin!... Bir de dışardaki kavakların tepeleri görünüyor. Ben olduğum yerde yatağımdan yalnız gökleri görebiliyorum. Bütün varlığım tazyik edilmiş bir hava gibi demir parmaklıklar arasından dışarıya taşıyor!. Beni bana koymuyor. Çok uzaklara, hayal ve hülya alemine sürüklüyor. Artık hapishane de deyilim. kaleler yıkıldı. Ben avare bir kuş gibi uçtum gittim! Aklıma Ankara, caddeleri, kalabalıklar, Ulus meydanından Bakanlıklara kayıp giden otobüsler, otomobiller geliyor. Her şey akıyor. Her şey kayıyor. Her şey gelip geçiyor.

Çıkar avluya da bolla vururum, j
Bu sefil hayatı böyle sürürüm,
İflah etmez ben bu yerde çüriirüm,

Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı vanam!..

Düşmüşüm yatağa hastayım hasta,
Gözlerim kapıda, kulağım seste !
Yatayım kardaşlar yastayım yasta!!.

Yıkılası hapishane damlan anam! C
Yandım Allah yandım daha mı yanara!..

Geceler iner de doğar yıldızlar!
Köyümü andıkça yüreğim sızlar!
Aklıma geliyor, gelinler kızlar!

Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yan am!..

Akşam olur kapıların kitlenir,
Kimi kumar oynar, kimi bitlenir,
Buraya düşen her derde katlanır,

Yıkılası hapishane damları anam!
Yandım Allah yandım daha mı yananı!..

Kimi esrar çeker düşer dalgaya,
Kimi bıçak çeker girer kavgaya,

Yıkılası hapishane damları a*am!
Yandım Allah yandım daha mı yananı!..

YUNUSUN YOLLARINDA

—Bu yola Davet!...

Bu davet, bu çağrı herkese
Kulak verin siz bu sese...
Ne felsefe, ne vesvese...
Bir avuç toprak
Bir yeşil yaprak
Bir damla su...
Hakikat işte bu...
Yunusum Hû...
Yunusum Hû...

Deyil öyle karanlık, kanşık
Işık, ışık, ışık, ışık...
Cümle âlemle barışık...
Hakikat işte bu...
Yunusum Hû...
Yunusum Hû...

Kalmış bir kemik, bir deri
Amma ölü deyil, diri
Gönüllerde onun yeri.
Bir avuç toprak
Bir damla su...
Hakikat işte bu...
Yunusum Hû...
Yunusum Hû...

- HAPİSHANELERDE HÜLYA VE HAYAL, —

Gönül serseri âvâre,
Zindana düştü ne çare,
Hür göklere dağılmış
Mor bulutlar pare pare,
Geçip gider, geçip gider!..

Aklım bir şeye takılır,
Kaleler, kuleler yıkılır,
Garip gönlüm kuşlar gibi,
Uçup gider, uçup gider!..

Hülya ve rüya âlemi,
Alıp götürürler beni,
Mavi deniz ve bir gemi,
Enginlere yelkenleri,
Açıp gider, açıp gider!..

Kanar içimde bir yara,
Aklıma gelir Ankara,
Ulus'tan Bakanlıklara,
Taksiler, otobüsler.
Kaçıp gider, kaçıp gider!..

Sona gelmez baharlardan,
Hür, serazat diyarlardan,
Hayal akan pınarlardan,
Susuz ruhum, kana kana,
İçip gider, içip gider!...

Horan illerinden gelmiş
Boynu bükük bir derviş
Hilkatin sırrına ermiş.
Boynu bükük bir derviş.

Bağrında taş, gözünde yaş
«(Halim bilen dertli gardaş,»
Cümle dertlilerle sırdaş,
Gönlü yıkık bir derviş.

Topraklar gibi yol olmuş!...
Yaratana kul olmuş!
Ne eskimiş, ne de solmuş!
Kana boyanmış bir derviş!

«Ha» demeden hayran olan
Hak yolunda kurban olan
Aşk mülküne saltan olan
Cana dayanmış bir derviş!

Varlığı yokluk da bulmuş
Kendim ortadan silmiş
Ölmeden evvel ölmüş
Bir avuç toprak
Bir damla su...
yYunusm Hû...
Yunusm Hû...

Bu dünya insana tuzak
Mal - Mülk kaydından uzak
Yollara düşmüş halk deyerek hak
Bir avuç toprak
Bir damla su...
Yunusum Hû...
Yunusum Hû...

KENDİ YAYINLARIMIZ ARASINDA ÇIKAN
KİTAPLARIMIZ

1. KIZIL ÇOCUĞA MEKTUPLAR
Yazar : Peyami SAFA
4. BASKI
FİATI : 10 TL.

İf Bu kitapta bilhassa genç nesillerin ibretle ve dikkatle okumaları gereken mektuplar yer alıyor.

2. KOMÜNİST PROPAGANDA TAKTİKLERİ
YAZAN : Suzanne LABIN
2. BASKI
FİATI : 10 TL.

if Bu Kitapta Komünist Propaganda Taktiklerinin İç yüzünü bulacak ve öğreneceksiniz.

3. TARIM KENTLERİ
YAZAN : Dr. Tahsin ÜNAL
6. BASKI
FİATI : 15 TL.

if Bu kitaptaki fikirler C.H.P. - M.S.P. Koalisyonu tarafından Köy Kentleri olarak kabul edilmiş fakat tatbikatına geçilememiştir. Bu tatbikatı ancak M.H.P.'nin Ülkücü kadroları gerçekleştirecektir.

4. TÜRK'ÜN SOSYO EKONOMİK TARİHİ
YAZAN : Dr. Tahsin ÜNAL
FİATI : 17.50 TL.

if Kitap okunduğu zaman görülecektir ki Türk Milleti Din, İman, Irz, Namus, Karekter, Ruh, Milliyet, Kültür ve Medeniyet sahalarında da sair milletlere örnek olmuş bir millettir.

Kendini silmiş aradan
Vazgeçmiş akdan, karadan.
Haberi yok. maldan, paradan
Ona inanmış bir derviş...

#

Yıllarca yanmış yakınmış
Her türlü kirden sakınmış»
Onun aşkına dokunmuş,
Birden uyanmış bir derviş...

#

Can verir bize nefesi
Belli olur onun sesi
Bilmem ki neyin nesi?
Bilinmez işte bir derviş.

• #

«Bir garip ölmüş deyeler
Üç günden sonra duyalar,
Soğuk su ile y uy a lar»
Kalender, garip bir derviş...

<#

Serdengeçti... Sen sus gayrı
Değilsin sen ondan ayrı
Bütün yollar ona doğru
Doğrudan doğruya bir derviş!

YAYINEVİMİZİN DAĞITIMINI YAPTIĞI TEMEL KİTAPLAR

KİTABIN ADI	FİATI TL.
1. Tarım Kentleri — Dr. Tahsin Unal	15.—
2. Milliyetçi Türkiye — Prof. Dr. Kurt Karaca	20.—
3. islâm Ahlâk ve Fazileti — Yaman Arıkan	25.—
4. Büyük Türk Tarihi — Joseph Deguiğnes — Her cilt	25.—
5. Islama Göre Milliyetçilik — Zekeriya Beyaz	25.—
6. Islama Göre Hilafed Saltanat Cumhuriyet	15.—
7. Türklüğün Esasları — Ziya Gökalp	10.—
8. Türkleşmek islâmlaşmak Muasırlaşmak	10.—
9. Başbuğ — Cavit Ersen	40.—
10. Kızıl Zindanlar Cavit Ersen	30.—
11. Kara Zindanlar Cavit Ersen .	30.—
12. Zindanlar Cavit Ersen	30 —
13. Beyaz ihtilâl Cavit Ersen (Bir-Iki)	30.—
14. Bogata Cavit Ersen	10.—
15. Bir Nesli Nasıl Mahveddiler — O. Y. Serdengeçti	7.—
16. Kahramanlık Ruhu — Alparslan Türkeş	10.—
17. Kemalizm Marksizm ve Ecevit — Dr. C. E. Bozkurt	30.—
18. Temel Görüşler — Alparslan Türker	30.—
19. Uç Bozkırh — Müstecip Ülküsal	20.—
20. Son Oyun — Barboros Baykara	20.—
21. Dersim «Tunceli» (2 cilt) Barboros Baykara	40.—
22. Nefred Köprüsü — Barboros Baykara	20.—
23. Kavgaya Şiirler — Served Güncanhan	5.—
24. Yaratılış ve Türeyiş — M. N. Sepetçioğlu	10.—
25. Kazak Türkleri — Hasan Oraltay	17.50
26. Dış Türkler — Celaleddin Yücel .	15.—
27. Türklük Ülküsü — Ömer Seyfeddin	10.—
28. Kel ile ve Dimne — Filozof Beydeba	15.—
2'J. Mustafa Cemiloğlu — Mustafa Nureddinoğlu	10.—
30. Ülkücü Şehitlere Şiirler — Sakin Öner	10 —
31. Büyük Darbe — Altan Deliorman	25.—
32. Ermeni Komitecileri — Altan Deliorman	25.—
33. Kazak ve Tatar Türkleri — M. Engin	20.—
34. Irak Türkleri — Enver Yakuboğlu	15.—
35. Türkeş — Cemal Anadol	20 —
36. Milli Meseleler ve Türkeş — Nureddin P. Yürek	20.—

YAKINDA ÇIKACAK OLAN DİĞER
E S E R L E R İ M İ Z

• TÜRKLÜĞÜN SEMBOLÜ BO~ZKURT

YAZAN : Dr. Tahsin ÜNAL

FİATI : 10 TL.

3. BASKI

Üzerinde çok şeyler söylendi, çok kavgalar yapıldı hatta şehit düşenler oldu.

• ÜC İHTİLALİN HİKÂYESİ

YAZAN : Erdoğan ÖRTÜLÜ

FİATI : 30 TL.

4. BASKI

13 - Kasım - 22 - Şubat - 21 - Mayıs ve 27 Mayıs olaylarının gerçek yönünü Erdoğan ÖRTÜLÜ nün kaleminden okuyunuz.

• TURAN ve RUS KAFASI

Milliyetçilik Anlayışımız ve Komünistler.
2 Kitap bir arada

YAZAN : Prof. Dr. Cezmi TÜRK

• TARİHİMİZDE 1. MEŞRUTİYET İHANETİ

YAZAN : Adem KAPUCU
Gerçekleri Anlatan tek kitap .

MİLLÎ ÜLKÜ YAYINEVİ

Dolapoğlu Pasajı Nu : 27 — K O N Y A